

SZAKMAI MÓDSZERTANI ISMERETEK A KÖZSZOLGÁLATI
PÁLYAORIENTÁCIÓS KÉPZÉS OKTATÓI SZÁMÁRA I–III.

MUNKAFÜZET

Nemzeti Közzolgálati Egyetem

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZAKMAI MÓDSZERTANI ISMERETEK A KÖZSZOLGÁLATI
PÁLYAORIENTÁCIÓS KÉPZÉS OKTATÓI SZÁMÁRA I–III.

MUNKAFÜZET

A kiadvány a KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001 „A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása” című projekt keretében jelent meg.

Rendvédelmi szervek és alapeladatok
Dr. Nagy Ákos – Lövei László- Vezdán Csaba

Rendvédelmi jog és közigazgatás
Bagi István – dr. Kormos János – Papp Orsolya

Magánbiztonság
témakörében készített szakmai módszertani anyag oktatásához
Dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István

© A szerzők, 2019

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

TARTALOM

Előszó	5
RENDVÉDELMI SZERVEK ÉS ALAPFELADATOK	7
<i>Dr. Nagy Ákos – Lövei László – Vezdán Csaba</i>	7
Fogalomtár	7
Kérdéssor	25
I. A magyarországi rendvédelmi szervek története, a magyarországi rendvédelem történetének főbb szakaszai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
II. Rendvédelmi szervek alapismeretek 1–2. témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
III. A rendvédelmi és a rendészeti tevékenységet végző szervek, személyek intézkedéseinek elhelyezése a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
IV. Speciális munka-, baleset- és környezetvédelmi szabályok témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
V. Tűzoltó és tűzmelegelőzési alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VI. Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VII. Általános szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VIII. A szolgálatellátás általános szabályai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
IX. Rendőri szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
X. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és iparbiztonsági alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XI. Katasztrófavédelmi műszaki alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XII. Közrendvédelmi ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XIII. Kényszerítő és támadáselhárító eszközök témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XIV. Közrendvédelmi ismeretek gyakorlat	27
XV. A kényszerítő és támadáselhárító eszközök gyakorlati alkalmazásának elhatárolása témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XVI–XVII. Határrendészeti ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XVIII–XIX. Büntetés-végrehajtási ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XX–XXII. Közlekedési ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
Katasztrófavédelmi ismeretek témakörhöz (V., X., XI. fejezetekhez) kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	29
Diasorok	30
RENDVÉDELMI JOG ÉS KÖZIGAZGATÁS	41
<i>Bagi István- dr. Kormos János – Papp Orsolya</i>	41
Fogalomtár	41
1. témakör Jogi alapismeretek	41
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	41
3. témakör Polgári jog alapjai	42
4. témakör Büntetőjog általános rész	42
5. témakör Kriminológia	42
6. témakör Büntetőjog különös rész	42
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	43
8. témakör Szabálysértések	44
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	44
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	45
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	45

12. témakör Fegyverzeti alapismeretek	45
13. témakör Polgárőri alapismeretek	46
Jogsabályi hivatkozás	46
I. Az emberölés elhatárolása az élet és testi épség elleni egyéb bűncselekményektől	46
II. Az emberölés minősített esetei	51
Értelmező rendelkezések	54
Kérdéssor	60
1. témakör Jogi alapismeretek	60
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	60
3. témakör Polgári jog alapjai	60
4. témakör Büntetőjog általános rész	60
5. témakör Kriminológia	61
6. témakör Büntetőjog különös rész	61
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	62
8. témakör Szabálysértések	63
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	63
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	64
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	65
12. témakör Fegyverzeti alapismeretek	65
13. témakör Polgárőri alapismeretek	65
Gyakorló feladatok	67
1. témakör Jogi alapismeretek	67
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	68
3. témakör Polgári jog alapjai	70
4. témakör Büntetőjog általános rész	72
5. témakör Kriminológia	74
6. témakör Büntetőjog különös rész	75
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	75
8. témakör Szabálysértések	76
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	76
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	77
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	79
15. témakör Fegyverzeti alapismeretek	80
16. témakör Polgárőri alapismeretek	80
Diasor készítéséhez ajánlott ábrák	81
MAGÁNBIZTONSÁG	89
<i>dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István</i>	89
Tudástár	89
Az intézkedéstaktikai foglalkozások módszertana	89
Gyakorlati feladatok	91
Alapvető szakmai kifejezések elhatárolása	116
A tudástár elkészítése során felhasznált jogszabályok	119
Jogsabályi hivatkozás	121
Kérdéssor	123
Diasor	125

ELŐSZÓ

A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001 projekt lehetőséget teremtett arra, hogy a rendészeti pályaorientációs képzés területén működő rendészeti szakgimnáziumok részére jelentős szakmai fejlesztések valósuljanak meg, illetve nagyobb képzési fejlesztések induljanak el.

A szakmai képzés szempontjából három hangsúlyos tantárgyi területhez (Rendvédelmi szervek és alapfeladatok, Rendvédelmi jog és közigazgatás, Magánbiztonság) tartozó jegyzet oktatásához szakmai anyagok készültek, amelyek komplex módon hasznosíthatók a tanításban. Minden tantárgy szakmai módszertani feldolgozása alkalmazható az egyes tantárgyak esetében is. A javasolt módszerek, fogalmi megközelítések a különböző tartalmak feldolgozásakor is sokoldalúan alkalmazhatók és továbbgondolásra ösztönzők.

A munkafüzet tartalma jól illeszkedik a szakmai munka és a minőségi képzés megújításához, remélhetőleg beépül a mindennapok képzési gyakorlatába, és így egyben kezdetét is jelentheti a további fejlesztéseknek (például: saját jó gyakorlatok megosztása).

A szerzők remélik, hogy a projekt ideje alatt megvalósult képzési innovációkat a tanárok széles köre megismerheti, és az elkészült munkafüzet hozzájárul a rendvédelmi képzés fejlesztési célkitűzéseinek megvalósításához.

A szerkesztők

RENDVÉDELMI SZERVEK ÉS ALAPFELADATOK

Dr. Nagy Ákos – Lövei László – Vezdán Csaba

Fogalomtár

Fogalom	Témakör	Meghatározás
ADN	KAT	Veszélyes Áruk Nemzetközi Belvízi Szállításáról szóló Szabályzat
ADR	KAT	Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás
AK	KAT	alacsony kockázati osztály
alapirányítás	KAT	A tűzoltás vezetésének legegyszerűbb módja, ebben az esetben a tűzoltást végzőket a tűzoltásvezető egyedül irányítja.
alárendelt	Közrend	Az, aki valamely szolgálati előjáróhoz szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján akár ideiglenes jelleggel is be van osztva.
arányosság	Közrend	Eljárása során ne idézzen elő a szükségesnél nagyobb veszélyhelyzetet, sérelmet vagy anyagi kárt. Arányos az intézkedés, ha az nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nincs arányban az intézkedés törvényes céljával. A több lehetséges és alkalmas intézkedés, valamint a támadáselhárító eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.
ARH	KAT	alsó robbanási határérték
árvíz	KAT	Kedvezőtlen, rendkívüli csapadéktevékenység, valamint hirtelen hóolvadás miatt medréből kilépő vízfolyás következtében vízzel nem borított földterület ideiglenes víz alá kerülése.

baleset	KAT	Az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást vagy halált okoz.
baleset	KÖZL	Rendkívüli, váratlan, hirtelen ható, egyszeri külső behatás, amely a szervezet károsítását, illetve halálát idézheti elő.
beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület	KAT	Olyan egyesület, amely a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervével kötött együttműködési megállapodás alapján a vállalt tevékenységi területen önállóan is ellát tűzoltási, műszaki mentési feladatokat.
befogadás	KAT	A kimenekített, illetve kitelepített lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak befogadó helyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.
belső védelmi terv	KAT	Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem üzemeltetője által az üzemen belül jelentkező – a súlyos balesetek hatásainak csökkentését szolgáló – feladatok végrehajtására készített terv, amelynek tartalmi és formai követelményeit kormányrendelet határozza meg.
belvíz	KAT	Kedvezőtlen, rendkívüli csapadéktevékenység, valamint talajtelítettség és felszivárgás következtében vízzel nem borított földterület ideiglenes víz alá kerülése.
bizalmi elv	KÖZL	Azt jelenti, hogy minden közlekedő számíthat rá – bízhat abban –, hogy mások is megtartják a közlekedés szabályait.
biztonsági tiszt	KAT	A tűzoltásvezető tevékenységét segítő tűzoltó. Figyelemmel kíséri a beavatkozó állomány bevetési körülményeit.
biztonságosság	Közrend	Ha az intézkedéssel érintett személyek, dolgok tekintetében nem áll fenn az indokoltnál nagyobb veszélyeztetettség, sérelem, károkozás. Legcélszerűbb intézkedési mód megválasztásával az intézkedés alá vont személy és egyéb állampolgárok biztonságának, egymás tevékenységének biztosítása. Az intézkedés biztosítása elsősorban a járőrtárs feladata: a rendőri intézkedések szakszerű végrehajtásával, egymás tevékenységének biztosításával, valamint a legcélszerűbb intézkedési mód megválasztásával biztosítsa saját maga, járőrtársa, valamint az intézkedés alá vont személy és egyéb állampolgárok biztonságát.
büntetés-végrehajtás	BV	Az állam büntetőjogi igénye – büntetőeljárásen keresztül történő – érvényesítésének utolsó, lezáró szakasza.

büntetés-végrehajtási fokozat	BV	fogház, börtön, fegyház
büntetés-végrehajtási nevelés	BV	Fejlesztő és korrigáló hatások olyan összehangolt rendszere, amely jogszabályi keretek mellett és zárt intézeti viszonyok között az elítélt személyiségéhez igazodó differenciáltsággal segíti elő a büntetés-végrehajtási cél elérését, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges viselkedés és magatartás kialakulását.
büntetés-végrehajtási orvos	BV	Büntetés-végrehajtási intézet alkalmazásában vagy szerződéses jogviszony keretein belül – a fogvatartottak gyógyító-megelőző ellátása céljából – a rend- és honvédelmi alapellátás feltételeinek megfelelő orvos.
büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő	BV	A büntetés-végrehajtási szervezethez tartozó, a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásával összefüggő pártfogói tevékenységet végző személy.
büntetés-végrehajtási szakfeladatok	BV	Olyan – a fogvatartottakkal kapcsolatos – feladatok ellátását jelenti, amelyek a büntetés-végrehajtási célok elérését – elsősorban a fogvatartottak társadalomba történő visszailleszkedését – segítik elő.
büntetés-végrehajtási szervezet	BV	A külön törvényben meghatározott szabadságelvonással járó büntetéseket, intézkedéseket, büntetőeljárású kényszerintézkedéseket, a szabadságvesztésből szabadultak utógondozását, valamint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői feladatokat végrehajtó állami, fegyveres rendvédelmi szerv.
COTIF	KAT	Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény
cserefelépítmény	KAT	Adott célra kialakított konténer, amely erre alkalmas járműre egyszerűen feltehető és arról levehető.
depriváció	BV	Megfosztottság az adott társadalomban elérhető anyagi és nem anyagi javaktól.
égés	KAT	Az éghető anyag és az oxigén egyesülésének hőenergia felszabadulásával és fényjelenséggel végbemenő kémiai folyamata.
égési zóna	KAT	A tér azon része, ahol lejátsszódik az égést megelőző folyamat, valamint maga az égés.
éghető anyagok	KAT	Azok az anyagok, amelyek oxigénnel hőfejlődés mellett egyesülnek.
egyéb jogcímen fogvatartott	BV	A kényszergyógykezelt, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy, a rendbíróság helyébe lépő elzárásra kötelezett személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető.

egyéni védőeszköz	KAT	Minden olyan berendezés és eszköz, amely egy személy által viselhető, illetve hordható, valamint amely ezt a személyt egy vagy több olyan veszélytől óvja meg, amely a személy egészségét vagy biztonságát veszélyezteti. Az egyéni védőeszköz megakadályozza vagy csökkenti a veszélyes és/vagy ártalmas tényezők hatását, és a védelem csak a használóra terjed ki.
éjszaka	KÖZL	Az esti szürkület kezdetétől a reggeli szürkület megszűnéséig terjedő időszak.
életmentés	KAT	A közvetett vagy közvetlen életveszélyben lévő emberek veszélyeztetett helyről történő mentése.
eligazító	KAT	A parancsnok utasításai szerint meghatározott tájékoztatási feladatot ellátó tűzoltó.
elindulás	KÖZL	A jármű álló helyzetből történő mozgásba hozatala.
elítélt	BV	Aki a szabadságelvonással járó büntetést, intézkedést büntetés-végrehajtási szervnél tölti.
előzés	KÖZL	Járművel az úttesten azonos irányban haladó jármű melletti elhaladás.
elsőbbség	KÖZL	Továbbhaladási jog a közlekedés más résztvevőjével szemben.
ENSZ	Általános	Egyesült Nemzetek Szervezete
eredményesség	Közrend	Eredményes az intézkedés, ha a törvényes célját eléri, a konfliktusokat, jogsértéseket megelőzi, megakadályozza, megszünteti. A társadalom, a közbiztonság, a közrend igényeinek megfelel. A rendőrnek az intézkedés során bizonyos értelemben személytelennek kell maradnia, az állampolgár az intézkedés során nem érezheti a rendőr személyes ellenszenvét, sértettségét. Az új típusú rendőrkép megtestesítője az állampolgárok szemében nem a mindenáron büntetni akaró, bírságoló tevékenységéről ismert, hanem arról, hogy tevékenysége a bűncselekmények megelőzése, felderítése és a közterület rendjének fenntartása, amelynek érdekében az állampolgárokkal is jó kapcsolat kialakítására képes, erősítve biztonságérzetüket, növelve a saját és a testület tekintélyét.
fegyelmezés	BV	A fegyelem és az együttélési szabályok betartásának kikényszerítése, a szabályellenes cselekedet negatív következménye.
fegyveres szervek	Közrend	a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek

felderítés	KAT	Az életmentéssel és a tűzoltással kapcsolatos feladatok meghatározásához, azok biztonságos és hatékony végrehajtásához szükséges adatgyűjtés és tájékozódás, amely a tűzjelzéstől az utómunkálatok befejezéséig tart.
feljebbvaló	Közrend	Az, akinek magasabb rendfokozata van, és az alacsonyabb rendfokozatúval nem áll szolgálati előjárói viszonyban. (A feljebbvalónak nincs parancsadási, utasítási joga, kivéve, ha előjárói viszonyba lép).
fiatalkorú	BV	Aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizennegyedik, kivételesen még csak a tizenkettedik életévét töltötte be, de a tizennyolcadikat nem.
FKI	KAT	Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság
foglalkozási megbetegedés	BV	A munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás.
forgalmi sáv	KÖZL	Az úttestnek egy gépkocsisor biztonságos közlekedésére elegendő szélességű – akár útburkolati jellel megjelölt, akár meg nem jelölt – része.
FRH	KAT	felső robbanási határérték
füst	KAT	Az az összetett égéstermékrendszer, amelyben a légnemű tökéletes és tökéletlen égéstermékek mellett nagyon kicsi szemcseméretű szilárd összetevő is jelen van.
gépjármű	KÖZL	Olyan – beépített erőgéppel hajtott – négy- vagy többkerékű, nem sínpályán közlekedő közúti jármű, amelynek alapvető rendeltetése: személy- vagy teherszállítás (áruszállítás) vagy a kettő kombinációja. A mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a segédmotoros kerékpár és a villamos nem minősül gépjárműnek.
gépjárműfecskendő	KAT	a lakosság számára a tűzoltóautó, található rajta beépített szivattyú, víztartály, habképzőanyag-tartály és málhaként tűzoltó-felszerelések és szakfelszerelések.
gépkocsi	KÖZL	Olyan gépjármű, amelynek négy vagy több kereke van; a négykerékű motorkerékpár azonban nem gépkocsi.
gyalogos-átkelőhely	KÖZL	Az úttesten kijelölt terület, amelyen a gyalogosnak a járművekkel szemben elsőbbsége van.
gyulladási hőfok	KAT	Az a hőmérséklet, amelyre az éghető anyagot hevíteni kell, hogy az égési folyamat megkezdődjön.

habbal oltó gépjármű	KAT	Csak 6–10 m ³ habképző anyagot tartalmazó szállító jármű, amelynek tartalmát vízzel bekeverve juttatják ki.
habkiadósság	KAT	A habkiadósság megmutatja, hogy egy bizonyos mennyiségű habképző anyagot tartalmazó oldatból milyen térfogatú hab keletkezik.
határátlépési pont	Határrendészet	Személyforgalmat lebonyolító, határátkelőhelynek nem minősülő hely, amelyen az államhatáron átnyúló vagy annak közvetlen közelében levő területen található műemlék, természeti érték vagy más turisztikai látványosság megtekintése vagy rendezvény látogatása céljából lehet az államhatárt átlépni.
hatósági engedély (közlekedési szempontból)	KÖZL	forgalmi engedély
hatósági jelzés	KÖZL	rendszám tábla
háttérparancsnok	KAT	A tűzoltásvezető által meghatározottak szerint az oltás anyagi-technikai, műszaki ellátottságát szervező, vezető tűzoltó.
helyi védelem módszere	KAT	Elzárkózás a veszélyeztető hatás elleni védelemre alkalmas, illetve alkalmassá tett helyen.
helyi vízkárok	KAT	Csapadékból vagy hóolvadásból keletkező, kis vízfolyásokban lefolyó vizek, amelyek mély fekvésű területeket elárasztva károsítják a települések belterületét, mezőgazdasági területeket, építményeket.
hivatásos katasztrófavédelmi szerv		Feladatai közé tartozik a katasztrófák megelőzése és az ellenük való védekezés.
hivatásos katasztrófavédelmi szerv	KAT	Államigazgatási feladatot is ellátó rendvédelmi szerv.
HKR	KAT	Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer
hordozójármű	KAT	Zárt kialakítású, személyzet és felszerelés szállítására alkalmas gépjármű.
hőáramlás	KAT	Anyagáramlással járó energiatranszport.
hővezetés	KAT	A hőátadásnak az a módja, ahol a hő a testben részecskéről részecskére terjed anélkül, hogy a közeg vándorolna.
HTP	KAT	hivatásos tűzoltó-parancsnokság

HUNOR	KAT	Hivatásos Központi Katasztrófavédelmi Mentőszervezet (Hungarian National Organisation for Rescue Services)
HUSZÁR	KAT	Önkéntes Központi Katasztrófavédelmi Mentőszervezet
ICU	KAT	Integrált felügyelő egység, a sűrített levegős légzésvédő készülék tartozékként alkalmazott segédeszköz.
illetékességi terület	Általános	Az a földrajzi terület, amelyen egy adott szerv a működését kifejtheti.
járda	KÖZL	Az útnak a gyalogosok közlekedésére szolgáló – az úttesttől szintkülönbséggel, kiemelt szegéllyel vagy más látható módon elhatárolt – része; a gyalogút azonban nem járda.
járdasziget	KÖZL	Az útnak az úttesten levő, attól kiemelt szegéllyel elválasztott és körülhatárolt – a járműforgalom elől elzárt, a gyalogosok védelmére vagy a járműforgalom irányítására szolgáló – része.
jármű	KÖZL	Közúti szállító- vagy vontató eszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. A mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekesszék és a gépi meghajtású kerekes szék – ha sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes, továbbá a gyermekocsi és a talicska – azonban nem minősül járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek gyalogosoknak minősülnek.
jeges árvíz	KAT	A jégtorlódásból adódó árvíz.
jogszerűség, törvényesség	Közrend	A rendőr a szolgálata vagy szolgálati fellépése során a hatályos törvényekben, egyéb jogszabályokban meghatározottak szerint jár el. Például: törvények, ORFK-utasítások, intézkedések, szabályzatok betartása stb.
jutalmazás	BV	A kívánt viselkedés megerősítése, pozitívan ösztönöz a szabályok betartására.
kárelhárítás	KAT	Közvetlen tűz- vagy robbanásveszély esetén, épületkároknál, közlekedésben, folyó- és állóvizekben, kutakban (egyéb vízgyűjtőkben) történt balesetkor, természeti csapásoknál (belvíz, árvíz, vihar) és minden olyan esetben végzett tevékenység, ahol az élet- és vagyonmentés szükségessé válik, és a tűzoltóság beavatkozik.
katasztrófa	KAT	A veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeiket, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket oly módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és az állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt együttműködését, illetve nemzetközi segítség igénybevételét igényli.

katasztrófariadó	KAT	120 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú folyamatos szirénahang.
katasztrófaveszély	KAT	Olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként ok-szerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószí-nűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyónbiztonságot.
Kemler-szám	KAT	veszélyt jelző szám, amelyet veszélyes anyagot szállító járművön kihelyezett veszélyt jelző táblán kell feltüntetni.
kényszerítő eszköz (Bv)	BV	a büntetés-végrehajtási szervezetnél rendszeresített kényszerítő eszközök: testi kényszer, bilincs, könnygáz, elektromos sokkoló, gumibot, traumatikus és irritáló lőszer, szolgálati kutya, lőfegy- ver.
kerékpár	KÖZL	Olyan, legalább kétkerekű jármű, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti.
kerékpársáv	KÖZL	Az úttesten útburkolati jellel kijelölt, kerékpárosok egyirányú közlekedésére szolgáló különleges forgalmi sáv.
kerékpárút	KÖZL	Jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt út.
kimaradás	BV	A bv. intézetből legfeljebb egy napra történő kiengedés.
kimenekítés	KAT	Közvetlen életveszély esetén a lakosság veszélyeztetett területről történő azonnali kivonása.
kitelepítés	KAT	A lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak veszé-lyeztetett területről történő – a veszélyelhárítási tervben megha-tározottak szerinti – kivonása és befogadó helyen történő átme- neti jellegű elhelyezése.
KK	KAT	közepes kockázati osztály
KML	KAT	Katasztrófavédelmi Mobil Labor
kockázat	BV	A veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás való-színőségének és súlyosságának együttes hatása.
korlátozott látási viszonyok	KÖZL	Az átlagos látási viszonyoknak felhősödés, köd, eső, hóesés, porfelhő vagy más ok miatt előállt jelentősebb korlátozottsága.
körülhatárolás	KAT	A tűz bármilyen irányú terjedési lehetősége kizárt.
közlekedés	KÖZL	Személyeknek és dolgoknak (árunknak és termékeknek) olyan helyváltoztatása, amely általában sajátos technikai eszközök igénybevételével történik közúton, vasúton, vízen vagy légi jár-műveken.

közlekedési baleset	KÖZL	Az a váratlan, szándékosan vagy gondatlanul előidézett forgalmi esemény, amelynek következtében anyagi kár vagy személyi sérülés keletkezett.
közlekedési jelzőtábla	KÖZL	Az út mentén vagy fölött elhelyezett jelzés. Feladata az úthasználók útbaigazítása és tájékoztatása az út használatának módjáról, a lehetséges veszélyekről.
közösségi jóvátétel	BV	Olyan tevékenység, amely az okozott sérelem, kár szimbolikus helyreállítására irányul, ezáltal alkalmas a szűkebb és tágabb értelemben vett közösség kiengesztelésére, befogadó attitűdjének erősítésére.
közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület	KAT	Olyan egyesület, amelynek tagjai nem önállóan avatkoznak bele a hivatásos vagy az önkormányzati tűzoltóság tűzoltási, műszaki mentési munkájába, hanem közreműködnek abban.
közvetítői eljárás	BV	Más fogvatartott sérelmére elkövetett fegyelmi cselekmény által kiváltott konfliktust kezelő eljárás.
kriminálpedagógia	BV	A neveléstudomány azon ága, amely a hatályos büntetőjog szerint bűncselekményt elkövető vagy a bűnöző életmódot folytató személyek szaknevelésének elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik.
kritikus infrastruktúra (2)	KAT	Egy országon belül a lakosság szellemi és tárgyi életfeltételeit megteremtő, a gazdaság működését elősegítő vagy lehetővé tévő azon szervezetek, létesítmények, létesítményrendszerek, hálózatok összessége vagy ezek részei, amelyek megsemmisülése, szolgáltatásaik vagy elérhetőségük csökkenése egy adott felhasználói kör létére, lét- és működési feltételeire negatív hatással van. Idetartoznak például a közművek (víz-, elektromosenergia-, illetve gázellátás), az úthálózat, a kikötők stb.
KSE	KAT	Katasztrófavédelmi Sugárfelderítő Egység
kultúráltság	Közrend	A kultúráltság alapvető eleme a rendőr megjelenése. Több szempontból is elvárható, hogy a rendőr öltözete, felszerelése, valamint egyéni ápoltsága és az intézkedés során tanúsított magatartása megfeleljen az előírásoknak. Már az állampolgár megszólítása az intézkedés kezdetén, valamint az annak során alkalmazott hangnem, a megfontoltság és a tárgyilagosság erősíti a rendőri intézkedés tekintélyét. Azonban ellenszenvet válthat ki az állampolgárból, ha a rendőr köszönés nélkül kezdi meg intézkedését, vagy tegező, az önérzetet sértő hangnemben beszél. A bizonytalanság, az idegesség és kapkodás átterjedhet az állampolgárra is, és sok esetben konfliktus forrása lehet, vitához, engedetlenséghez vezethet.
külső védelmi terv	KAT	Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem üzemeltetője által szolgáltatott adatok alapján és a helyi feltételekből kiindulva az üzem káros hatásai által érintett település(ek)en illetékes iparbiztonsági hatóság helyi szerve (katasztrófavédelmi kirendeltség), a polgármester és a társhatóságok közreműködésével készített terv, amelynek tartalmi és formai követelményeit kormányrendelet határozza meg.

lakott terület	KÖZL	A lakott terület kezdetét és végét jelző táblák közé eső terület.
láng	KAT	Az a tér, ahol a gőzök és gázok elégeése végbemegy.
lefeketés	KAT	A felületen a parázsló égés a jellemző, és az égett terület összefüggő fellángolásának lehetősége kizárt.
légiriadó	KAT	Háromszor egymás után megismételt, 30 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú szirénahang, a jelzések között 30 másodperc szünetekkel.
létesítményi tűzoltóság	KAT	A gazdálkodó szervezet tevékenységével összefüggő tűzoltási és más műszaki mentési feladatok elsődleges ellátására létrehozott és fenntartott szervezet.
magasból mentő gépjármű	KAT	Mentés céljára használt létrás vagy emelőkosaras gépjármű.
megállás	KÖZL	Járművel a be- és kiszálláshoz vagy a folyamatos fel- és lerakodáshoz szükséges ideig, illetőleg – ha a jármű vezetője a járműnél marad – egyéb okból legfeljebb 5 percig történő egy helyben tartózkodás.
megbízhatósági vizsgálat	Általános	Célja annak megállapítása, hogy az azzal érintett eleget tesz-e a jogszabályban előírt hivatali kötelezettségének.
megkülönböztető jelzés	KÖZL	Villogó kék fényjelzés és sziréna vagy váltakozó hangmagasságú más hangjelzés.
menetirány szerinti jobb oldal	KÖZL	Az úttestnek az a része, amely – a menetirányt tekintve – az úttest útburkolati jellel megjelölt vagy képzeletbeli felezővonalától jobb oldalra esik. Egyirányú forgalmú úton és körforgalmú úton az úttest, továbbá osztott pályás úton a menetirányt tekintve jobb oldalra eső úttest teljes szélességében menetirány szerinti jobb oldalnak tekintendő.
mentési csoport	KAT	A mentésvezető által ember, állat vagy tárgy mentésére elrendelt feladatok végrehajtására kijelölt tűzoltókból álló csoport. Létszáma legalább 2 fő.
mentési csoport parancsnoka	KAT	A tűzoltásvezető által az ember, állat, tárgy mentésére elrendelt feladatok végrehajtására kijelölt tűzoltók parancsnoka.
mentésvezető (MV)	KAT	Műszaki mentést irányító tűzoltó, eljárója a mentésben részt vevő rajoknak.
MK	KAT	magas kockázati osztály
MKI	KAT	Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
MoLaRi	KAT	Monitoring Lakossági Riasztórendszer
MRFK	Rendőr	Megyei Rendőr-főkapitányság

munkabaleset	KAT	Az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.
műszaki mentés	KAT	Természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről – a rendelkezésre álló, illetőleg az igénybe vett eszközökkel – végzett elsődleges beavatkozó tevékenység.
MVH	KAT	mentésvezető-helyettes
NAK	KAT	nagyon alacsony kockázati osztály
NBIÉK	KAT	Nukleáris Baleseti Információs és Értékelő Központ
Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)	Általános	Államigazgatási és fegyveres rendvédelmi feladatokat ellátó, miniszter által irányított, központi hivatalként működő központi költségvetési szerv.
nyomóoldali felszerelések	KAT	A szivattyú nyomócsonkjától a folyadéksugárig kiépített felszerelések.
nyomótömlő	KAT	Oltóanyagok (víz, habképzőanyag-adalékkal kevert víz és oltópor) továbbítására használatos tömlő.
oltóanyag	KAT	Azon termékek összessége, amelyeket a tűzoltó készülékben tárolnak és az égési folyamatot gátolják.
oltógépjármű	KAT	tűzoltószivattyúval, rendszerint víztartállyal és más, a tűzoltáshoz szükséges felszereléssel ellátott tűzoltó gépjármű.
OMSZ	KAT	Országos Meteorológiai Szolgálat, vagy az Országos Mentőszolgálat
ONER	KAT	Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer
ORFK	Rendőr	Országos Rendőr-főkapitányság
OSJER	KAT	Országos Sugárfigyelő, Jelző és Ellenőrző Rendszer
osztott pályás út	KÖZL	Olyan út, amelynek a két forgalmi irány céljára – egymástól járdaszigettel, növényzettel, zárt villamos pályával vagy más hasonló módon elválasztott – két külön útteste van.

önálló jogi személy	BV	Olyan jogi személyiségű szervezet, amely törvényben meghatározott rend alapján jött létre, állami nyilvántartásba vették, társadalmilag elismert céllal keletkezett, valamint állandó, elkülönült szervezettel és elkülönült vagyonnal rendelkezik, illetőleg önálló vagyoni felelőssége van.
öngyulladás	KAT	Külső hőforrás nélkül létrejövő égési folyamat.
önkéntes tűzoltó egyesület	KAT	A tűzmegeelőzési, valamint a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő vagy részt vevő olyan egyesület, amely alapszabályában ezt a tevékenységet céljaként rögzítette.
önkormányzati tűzoltóság	KAT	Olyan köztisztület, amelyet a települési önkormányzat vagy az önkormányzati társulás az önkéntes tűzoltó egyesülettel közösen, de akár a nélkül is létrehozhat.
összekötő	KAT	A tűzoltásvezető utasításait, jelentéseit, visszajelzéseit továbbító tűzoltó.
Polgári Nemzetbiztonsági Szolgálatok	Általános	A titkosszolgálat, az államok érdekeinek védelmében, titkos eszközökkel dolgozó állami szervezetek összefoglaló elnevezése.
polgári védelem	KAT	olyan ösztársadalmi feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer, amelynek célja katasztrófa, illetve fegyveres összeütközés esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint a lakosság felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.
porral oltó gépjármű	KAT	1500 kg vagy 3000 kg oltóanyagot szállít, amelyet a gépjárművön tárolt hajtógázzal juttatnak ki.
pszichoszociális kockázat	BV	A munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be.

raj (tűzoltó)	KAT	A tűzoltás és műszaki mentés szervezetének 6 főből álló része. Önálló beavatkozásra képes. Irányítója a rajparancsnok.
rajparancsnok	KAT	Az esemény helyszínén kijelölt, a hozzá beosztottakat irányító tűzoltó.
rangidős	Közrend	Két rendőr együttes szolgálat ellátása során: parancsnok döntése alapján azonos rendfokozat esetén előjáró (szolg. szab. 87. §). A felsőbb szintű rendőri szerv beosztottja, illetve azonos szervezethez tartozás esetén a magasabb beosztású rendőr.
reintegráció	BV	Magában foglal mindent, ami hozzájárul a fogvatartott társadalomba való visszailleszkedésének eredményességéhez, ami segíti a munkaerőpiaci integrációt, a korábbi életkörülményekből eredő hátrányok csökkentését, a személyiség és szociális készség fejlesztését annak érdekében, hogy az illető a szabadulás után jogkövető legyen.
rendfokozat	Közrend	Az előjáró-alárendelt viszony kifejeződése mellett a hierarchia másik megnyilvánulása a rendfokozat.
Rendőrség	Általános	Állami, fegyveres rendvédelmi szerv.
rendőrség fogalma, meghatározása	Közrend	A rendőrség állami fegyveres rendvédelmi szerv. A rendőrséget az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a belső bűnmegelőzési és büntelítési feladatokat ellátó szerv, valamint a terrorizmust elhárító szerv alkotja.
rendvédelmi célú egyéni védőeszköz	BV	A rendvédelmi szerv kiképzési és szolgálati feladatainak ellátásához, kifejezetten a rendvédelmi szervek részére kifejlesztett, gyártott, egyénileg használt, az élet, testi épség és egészség megővését szolgáló védőfunkciójú eszköz.
resztoratív igazságszolgáltatás	BV	Alternatív igazságszolgáltatási rendszer, amely elsősorban a bűncselekmény következtében az egyén, a kapcsolatok és a közösség által elszenvedett károk helyreállítását célozza meg.
riadó elmúlt jelzés	KAT	Kétszer egymás után megismételt, 30 másodpercig tartó, egyenletes hangmagasságú szirénahang, a jelzések közötti 30 másodperces szünettel.
riasztás	KAT	A készenléti szolgálatba beosztott személyi állomány és az általuk kezelt gépjárművek, felszerelések, oltó- és segédanyagok vonulására szóló felhívás. A riasztást az arra jogosult személynek a riasztólámpa működtetését követően az arra rendszerezett hang- és vizuális jelek vagy élőszó alkalmazásával kell elrendelnie.
RID	KAT	Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat

saját tömeg	KÖZL	Üzemanyaggal feltöltött és a szükséges tartozékokkal (szerszám, pótkerék stb.) ellátott üres jármű tömege.
SKET	KAT	Súlyos Káresemény Elhárítási Terv
szabadságvesztés	BV	Bűncselekmény elkövetőivel szemben alkalmazható legsúlyosabb büntetési nem.
szakasz (tűzoltó)	KAT	A tűzoltás és műszaki mentés szervezetének rajokból álló része. Irányítója a szakaszparancsnok.
szakaszparancsnok	KAT	A tűzoltásvezető által meghatározott területen a tűzoltás szervezését, vezetését végző tűzoltó.
szakszerűség	Közrend	Helyes és eredményes intézkedési taktika megválasztása, eszközök szakszerű – előírás szerű – alkalmazása, jogi és szakmai tudás, szakmai jártasságok és készségek.
szakutasítás	BV	A szakirányítási feladatok olyan szabályozási eszköze, amely a büntetés-végrehajtási szervek mindennapi tevékenységének általános, technikai jellegű rendezést igénylő kérdéseire adható ki, amennyiben azt jogszabály nem szabályozza.
személygépkocsi	KÖZL	Személyszállítás céljára készült olyan gépkocsi, amelyben – a vezető ülését is beleértve – legfeljebb 9 állandó ülőhely van.
személyi baleset	BV	Az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.
személyi szabadság		Cselekvési és mobilitási szabadság, ami a szabad mozgást, a tartózkodási hely megválasztásának és megváltoztatásának szabadságát jelenti.
szívóoldali felszerelés	KAT	A vízforrástól a szivattyú szívócsonkjáig elhelyezkedő felszerelések.
szolgálati előjáró	BV	Akinek szolgálati beosztása, illetőleg parancs vagy utasítás alapján joga és kötelessége – akár ideiglenes jelleggel is – más személy tevékenységének az irányítása.
szolgálati előjáró	Közrend	A hivatásos állomány tagjával szemben a magasabb szolgálati beosztásánál fogva parancs, intézkedés kiadására vagy munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy; szolgálati előjárónak vezető beosztású köztisztviselőként foglalkoztatott személy is minősülhet.
szolgálati út	BV	Az előjárók és az alárendeltek közötti lépcsőzetes kapcsolat, amelyen keresztül az ügy vagy parancs ahhoz a személyhez jut el, akinek intézkedési joga vagy kötelezettsége van.

szolgálati út	Közrend	A szolgálati út a szolgálati érintkezésnek, az ügyek intézésének az a módja, amikor az ügy a közvetlen parancsnok és a közbeeső előjárók útján jut ahhoz, akinek abban döntési, utasítási, parancsadási, illetve intézkedési joga vagy kötelessége van.
szomszédos állam	Határrendészet	Az az állam, amelynek államhatára Magyarország államhatárával részben megegyezik.
tavaszi árvíz	KAT	Egyszerre olvadó hótömegeből keletkező árvíz.
távolsági védelem módszere	KAT	A lakosság veszélyeztetett területről történő kimenekítése, illetve kitelepítése, valamint befogadó helyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.
testi kényszer	BV	Aktív fizikai erő alkalmazását jelenti, különböző technikai elemek (megfogás, lefogás, ellökés, elvezetés, önvédelmi fogás) felhasználásával az ellenszegülés megtörésére.
tökéletes (sztöchiometrikus) égés	KAT	Akkor következik be, ha elegendő mennyiségű oxigén van az égés színhelyén, és az égés végterméke nem tartalmaz továbbéghető anyagot.
tökéletlen égés	KAT	Akkor következik be, ha nincs megfelelő mennyiségű oxigén az égés helyszínén, és az égéstermékek további éghető anyagokat tartalmaznak.
törzstiszt (TT)	KAT	A tűzoltásvezető szervező, vezető tevékenységét segítő tűzoltó.
traumatikus és irritáló lőszer	BV	A bv. szervezetnél rendszeresített speciális, sérülés okozására alkalmas, de halált nem okozó lőszer.
tűz (tűzeset)	KAT	Az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épiségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz.
tűz elleni védekezés (tűzvédelem)	KAT	A tűzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek biztosítása.
tűz eloltása	KAT	A visszagyulladás lehetősége kizárt, az égés minden látható formája – lánggal égés, izzás, parázslás – megszűnt.
tűzmelegelőzés	KAT	A tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésük megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység.
tűzoltási feladat	KAT	A veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása.

tűzoltásvezető (TV)	KAT	A tűzoltást irányító tűzoltó, előljárója a tűzoltásban részt vevőknek.
tűzoltó gépjármű	KAT	Tűzoltásra vagy mentésre, illetve mindkettőre használt hordozó gépjármű.
tűzoltó készülék	KAT	A kezdeti tüzek megfékezésére, eloltására alkalmazható készülék, amelyből az oltóanyagot az üzembe helyezéskor felszabadított vagy az oltóanyagtartályba belenyomott (sűrített) hajtóanyag nyomása lövelli ki.
tűzvizsgálat	KAT	A tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűz megelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűz megelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására.
TVH	KAT	tűzoltásvezető-helyettes
útburkolati jel	KÖZL	Az útburkolaton elhelyezett olyan optikai jelzések, amelyek a forgalom optikai vezetésére, az útfelület felosztására és ezáltal a forgalom rendezésére, illetve a forgalmi rend útburkolaton történő megjelenítésére, a forgalom irányítására szolgálnak.
útkereszteződés	KÖZL	Két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződése, egymásba torkollása, illetőleg elágazása.
utógondozás	BV	Pártfogó felügyelők által a szabadult elítéltek körében végzett reintegrációs tevékenység.
utómunkálat	KAT	A tűz eloltása utáni tevékenység, amely a helyszínen a nem látható, de még esetlegesen meglévő izzó göcök feltárására és eloltására, a keletkezés bizonyítékainak felderítésére, valamint a közvetlen környezetben a további kárnövekedés megakadályozására vagy baleset és egyéb veszély elhárítására irányul.
útpadka	KÖZL	Az útnak az úttest mellett levő, útburkolattal el nem látott része.
úttest	KÖZL	Az útnak a közúti járművek közlekedésére szolgáló része.
útzár	KÖZL	A közútnak rendőrségi ellenőrzés céljából a járművek továbbhaladását akadályozó eszközökkel történő lezárása.
várakozás	KÖZL	Járművel a megállásnál hosszabb ideig történő egy helyben tartózkodás.

védelmi bizottság	KAT	Személyek olyan csoportja, amely az illetékességi területén összehangolja a katasztrófák elleni védekezésben közreműködő szervek katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátását és az arra való felkészülést.
veszélyforrás		A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.
vezető	KÖZL	Az a személy, aki az úton járművet vezet vagy állatot hajt (vezet). A segédmotoros kerékpárt és a kerékpárt toló személy nem minősül vezetőnek.
vezetői engedély	KÖZL	Hatóság által kiállított személyi okmány, amely valamely jármű-kategóriába tartozó jármű vezetésére jogosít.
villámárvíz	KAT	Nagy mennyiségű lokális csapadék rövid idő alatti lehullása következtében medrűkből kilépő kisvízfolyások.
vis maior	KAT	Előre nem látott kényszerítő körülmény, elháríthatatlan akadály, amely meggátol valamely kötelezettség elvégzésében.
visszatelepítés	KAT	A veszély elmúltával a lakosság lakóhelyére történő szervezett visszajuttatása.
vízalapú tűzoltó készülék	KAT	A vízzel és habbal oltó készülékek gyűjtőneve.
vízszállító gépjármű	KAT	Nagy víztartállyal rendelkező és vízhiányos helyeken gépjárműfecskendők vízigényének kielégítésére szolgáló gépjármű.
vontatott jármű	KAT	Beépített erőforrással nem rendelkező, gépjárművel vontatható közúti jármű, amelynek rendeltetése személy- vagy teherszállítás (áruszállítás). Ebbe a kategóriába tartozik a félpótkocsi is.
vonulás	KAT	A káresetfelvételi lap adatai alapján a riasztott tűzoltó erők és eszközök riasztáskori tartózkodási helyének elhagyásától a jelzésben meghatározott esemény helyszínére érkezéséig tart
zöldár	KAT	Nyári esőzésekből keletkező árvíz.

KÉRDÉSSOR

I. A magyarországi rendvédelmi szervek története, a magyarországi rendvédelem történetének főbb szakaszai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse röviden a magyar rendvédelem történetét az államalapítástól a török kiűzéséig!
2. Mutassa be röviden a török hódoltsági területek sajátos közigazgatását (vilajet, kádik)!
3. Jellemezze röviden a magyar történelmi kort a török kiűzésétől 1848-ig!
4. Jellemezze röviden a magyar történelmi kort az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc idején!
5. Jellemezze röviden a magyar történelmi kort a dualizmus korában!
6. Jellemezze röviden a magyar történelmi kort a két világháború között!
7. Jellemezze röviden a magyar történelmi kort az 1945–1989 közötti időszakban!
8. Mutassa be röviden a határőrség történetét!
9. Ismertesse a magyarországi rendvédelem nemzetközi együttműködéseinek kialakítását!

II. Rendvédelmi szervek alapismeretek 1–2. témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a rendvédelmi szervek helyét és szerepét a társadalomban, mutassa be a működésüket meghatározó jogszabályokat!
2. Jellemezze a Magyarországon működő rendvédelmi szervek irányítását, a Belügyminisztérium munkáját!
3. Mutassa be az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv felépítését, feladatait!
4. Mutassa be a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv felépítését, feladatait!
5. Mutassa be a terrorizmust elhárító szerv felépítését, feladatait!
6. Mutassa be az idegenrendészeti és menekültügyi feladatokat ellátó szerv felépítését, feladatait!
7. Mutassa be a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetét és jogállását!
8. Mutassa be az Országgyűlési Őrség és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal irányítását, tevékenységi köreit, személyi állományát!
9. Jellemezze a rendvédelmi szervek közötti együttműködést!

III. A rendvédelmi és a rendészeti tevékenységet végző szervek, személyek intézkedéseinek elhelyezése a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Mutassa be a rendőri intézkedések és eljárások alapjait, az intézkedési kötelezettség tartalmát!
2. Ismertesse a rendőri beavatkozást igénylő eseteket!
3. Mutassa be részletesen, mikor kell a rendőrnek szolgálaton kívül intézkednie!
4. Ismertesse a rendőri intézkedések fajtáit, csoportosításukat!
5. Fejtse ki részletesen a rendőri intézkedéssel szembeni követelményeket!
6. Mutassa be az egyes rendészeti tevékenységet végző személyek tevékenységének alapjait!
7. Fejtse ki, mit jelent Magyarország biztonsága, ismertesse a biztonsági stratégiáját!

IV. Speciális munka-, baleset- és környezetvédelmi szabályok témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a rendvédelmi szervekre vonatkozó munka-, baleset, tűz-, környezetvédelmi és környezetgazdálkodási szabályokat, előírásokat!
2. Mondjon példát a környezetvédelmi szabályok gyakorlatban történő alkalmazására!
3. Ismertesse az egészségvédelem és az elsősegélynyújtás általános és speciális szabályait!
4. Ismertesse a rendőr intézkedési kötelezettségét baleset esetén!
5. Fejtse ki a környezetvédelem fogalmát, területeit, mutassa be érvényesülését a rendvédelmi szerveknél, és az eljárást környezetszennyezés észlelése esetén!
6. Mondjon példát a környezetvédelmi szabályok gyakorlatban történő alkalmazására!

V. Tűzoltó és tűzmegeelőzési alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

A kérdéseket a katasztrófavédelmi rész tartalmazza.

VI. Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

A kérdéseket a magánbiztonság segédanyag rész tartalmazza.

VII. Általános szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Mutassa be részletesen a szolgálati viszony létesítésének tartalmi elemeit!
2. Jellemezze a szolgálati viszonyt!
3. Mutassa be az alapvető jogok gyakorlásának módját, azok korlátozásait!
4. Ismertesse az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket!
5. Mutassa be a rendfokozatokat és az előmeneteli rendszert!
6. Jellemezze az alaki és öltözködési szabályokat!

VIII. A szolgálatellátás általános szabályai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a vezetőkkel, előljárókkal való kapcsolattartást!
2. Ismertesse a járőr- és őrszolgálatba vezényelt rendőrrel szembeni elvárásokat!
3. Ismertesse saját szavaival a rendőrség etikai kódexének pontjait!
4. Sorolja fel a jogszabályi hierarchia alapvető feltételeit!
5. Sorolja fel a megszólítás, köszönés szabályait!
6. Ismertesse a tiszteletadás módjait!
7. Ismertesse az egyenruha alkalom szerinti viselési módjait!
8. Sorolja fel a szolgálati lőfegyver tárolásának lehetőségeit!

IX. Rendőri szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Sorolja fel, hogy az intézkedések előtt mit kell tennie a szolgálatban lévő rendőrnek!

2. Ismertesse a szolgálati fellépés tartalmi követelményeit!
3. Sorolja fel a rendőr által nyújtott segítségék fajtáit!
4. Ismertesse, hogy a nyilvános szereplésre kik adhatnak engedélyt!
5. Sorolja fel a leggyakrabban előforduló felvilágosításkéréseket!
6. Ismertesse a TIK tevékenységét az eligazítás során!
7. Mutassa be a Robotzsaru szerepét a beszámoltatásban!

X. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és iparbiztonsági alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

A kérdéseket a katasztrófavédelmi rész tartalmazza.

XI. Katasztrófavédelmi műszaki alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

A kérdéseket a katasztrófavédelmi rész tartalmazza.

XII. Közrendvédelmi ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a rendőrség működését meghatározó főbb jogszabályokat!
2. Ismertesse a rendőrség fogalmát és alapvető feladatait!
3. Ismertesse a rendőrség négyes tagozódását!
4. Sorolja fel a rendőrség területi besorolású szerveit!
5. Ismertesse a szolgálati fellépés módját!
6. Ismertesse a rendőrrre vonatkozó intézkedési kötelezettséget!
7. Sorolja fel az intézkedéssel szemben támasztott alapelveket!
8. Sorolja fel a rendőrség szolgálati formáit!

XIII. Kényszerítő és támadáselhárító eszközök témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait!
2. Ismertesse a bilincs alkalmazásának főbb szabályait!
3. Sorolja fel a lőfegyverhasználat eseteit és a megelőző intézkedéseket!
4. Sorolja fel a csapaterő-használat eseteit!
5. Sorolja fel a büntetés-végrehajtásnál alkalmazott kényszerítő eszközöket!
6. Sorolja fel a támadáselhárító eszközöket!
7. Ismertesse a fegyveres munkavégzés jogszabályi feltételeit!
8. Ismertesse a maroklőfegyver alkalmazásának eseteit, szabályait!

XIV. Közrendvédelmi ismeretek gyakorlat

Gyakorlati feladatokat tartalmazó rész, a kérdéseket a következő rész tartalmazza: közrendvédelmi ismeretek.

XV. A kényszerítő és támadáselhárító eszközök gyakorlati alkalmazásának elhatárolása témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse az intézkedések szakaszait!
2. Ismertesse az intézkedő állás kialakítását!
3. Jellemezze az intézkedés során alkalmazott kommunikációt!
4. Ismertesse a kommunikációt speciális helyzetekben!
5. Ismertesse a büntetés-végrehajtásnál és a rendőrségnél használt kényszerítő eszközök alkalmazásának különbségeit!
6. Ismertesse a közterület-felügyelet kényszerítő eszközök használatára vonatkozó szabályokat!
7. Sorolja fel a közterület-felügyelet által használható kényszerítő eszközöket!

XVI–XVII. Határrendészeti ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a rendőrség határrendészeti feladatait!
2. Sorolja fel az államhatár átlépésének feltételeit!
3. Sorolja fel a határrendészeti szakterület működését meghatározó legfontosabb jogszabályokat!
4. Sorolja fel a határőrizetet segítő technikai eszközöket!
5. Sorolja fel az idegenrendészeti intézkedéseket!
6. Ismertesse a mélységi ellenőrzést!
7. Sorolja fel a határvédelemmel szembeni elvárásokat!

XVIII–XIX. Büntetés-végrehajtási ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a büntetés-végrehajtás működését meghatározó jogszabályokat!
2. Ismertesse a büntetés-végrehajtás szervezeti tagozódását!
3. Mutassa be a büntetés-végrehajtási szervek rendeltetését!
4. Sorolja fel, és röviden jellemezze a büntetés-végrehajtás feladatait!
5. Ismertesse a büntetés-végrehajtási nevelés fogalmát, célját!
6. Jellemezze a büntetés-végrehajtási szervezet reintegrációs tevékenységének rendszerét!
7. Jellemezze a büntetés-végrehajtási intézetek sajátos környezetét, személyzetét!
8. Ismertesse a büntetés-végrehajtási intézkedések és eljárások alapjait!
9. Jellemezze a büntetés-végrehajtás intézeteinek típusait!
10. Mutassa be röviden a három végrehajtási fokozatot!
11. Ismertesse a büntetés-végrehajtáson belül a fegyház, a börtön és a fogház jellemzőit!
12. Mutassa be a büntetés-végrehajtásnál alkalmazható kényszerítő eszközöket!

XX–XXII. Közlekedési ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a közúti közlekedés szabályaira vonatkozó alapvető jogszabályt!
2. Értelmezze az alábbi fogalmak jelentését: közlekedés, vezető, elsőbbség, megállás, elindulás, várakozás, lakott terület, korlátozott látási viszonyok, éjszaka, mobil rádiótelefon, baleset, közlekedési baleset!
3. Értelmezze az alábbi fogalmak jelentését: út, járda, úttest, menetirány szerinti jobb oldal, forgalmi sáv, leállósáv, kerékpársáv, kerékpárút, útpadka, járdasziget, osztott pályás út, útkereszteződés!

4. Értelmezze az alábbi fogalmak jelentését: jármű, gépjármű, gépkocsi, személygépkocsi, saját tömeg, össztömeg, gyalogos-átkelőhely, kerékpár, közlekedési jelzőtábla, útburkolati jel, megkülönböztető jelzés, bizalmi elv, hatósági jelzés!
5. Ismertesse a közúti közlekedésben részt vevők jogait és kötelezettségeit!
6. Ismertesse a kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályokat!
7. Ismertesse a jelzőtáblák csoportosítását és az egyes jelzőtáblák jelentését!
8. Ismertesse a járművezetés személyi feltételeit!
9. Ismerje fel az alap rendőri karjelzéseket!
10. Ismertesse a megkülönböztető jelzést használó járművekkel kapcsolatos szabályokat!

Katasztrófavédelmi ismeretek témakörhöz (V., X., XI. fejezetekhez) kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések

1. Ismertesse a katasztrófa definícióját!
2. Ismertesse a katasztrófavédelem működését meghatározó jogszabályokat!
3. Ismertesse a katasztrófavédelem szervezeti tagozódását!
4. Sorolja fel a katasztrófavédelem szakmai területeit!
5. Ismertesse a katasztrófavédelmi intézkedések és eljárások alapjait!
6. Ismertesse részletesen a tűzvédelem szakterületének feladatait!
7. Mutassa be röviden a tűzoltási és műszaki mentési tevékenységet!
8. Ismertesse a katasztrófavédelem helyreállítási és újjáépítési feladatait!
9. Érveljen, miért fontos a tűz megelőzés!
10. Csoportosítsa a tűzoltó szakfelszereléseket!
11. Jellemezze a tűzoltó anyagokat!
12. Mutassa be a tűzoltó fecskendőkkel, készülékekkel kapcsolatos alapfogalmakat, és jellemezze az eszközöket!
13. Ismertesse részletesen a polgári védelem szakterületének feladatait!
14. Mutassa be az iparbiztonsági hatósági eljárások fajtáit, a veszélyes anyagok szállításának alapvető szabályait!
15. Ismertesse részletesen az iparbiztonsági szakterület feladatait!
16. Csoportosítsa és jellemezze a katasztrófákat!
17. Mondjon példát a különböző katasztrófa helyzetekre!
18. Mutassa be az árvíz bekövetkezése esetén végrehajtandó legfontosabb teendőket!
19. Mutassa be a katasztrófavédelem eszközeit és alapfelszereléseit, mondjon példát használatukra!
20. Ismertesse a rendőrség és a katasztrófavédelem együttműködésének szükségességét és lehetőségeit!

DIASOROK

KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001

A versenyképes közszolgálat
személyzeti utánpótlásának stratégiai
támogatása

Rendvédelmi szervek és alapfeladatok

Nemzeti Közszolgálati
Egyetem

SZÉCHENYI
2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A rendvédelmi szervek kialakulása

A rend védelme az emberi társadalommal egyidős.

Az állam megalakulását követően megjelentek a rend fenntartását, védelmét szolgáló feladatok, majd ezt követően a megfelelő speciális rendvédelmi szakmai szervezetek.

Magyarország Alaptörvénye Nemzeti Biztonsági Stratégiája

- „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.” (Magyarország Alaptörvénye)
- **Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája 035/2012. (II. 21.) Korm. határozat**

A magyarországi rendvédelem történeti áttekintése

1. Az államalapítástól a törökök kiűzéséig
2. A törökök kiűzésétől 1848-ig
3. Az 1848-49-s forradalom és szabadságharc
4. Az önkényuralom kora
5. A dualizmus kora
6. A két világháború közötti korszak
7. Az 1945-89 közötti időszak

Rendészet, rendvédelem

- A rendészet leginkább a közrendet és közbiztonságot fenyegető veszélyek közigazgatási eszközökkel történő elhárítása.
- Az állam közigazgatási belső védelmi ágazataihoz tartozó rendvédelmi és nemzetbiztonsági szervek minden olyan célutadatos tevékenysége, mely az ország jogszabályokkal határolt, alkotmányos belső rendje biztosítására, védelmére, a zavaró cselekmények megelőzésére, a közvetlenül zavaró magatartás megszakítására (megakadályozására) és a megzavart rend helyreállítására irányul végző esetben speciális kényszerrel is.

Rendvédelmi szervek A rendvédelmi, rendészeti szervek csoportosítása

- **A rendészetért felelős miniszter/belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek.**
- **Más tárca felügyelete alatt álló szervezetek.**
- **Egyéb rendészeti szervek, szervezetek.**
Más szempontból:
 - **fegyveres,- és**
 - **nem fegyveres** rendészeti, rendvédelmi szervek.

Magyarország Alaptörvénye

- 2012.01.1.-jével lépett hatályba.
- Szerkezete: **Nemzeti Hitvallás; Alapvetés A)-U) cikk;**
Alapelvek **Szabadság és felelősség I.-XXXI. cikk;**
- Alapvető jogok és kötelezettségek; **Állam 1-54. cikk - Állami szervek felépítése, működése, kapcsolataik; Záró és vegyes rendelkezések.**

Rendvédelmi szervek

- Rendőrség,
- Katasztrófavédelem,
- Büntetés-végrehajtás,
- Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF.),
- Polgári Nemzetbiztonsági Szolgálatok ,
- A NAV részét képező Vám- és Pénzügyőrség,
- Egyéb más közigazgatási ágazatok *rendészeti feladatokat ellátó szervei*

Rendőrség szervezete és irányítása

- tevékenységét a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény szabályozza
- 4. §² (1) A rendőrség állami, fegyveres rendvédelmi szerv.
- (2)³ A rendőrséget az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a belső bünt megelőzési és bünt felmérési feladatokat ellátó szerv, a terrorizmust elhárító szerv, valamint az idegenrendészeti szerv alkotja.
- (3) A Kormány a rendőrséget a rendészetről felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) útján irányítja.

A rendőrség szolgálati tagozódása 2.

A szolgálatok:

- a) az állami futár,-
- b) a bevetési,-
- c) a bünt ügyi technikai és szakértői,-
- d) a légi rendészeti,-
- e) a rendőri csapaterő,
- f) a repülőteri rendőri,-
- g) a tűzszerező,-
- h) az ügyeleti,-
- i) a védelmi igazgatási,-
- j) a vízirendészeti,-
- k) légi közlekedésvédelmi,- valamint
- l) tanúvédelmi szolgálat

A rendőrség szolgálati tagozódása 1.

A szolgálati ágak: (a rendőrség szakmai szintje)

- a) a belső bünt megelőzési és bünt felmérési,-
- b) a bünt ügyi,-
- c) a határrendészeti,-
- d) az igazgatásrendészeti,-
- e) a közlekedésvédelmi,-
- f) a közrendvédelmi,-
- g) a személy- és objektumvédelmi,-
- h) a terrorelhárítási, valamint
- i) kommunikációs szolgálati ág.

A rendőrség szolgálati tagozódása 3.

A szakszolgálatok: (a rendőrség funkcionális szintje)

- a) az ellenőrzési,
- b) a gazdasági,
- c) a hivatali,- valamint
- d) a humánigazgatási szakszolgálat

Katasztrófavédelem

- tevékenységét a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény és a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény szabályozza
- tagozódása:
 - tűzoltóság/tűzvédelem
 - polgári védelem
 - iparbiztonság

A büntetés-végrehajtási szervek rendeltetése

- a büntetések és intézkedések végrehajtásával összefüggő feladatok,
 - a fogvatartottak - köztük a kóros elmeállapotúak - gyógykezelése, elmemegfigyelése és kivizsgálása
- Az elítéltek három végrehajtási fokozatban tölthetik szabadságvesztés büntetésüket:
- fegyház, börtön, fogház

Büntetés-végrehajtás

- tevékenységét a büntetés-végrehajtásról szóló 1995. évi CVII. törvény szabályozza
- A büntetés-végrehajtási szervezet felépítése:
 - büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága; (központi szerv)
 - büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények; fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek. (területi, helyi szervek)

A rendőri intézkedések 1.

- A rendőri intézkedéseket két csoportra oszthatjuk:
- A személyi szabadságot nem korlátozó intézkedések:
 - igazoltatás
 - fokozott ellenőrzés
 - ruházat- csomag- és jármű átvizsgálása
 - felvilágosítás kérés
 - intézkedés magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen
 - a helyszín biztosítása
 - közlekedésrendészeti, - idegenrendészeti intézkedés, határforgalom ellenőrzés

A rendőri intézkedések 2.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedések:

- elfogás
- előállítás
- elővezetés
- biztonsági intézkedés
- intézkedés a tanítási napon a tanítási órától vagy az iskola által szervezett foglalkozástól engedély nélkül távolmaradó, vagy onnan engedély nélkül eltávozó 14. életévét be nem töltött tanulóval szemben.

Kényszerítő eszközök

CSAPATERŐS

- Vízágyú
- Pirotechnikai eszköz
- Ingerlő gáz
- Elfogó háló
- Ló,- gépjármű kötelék.

Kényszerítő eszközök

EGYÉNI:

- Testi kényszer
- Bilincs
- Vegyi eszköz, elektromos sokkoló, rendőrbot, kardlap, stb.
- Szolgálati kutya,
- Útzár/ megállásra való kényszerítés
- Lőfegyverhasználat.

Alapelvek/követelmények

- Jogszerűség, törvényesség
- Szakszerűség
- Biztonságosság
- Arányosság
- Objektivitás
- Eredményesség
- Kulturáltság
- Differenciáltság

Az intézkedő rendőrnek a körülmények mérlegelése után mindig az optimális intézkedést kell választania.

**KÖSZÖNÖM
A FIGYELMET!**

KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001

A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása

A MAGYARORSZÁGI RENDVÉDELMI SZERVEK
TÖRTÉNETÉ, A MAGYARORSZÁGI RENDVÉDELMI
TÖRTÉNETENÉK FŐBB SZAKASZAI

DR. NAGY ÁKOS

Nemzeti Közzolgálati
Egység

SZÉCHENYI
2020

A HÓDOLTSÁGI TERÜLETEK SAJÁTOS KÖZIGAZGATÁSA (VILAJET, KÁDIK)

- Magyarország három részre szakadt. A törökök által uralt területeken török közigazgatás.
- Kerület (vilajet) - élen a pasák. Vilajetek-szandszakok – szandszakbégek álltak.
- A rendletek végrehajtói, a rend fenntartói a kádik (bírák). Defterdár (adószedő).
- Paraszvármegye (XVI. – XVIII. sz.) Élen kettős ellenőrző hatóság állt: nagyobb mezővárosok esetében a vármegyei és a városi tanács. Paraszkapitányok/hadnagyok – főbírák. Közrend biztosítása, bűnözők elfogása – lovasispán.
- A korra jellemző határőr intézmény a végvári rendszer. A végváratok főkapitányi szervezetekbe osztozták. A főkapitányok magukhoz ragadták a vár környéke közrendjének, közbiztonságának megteremtését célzó jogokat, az ellenőrzést e területek felett. A 150 éves török uralom alatt, az ország egész területén romlott a közbiztonság.

AZ ÁLLAMALAPÍTÁSTÓL A TÖRÖK KIÜZÉSÉIG

- Géza : kezdetleges, kiforratlan államszervezet.
- Szent István: jogi szabályozás igénye, vármegyerendszer kiépítése (gazdasági, katonai és rendvédelmi egység. Várispán – várnagy - hadnagy). A vármegye tisztviselőinek széles hatásköre, rendvédelmi feladatok. Poroszló-porkoláb, falusi-városi rendvédelem. Falvak - falunagy, városok – városbíró.
- Szent László: szabályozta a határőrök jogait és kötelességeit. Gyeprendszer-gyepüvédelem, az ellenség mozgásának figyelése, békeidőben pedig a vámszabályok betartatása, a csempészet megakadályozása és a bűnözők elfogása. Határispánok-határőrök. Nem magyar nemzetségu, szabad határőrök és kabarok, székelemek.
- Erdély: vajda, király helyett a bírói, a hadügyi és a pénzügyi joghatóság. Hatásköre a székelemekre és a szászokra nem terjedt ki. Az ispan katonai szerepe felelő álló székgyűlés gyakorolta.
- A királyi vármegyerendszer felbomlása (XII. század): nemesi vármegyéek (XIX. század végéig) Nemesi önkormányzatiság. Főispán - alispán.

A TÖRÖK KIÜZÉSÉTŐL 1848-IG 1.

- A török kiűzetése után Magyarországon kiépült a centralizált szakigazgatást, amely direkt irányítás alatt állt. Kormányiszékek felállításá - magyar udvari kancellária.
- A belügyek tekintetében meghatározó kormányiszék a Magyar Királyi Helytartótanács volt. Elén a nádor állt, vagy ha a nádori szék nem volt betöltve, a helytartó. ha helytartó sem volt, az országbíró vagy a tárnokmester. E szervezet közvetlenül nem foglalkozott rendvédelmi feladatokkal.
- A nemesi vármegyéekben és a városokban a rendfenntartó fegyvereseket a XVIII. században előbb pandúroknak, majd később perzekutoroknak nevezték. Vezetők a csendbiztosok voltak. Erdélyben Külön Udvari Kancelláriát szerveztek. Délen és keleten a török elleni védelem céljából katonai határőrvédekeket alakítottak, amelyek közvetlenül a császári hadügyminiszternek voltak alárendelve.

A TÖRÖK KIÚZÉSÉTŐL 1848-IG 2.

- **Mária Terézia:** Magyar Nemesi Testőrség (1760-1848); Osztrák állami rendőrség (magyarországi hatáskörrel, politikai, hírszerzési feladatok). Felettsége a "Rendőrigazgatóság".
- **II. József:** megkezdődik Budán a magyar rendőrség szervezése. 1786-ban előírták a megyéknek, hogy mindenkiről pontos személyleírást tartalmazó okmányt kell kiállítani. Halála után a rendvédelem feladatai visszaszálltak a vármegyékre és a városokra.
- **Lipót és I. Ferenc:** rendőriminiszterium (politikai feladatok, cenzúra, kémkedés); a katonaság rendvédelmi és karhatalmi funkciói: őrzésközpont, tüntetések szétverése.
- **Metternich:** titkosrendőrség.
- **XIX. század eleje:** meggyengült a közbiztonság, betyárvilág.
- **1840:** mezei rendőrség (magántulajdon védelme) és városi rendőrségek (városokként eltérő megoldások).

A DUALIZMUS KORA 1.

- A kiegészítést követően a Magyar Királyság rendvédelmi szervezeti rendőrségek, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és vármihatalok, a testőrségek, a Magyar Királyi Koronásereg és a Képviselelőházi Őrség, valamint a büntetés-végrehajtás intézménye.
- Állami és önkormányzati rendőrségek - a városi rendőrségek szervezeti felépítése eltért egymástól. A szervezet élén a kapitány - kapitányi hivatal - osztályok (közigazgatási, bűnügyi, őrtisztületi stb.). A jelentősebb városokban azonban a századfordulóra már megjelentek a detektívcsoporthoz is.
- A rendőri szolgálatellátás elvei is városokként változtak.
- Az 1867 után a vármegyékben újra pandúrok, a városokban autonóm rendőrség. Erdélyben és a volt határvidékeken pedig fennmaradt a csendőrség.
- 1881-ben a pandúrokat felváltja a Magyar Királyi Csendőrség - az ország első országos hatáskörű rendvédelmi szerve, de hatásköre nem terjedt ki a városokra.

AZ 1848-1849-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC IDEJE

- Rendőriminiszterium helyett, belügyminiszterium.
- Országos Rendőri Hivatal a magyar rendvédelem országos szerve.
- A rendvédelem ügyeivel a Helytartótanács foglalkozott,
- A rendőri hivatal csak a fővárosban.
- 1848 decemberétől Országos Rendőri és Posta Osztály, más néven Országos Rendőri Hivatal.
- 1849. május 1 - Szemere feloszlatta a korábbi rendőrséget - állami rendőri felügyelőség létrehozása, majd 1849. július 24-től budapesti rendőrség.
- Belső rendfenntartó erő - Nemzetőrség
- A csendőrség mellett, a pandúri intézmény is fennmaradt 1851-ig.
- 1851-ben a nagyobb városokban is felállították a katonai rendőrtisztületet (néphangulat figyelése, a politikai rendezvények felügyelete). A városi rendőrségeket felváltotta a császári rendőrség.

A DUALIZMUS KORA 2.

- A szervezet jelentős eredményeket ért el a bűnmegelőzés és a bűnfelderítés terén. Az ún. "betyárvilágot" gyorsan és hatáson sikerült felszámolni. Megszilárdult az élet- és vagyon- biztonság. Az intézkedésre jogosultak állandó jelenléte növelte az állampolgárok biztonságérzetét.
- 1891-ben elsősorban az erdélyi határvidék védelmére jött létre a Határszéli csendőrség, ami 1918-ig létezett. Itt alkalmaztak először kutyákat szolgálatban.
- 1906-tól - Magyar Királyi Határrendőrség, - első önálló magyar határrendészeti szerv. Feladatait 1912 után a háborúra való felkészülés jegyében a Határszéli Csendőrség vette át.
- Fővárosi rendőrség (1881) Élén a főkapitány. (intézők és végrehajtók)
- A Tanácsköztársaság - Vörös Őrség. A közrendvédelmi funkciók a háttérbe szorultak.

A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

- A magyarországi rendőrségek államosítása - 1919. október 1.
- A határőrizeti szervek, mint (honvédségi) fedőtestületek működtek.
- Magyar Királyi Rendőrség - jó színvonalú feladatellátás.
- A magyarországi harcok idején a rendőrség védelmi feladatokat látott el.
- Az 1919-ben újjászerveződött Magyar Királyi Csendőrség dicséletes célokra történő felhasználása.

Az 1945-1989 közötti időszak 2.

- Az 1956-os forradalom után feloszlatták az ÁVO-t és az ÁVH-t. A rendőrség tekintélyét nagymértékben növelte az egyre eredményesebb bűnüldöző munka. A közbiztonságra legveszélyesebb bűncselekményeket sikerült visszaszorítani.
- A rendőri intézkedések a '60-as évekre határozottabbá, kulturáltabbá váltak. A rendőrök képzettebbek, iskolázottabbak lettek. Népszerű lett az URH-szolgálat.
- 1973-ban megszűnt a BM Karhatalom és létrejött a Rendőri Ezred. Megalakultak az országos, majd a területi és helyi közlekedésbiztonsági tanácsok.
- 1981-ben közel 30 éves szünet után a rendőrség ismét tagja lett az Interpolnak. 1984-ben megszűntek a járások, nyomokban változtak a rendőrkapitányságok elnevezései is.

Az 1945-1989 közötti időszak 1.

- A háború utáni a helyi rendvédelmi szervek spontán módon jöttek létre. Azokat többnyire a nemzeti bizottságok állították fel a legkülönbözőbb elnevezéssel (rendőrség, vörörség, polgárőrség, milícia stb.).
- 1945 és 1950 között a Magyar Köztársaságban a Magyar Államrendőrség, a Honvéd Határőrség, a Büntetés-végrehajtás és a Pénzügyőrség, valamint a vámhatalok és rövid ideig a testőrség szervezete, valamint polgárőrség működött. A csendőrséget feloszlatták.
- A belügyminiszter közvetlen felügyelete alatt álló budapesti és vidéki főkapitányságok létesültek. A Magyar Államrendőrség a szolgálatát a háború előtti rendőri és csendőri szabályzatok alapján látta el. Később a szovjet típusú rendfenntartási modell érvényesült, amely alapján a rendőrség feladata a bűnözés elleni harc, a közrend és a közbiztonság védelme. A rendőrség fegyveres szervezet, amelyet a belügyminiszter irányít és ellenőriz, és amely felelt a felügyeletet az ügyész szervezettel gyakorolja.

A határőrség története

- A Határőrség a háború után új alapokon szerveződött újjá. Az Állami Határrendőrség kizárólag a határforgalom ellenőrzésére korlátozódott. 1946-ban átszervezték és létrehozták az országos parancsnokságot, a felügyelet pedig a Honvédelmi Minisztériumhoz került. 1950-ben a területet kivették a honvédség szervezetéből és az ÁVH részévé tették. Fegyveres erő maradt, csak a honvédelmi szerepkört rendvédelmi szerepkörre cserélték.
- 1956 után a BM önálló fegyveres szervé vált. Fő feladata a disszidálások megakadályozása és a határőrizet stabilizálása volt. Ekkor az 1956 tavaszán felszedett aknamezőt a nyugati határon vissza telepítették.
- Az 1960-as évektől a totális módszerek háttérbe szorultak, liberálisabb jogszabályokhoz igazodó módszerekkel igyekeztek a határ biztonságát garantálni. Az 1970-es években a súlypont a határforgalom ellenőrzésére került. Az 1980-as években háttérbe szorult a katonai jelleg, a rendészeti jelleg került előtérbe. Már korábban tervbe vették, hogy a katonai szerepkört rendvédelmi szerepkör váltja fel, de a 90-es évek elején kitört délszláv válság, erősödő csempészet, bűnözés ezt a folyamatot lelassította.

A MAGYARORSZÁGI RENDVÉDELEM NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEINEK KIALAKÍTÁSA

- A fővárosi rendőrség tagjai 1905-től rendszeresen képviseltették magukat nemzetközi rendőrségi kongresszusokon. 1923-ban a bécsi nemzetközi rendőrkongresszuson megalapították Nemzetközi Bűnügyi Rendőri Bizottságot, ami az Interpol előszervezete volt. (Az Interpol egy nemzetközi rendőrségi szervezet. A Nemzetközi Rendőrség Szervezetét azzal a céllal hozták létre, hogy a nemzeti rendőrségek munkáját segítse az országokon átívelő bűnözés visszaszorítása érdekében.)
- 1949-57 között a Szovjetunió tanácsadói figyelték a belügyi munkát, ezzel elzárva a magyar rendőrséget a külföldi rendőrségektől.
- Az 50-es évek közepétől lassú enyhülés. (Rendőrségi Szemle) diplomáciai úton történő tapasztalatcserék beindulása.
- Magyarországot 1981-től ismét az Interpol tagja.
- 1993-ban nyitotta meg kapuit a Közép-európai Rendőrakadémia (KERA).
- Magyarország 1999-től működik együtt az Európpal. (Európai Rendőrségi Hivatal)
- 2001-től CEPOL (Európai Rendőrakadémia)
- 2007-től a Schengeni Egyezmény vonatkozik hazánkra és egyben a Frontex (az Európai Unió határőrizeti szerveinek koordinációjáért felelős intézmény) tagja is lett.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI
2020

RENDVÉDELMI JOG ÉS KÖZIGAZGATÁS

Bagi István- dr. Kormos János – Papp Orsolya

FOGALOMTÁR

1. témakör *Jogi alapismeretek*

A témakör fogalmai: társadalmi norma, jog, jogrendszer, jogbiztonság, jogegység, jogág, jogágak csoportosítása, a magyar jogrendszer jogágai, jogviszony, jogi norma, jogkövetkezmény (joghatás, szankció), jogalkotás (törvényhozás, rendeletalkotás) és folyamata, jogalkotás alapvető követelményei, határozathozatal, sarkalatos törvény, kihirdetés, közzététel, Magyar Közlöny, Nemzeti Jogszabálytár, közjogi szervezetszabályozó eszközök (normatív határozat, normatív utasítás), jogszabály, jogszabályi hierarchia, jogszabályok általános helyzetben, különleges jogrend, törvény és jelölése, rendelet és jelölése, jogforrás, érvényesség és feltételei, hatály és fajtái, normakontroll és fajtái, jogalkalmazás, jogalkalmazás fajtái, jogalkalmazás szakaszai.

2. témakör *Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek*

A témakör fogalmai: állam, állam rendeltetése, államelméletek, állam funkciói, állam fejlődése, alkotmányjog, alkotmányjog jogforrásai, alkotmány, alkotmányosság és követelményei, jogállam, Magyarország Alaptörvénye, hatályai és felépítése, alapvető jogok és csoportosítása, alapvető kötelezettségek, parlamentáris demokrácia, hatalmi ágak, fékek és egyensúlyok rendszere, Országgyűlés, országgyűlési képviselő, mentelmi jog, kormány (tagjai, megalakulása, vezetője), Magyarország minisztériumai, a köztársasági elnök, önálló szabályozó szervek, Alkotmánybíróság, bíróságok (Kúria), ügyészség, állampolgári jog (kollektív és egyéni), állampolgári jogok felsorolása, állampolgári kötelezettségek, állampolgár, magyar állampolgár, az állampolgárság szabályozási elvei, magyar állampolgárság (keletkezése, megszerzése, megszűnése, igazolása), nemzetiség, Magyarországon elismert nemzetiségek, nemzetiségek jogai (alapvető, egyéni és közösségi), egyenlő bánásmód, emberi jog (kialakulási elméletei, osztályozása, védelme), nemzetközi jog (tárgya, szabályai, jogforrásai, alapelvei), diplomácia, diplomácia állami szervei, diplomáciai kapcsolat, diplomaták kiváltsága és mentessége (területei), diplomaták rangsora, eljárás diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más mentességet élvező személyekkel vagy közjogi tisztséget betöltő személlyel szemben, Magyarország és az Európai Unió (közösségi jog és jogforrásai), humanitárius jog (területei, védőhatalom, védett személyek), a munkavédelmi törvény alapvető szabályai (veszély, veszélyhelyzet, kockázat, megelőzés, előrelátás, a munkáltató feladatai, a munkavállaló feladatai, munkabaleset, foglalkozási megbetegedés).

3. témakör *Polgári jog alapjai*

A témakör fogalmai: polgári jog, a Ptk. és szekezete, polgári jog alapelvei, a személy, jogképesség, cselekvőképesség és fokozatai, személyhez fűződő jogok és védelmének eszközei, sérelemdíj, tulajdonjog, a tulajdonos jogai és kötelességei, a szerződés, a birtokos, a birtok fajtái, közös birtok, birtokvédelem és eszközei (önhatalom, birtokper, birtokvédelem tényleges birtoklási helyzet alapján), tilos önhatalom.

4. témakör *Büntetőjog általános rész*

A témakör fogalmai: büntetőjog (felosztása, jogforrásai, alapelvei), a büntetőjogi norma felépítése, diszpozíció fajtái, a Btk. (szerkezeti felépítése, hatályai), bűncselekmény és ismérvei, büntett, vétség, szándékosság, gondatlanság, tényállás és fajtái, az általános törvényi tényállás elemei (jogi tárgy, elkövetési tárgy, elkövetési magatartás, szituációs ismérvek, eredmény, okozati összefüggés, általános alany, speciális alany, bűnösség, motívum, célzat), elkövető, tettes és fajtái, részes és fajtái, társas elkövetési alakzatok (csoportosan, bűnszövetségben, bűnszervezetben), a szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai (szándék kialakulása, előkészület, kísérlet, befejezett bűncselekmény), büntetés, büntethetőségi akadályok rendszere, kizáró és korlátozó okok (gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer és fenyegetés, tévedés, jogos védelem, végszükség, jogszabály engedélye, törvényben meghatározott egyéb okok), megszüntető okok (elkövető halála, elévülés, kegyelem, tevékeny megbánás, törvényben meghatározott egyéb ok), a büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai (a magánindítvány hiánya, a feljelentés hiánya), katonai büntetések (lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése), katonai mellékbüntetések (rendfokozatban visszavetés, várakozási idő meghosszabbítása), katonákra vonatkozó rendelkezések.

5. témakör *Kriminalisztika*

A témakör fogalmai: kriminalisztika és felosztása, kriminológia, krimináltechnika, krimináltechnika tudományágazatai (általános nyomtan, kriminalisztikai fényképezés, kriminalisztikai ballisztika, ujjnyomtan, bűnügyi nyilvántartás, okmányszakértői vizsgálatok, bűnügyi technikai jellegű vizsgálatok, bűnügyi szolgálati kutya alkalmazása, krimináltechnikai megelőzés), nyomtan (nyom, nyomok osztályozási szempontjai, rögzítése, rögzítésének módszerei), adat, adatgyűjtés, adatfajták, adatgyűjtés módszerei, kihallgatás (fajtái, szakaszai).

6. témakör *Büntetőjog különös rész*

A témakör fogalmai: emberölés, erős felindulásban elkövetett emberölés, öngyilkosságban közreműködés, magzatelhajtás, testi sértés, foglalkozáskörében elkövetett veszélyeztetés, segítségnyújtás elmulasztása, gondozási kötelezettség elmulasztása, kábítószer-kereskedelem, kábítószer birtoklása, kóros szenvedélykeltés, kábítószer készítésének elősegítése, kábítószer-prekurzorral visszaélés, új pszichoaktív anyaggal visszaélés, teljesítményfokozó szerrel visszaélés, egészségügyi termék hamisítása, kuruzslás, méreggel visszaélés, ártalmas közfogyasztási cikkel visszaélés, emberrablás, emberrablás feljelentésének elmulasztása, emberkereskedelem, kényszermunka, személyi szabadság megértése, kényszerítés, lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, közösség tagja elleni erőszak, az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése, egészségügyi önrendelkezési jog megsértése, személyes adattal visszaélés, közérdekű adattal visszaélés, magánlakásértés, zaklatás, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, kiszolgáltatott személy megalázása, rágalmozás, becsület csorbítására alkalmas hamis kép- vagy hangfelvétel készítése, becsület csorbítá-

sára alkalmas hamis kép- vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatala, becsületsértés, kegyeletsértés, valóság bizonyítása, kitiltás, magánindítvány, közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény, vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése, közúti veszélyeztetés, közúti baleset okozása, járművezetés ittas állapotban, járművezetés bódult állapotban, járművezetés tiltott átengedése, cserbenhagyás, környezetkárosítás természetkárosítás, állatkínzás, orrvadászat, orvhalászat, tiltott állatviadal szervezése, a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése, ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés, radioaktív anyaggal való visszaélés, nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés, atomenergia alkalmazásával visszaélés, kitiltás, hamis vád, hatóság félrevezetése, hamis tanúzás, hamis tanúzásra felhívás, tanúvallomás jogosulatlan megtagadása, kényszerítés hatósági eljárásban, hatósági eljárás megtagadása, igazságszolgáltatással összefüggő titoksértés, mentő körülmény elhallgatása, bűnpártolás, fogoly- szökés, fogolyzandulás, ügyvédi visszaélés, zugírászat, zártörés, a bírósági végrehajtás akadályozása, nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, vesztegetés, vesztegetés elfogadása, hivatali vesztegetés, hivatali vesztegetés elfogadása, vesztegetés bírósági vagy hatósági eljárásban, vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban, befolyás vásárlása, befolyással üzérkedés, korrupciós bűncselekmény feljelentésének elmulasztása, értelmező rendelkezés, bántalmazás hivatalos eljárásban, bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában, kényszervallatás, jogellenes fogvatartás, hivatali visszaélés, közfeladati helyzettel visszaélés, jogosulatlan titkos információgyűjtés vagy adatszerzés, jogosulatlan megbízhatósági vizsgálat végzése, hivatalos személy elleni erőszak, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak, nemzetközileg védett személy elleni erőszak, terrorcselekmény, terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása, terrorizmus finanszírozása, jármű hatalomba kerítése, bünszervezetben részvétel, közveszély okozása, közérdekű üzem működésének megzavarása, robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés, lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés, a tényállások elkövetési magatartásai, a tényállás minősített esetei, háborús uszítás, közösség elleni uszítás, a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek büneinek nyilvános tagadása, nemzeti jelkép megsértése, önkényuralmi jelkép használata, hatósági rendelkezés elleni uszítás, rémhírterjesztés, közveszéllyel fenyegetés, garázdaság, rendbontás, kitiltás, közokirat-hamisítás, biztonsági okmány hamisítása, hamis magánokirat felhasználása, okirattal visszaélés, egyedi azonosító jellel visszaélés, gépjármű kilométer-számláló műszer által jelzett érték meghamisítása, mező- és erdőgazdasági hasznosítású föld jogellenes megszerzése, sporteredmény tiltott befolyásolása, rablás, kifosztás, zsarolás, önbírászkodás, lopás, rongálás, sikkasztás, csalás, gazdasági csalás, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, jármű önkényes elvétele, uzsora-bűncselekmény.

7. témakör *Szabálysértési alapismeretek*

A témakör fogalmai: szabálysértés fogalma, szabálysértési jog fogalma, jogforrásai, a szabálysértések csoportosítása büntetések szerint (elzárás, közérdekű munka, pénzbírság), a szabálysértés elkövetői, a szabálysértés felelősség, a szabálysértési felelősséget kizáró okok (gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer és fenyegetés, tévedés, jogos védelem, végszükség, jogszabály engedélye, törvényben meghatározott egyéb okok), szabálysértési felelősséget megszüntető okok (elkövető halála, elévülés, kegyelem, tevékeny megbánás, törvényben meghatározott egyéb ok), a szabálysértési felelősségre vonás egyéb akadályai (a magánindítvány hiánya, a feljelentés hiánya), fiatakorú fogalma, eljárásjogi helyzete (alkalmazható büntetések), katona fogalma, katonákra vonatkozó rendelkezések, szabálysértési ügyekben eljáró hatóságok, személyek (általános és különös hatáskörű hatóságok, ügyészség, helyszíni bírság kiszabására jogosultak), szabálysértési eljárás megindítása, felfüggesztése, megszüntetése (feljelentés, magánindítvány, hatóság észlelése, szemle, elutasítás esetei, felfüggesztés, megszüntetés), szabálysértési eljárás szakaszai (alapeljárás, jogorvoslati eljárás, végrehajtási eljárás), az eljárás általános szabályai (közvetítői eljárás, bizonyítás, döntés), kényszerintézkedések szabálysértési eljárásban (személyi szabadságot korlátozó, elővezetés, szabálysértési őrizet, személyi szabadságot nem korlátozó,

ruházat, csomag, jármű átvizsgálása, lefoglalás, elkobzás, rendbírság), szabálysértési hatóság előtti eljárás, meghallgatással, meghallgatás nélkül, alkalmazható intézkedések), bíróság előtti eljárás (előkészítő eljárás, közvetítői eljárás, bizonyítás, döntés, tárgyalás nélkül, tárgyalás tartásával, gyorsított eljárásban), jogorvoslatok bírósági eljárásban (kifogás, fellebbezés, panasz).

8. témakör *Szabálysértések*

A témakör fogalmai: helyszíni bírság kiszabására jogosultak köre (személyek, hatóságok), helyszíni bírságot alkalmazásának feltételei, kizáró okai, a helyszíni bírság összege, a helyszíni bírságot gyakorlati végrehajtása (átváltoztatás, közérdekű munka, elzárás, napi tétel), rendzavarás (például arc eltakarása), garázdaság (kirívóan közösségellenes magatartás), közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése (nyilvános hely, közterület), veszélyes fenyegetés, tulajdon elleni szabálysértés (lopás, csalás, orgazdaság, kár, értékhatár, rongálás), polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértés (engedély köteles/engedély nélküli tevékenység), koldulás (elkövetési módjai), csendháborítás (zaj okozása, elkövetési helyek), köztisztasági szabálysértés (közterület, nyilvános hely, szemetelés, szennyezés, települési hulladék), veszélyeztetés tárgyak elhelyezésével, eldobásával, kábítószer-rendészeti szabálysértés (kábitószer, pszichotróp, pszichoaktív anyag), szeszesital-árusítás, -kiszolgálás, -fogyasztás tilalmának megszegése (fiatalkorú, szeszesital, közterület, nyilvános hely), a kitiltás, illetve eltiltás szabályainak megszegése (kitiltás), tiltott fürdés, személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése (személyazonosításra alkalmas okmányok), külföldiek rendszetével kapcsolatos szabálysértés, ittas vezetés (vezető, véralkohol szint, vasúti, légi jármű, gépi meghajtású vízi jármű, úszó munkagép, közúti gépi meghajtású jármű), az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése, közúti közlekedés rendjének megzavarása (KRESZ-szabályok, könnyű testi sértés), engedély nélküli vezetés (vezetői engedély, vezetés átengedése), érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés (érvénytelen hatósági jelzés, érvénytelen hatósági engedély, lejárt műszaki idejű jármű), vasúti átjárón áthaladás szabályainak megszegése, versenytárs utánzása, diplomáciai mentesség (személyi mentesség, közlekedési eszközök mentessége, épületek mentessége, persona non grata).

9. témakör *Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek*

A témakör fogalmai: A büntetőeljárás és a büntetőeljárás jog fogalma, célja, jogforrásai, hatálya, szerkezete; a büntetőeljárás alapelvei és alapvető rendelkezései (ártatlanság védelme, alapvető jogok védelme, védelem joga, a büntető eljárás alapja és akadályai, eljárási feladatok megoszlása, ítélezés alapja és vádhoz kötöttsége, bizonyítás alapvetései, büntetőeljárás nyelve és az anyanyelvhasználat, szóbeliség, nyilvánosság, közvetlenség, officialitás), büntető ügyekben eljáró hatóságok feladatai, hatáskörük és illetékességük, bíróság, (járásbíróság, megyei törvényszék, ítéltábla, Kúria), ügyészség (közvádoló, járási ügyészségek, főügyészségek, felebbviteli főügyészségek, Legfőbb Ügyészség) nyomozó hatóságok (helyi, területi, központi, általános nyomozó hatóság a rendőrség, NAV, hajó, légi jármű parancsnoka, ügyészség) büntetőügyben eljáró egyéb szervek, hatáskör (általános, kiemelt, kivételes), illetékesség (általános, különös, kizárólagos), a büntetőeljárásban részt vevő személyek (terhelt, gyanúsított, vádlott, elítélt, védő, sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, vagyoni érdekelt, egyéb érdekelt, eljárás alá vont jogi személy, segítők), bizonyítási eszközök (fogalma, személyi jellegűek, tanúvallomás, terhelt vallomása, szakvélemény, pártfogófelügyelői vélemény, tárgyi jellegűek, tárgyi bizonyítási eszköz, elektronikus adat), bizonyítási cselekmények (szemle, helyszíni kihallgatás, bizonyítási kísérlet, felismerésre bemutatás, szembesítés, műszeres vallomás ellenőrzés) bizonyító erő (eredeti-származékos, közvetlen-közvetett, terhelő-mentő bizonyíték), a büntetőeljárás menete (előkészítő eljárás, nyomozati szak, ügyészi szak, bírói szak, büntetés-végrehajtási szak).

Büntetés-végrehajtás célja (meghatározott joghátrány érvényesítése, egyéni megelőzési cél, reintegráció), szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának rendje (fegyház, börtön, fogház, rezsimszabályok), elzárás és sajátosságai (büntetőjogi elzárás, szabálysértési elzárás, rendbíróság vagy közérdekű munka helyébe lépő elzárás, végrehajtás szabályai), büntetés-végrehajtási intézetek alapvető feladatai, feltételes szabadságra bocsátás, a végrehajtási fokozat megváltoztatása, valamint az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának és az átmeneti részlegre helyezés szabályai (feltételes szabadságra bocsátás, pártfogó felügyelet, enyhébb végrehajtási szabályok [EVSz] alkalmazása, átmeneti részleg), fogvatartottak (elítéltek és előzetesen letartóztatottak) jogai és kötelességei, elítéltek ételmezési, ruházati, anyagi, egészségügyi ellátásának főbb szabályai, elítéltek befogadása, szabadítása (egészségügyi vizsgálat, letételezés, felkészítő részleg, elhelyezés körleten, átmeneti részleg, szabadítás), elkülönítés szabályai.

10. témakör *Közigazgatási alapismeretek*

A témakör fogalmai: igazgatás és elemei, magánigazgatás, közigazgatás rendeltetése, közigazgatás funkciói (belső, külső), közigazgatás tevékenységfajtái (jogalkotási, jogalkalmazói), döntéshozatali eljárás fajtái, közigazgatási szervezetrendszer és tagozódása, államigazgatási szervek jellemzői, önkormányzati közigazgatási szervek jellemzői, az államigazgatás központi szervei, hatáskör (általános, különös), kormány (szerepe, szervezete, működése, segítő szervei), Miniszterelnökség, minisztériumok (feladata és szervezete), kormányhivatalok működése, az államigazgatási szervek feladat- és hatásköreire vonatkozó szabályok, önkormányzatiság (helyi önkormányzás joga, helyi közügyek, önkormányzat, fővárosi önkormányzat felépítése), önkormányzatok szervei (közgyűlés, polgármester, bizottságok), a közigazgatás személyzeti rendszere (életpályamodell), közszolgálat jellemzői, közigazgatási jogviszony (tartalma, formája).

11. témakör *A közigazgatási hatósági eljárás*

A témakör fogalmai: Ákr. hatályai (személyi, területi, időbeli), Ákr. hatálya alá nem tartozó eljárások, hatósági jogalkalmazás, jogszabály értelmezésének fajtái (jogalkotói, jogalkalmazói, jogtudományi) és eredménye, Ákr. illetékességi szabályai, hatásköri és illetékességi vita, a közigazgatási hatósági eljárás szakaszai (alapeljárás, jogorvoslati eljárás, végrehajtási eljárás), az elsőfokú eljárás szabályai, eljárás megindulása, eljárás fajtái és alkalmazhatóságuk (sommás, teljes, automatikus döntéshozatali), függő hatályú döntés, hiánypótlás, eljárás megszüntetésének esetei, eljárás felfüggesztésének esetei, ügyintézési határidők, fellebbezés és szabályai, közigazgatási végrehajtás (elrendelése, felfüggesztése, foganatosítása, elévülése).

12. témakör *Fegyverzeti alapismeretek*

A témakör fogalmai: lőfegyverekről és lőszerokről szóló törvény hatálya, jogszabályi háttér (fegyverek kategóriái, tiltott lőfegyverek, engedélyhez kötött lőfegyverek, bejelentéshez kötött lőfegyverek, egyéb lőfegyverek, fegyvertartás célja), törvényben szereplő fogalmak (automata lőfegyver, félautomata lőfegyver, ismétlő fegyver, légfegyver, lőfegyver, tüzfegyver, gáz-, riasztó fegyver, fegyver, lőszer, lőszeralkatrész), hatósági engedélyezés szabályai és feltételrendszere (engedélyköteles tevékenységek, engedélykiadás személyi feltételei, szabályai), eljáró hatóságok (hatásköre, illetékessége, kérelmezés szabályai, engedély érvényessége), adatkezelés szabályai (nyilvántartás adattartalma, adattovábbítás szabályai, kötelező adatszolgáltatás), fegyver, lőszer, lőszerelem-megszerzés, -átengedés, -tartás és -tárolás szabályai, hatósági igazolványok tartalma (behozatali, kiviteli, átszállítási engedély, tartási, forgalmazási, javítási engedélyek), fegyveres biztonsági őrökre vonatkozó jogszabályok (jogi szabá-

lyi háttér, védendő tevékenységek, létesítmények, szállítmányok, létrehozás, megszüntetés feltételei, szabályai, FBÖ fogalma, felszerelése).

13. témakör *Polgárőri alapismeretek*

A témakör fogalmai: polgárőr szervezetek jogállása, típusai (egyesületi jog, civil szervezet, jogszabályi háttér, Potv., Civil tv., Ptk., polgárőr egyesület, területi polgárőr szövetség, OPSz), polgárőr egyesület (a polgárőr alapfeledatai, közterületi járőrszolgálat, figyelőszolgálat, jelzőri feladat, egyéb tevékenységei, együttműködési megállapodás, tartalma, együttműködő szervek, egyműködési megállapodás megkötésének, felbontásának szabályai), Országos Polgárőr Szövetség (jogállása, tagság feltételei, szabályai, küldöttgyűlés, hatásköre, tevékenysége), polgárőri szolgálat ellátásának feltételei, alapvető szabályai (polgárőrré válás feltételei, polgárőrjogállása, közfeladatot ellátó személy, polgárőri szolgálat ellátásának szabályai, formaruha, szolgálati felszerelés, intézkedésre vonatkozó szabályok, polgárőrijárműre és használatára vonatkozó szabályok), polgárőr-igazolvány (kiadás, visszavonás, bevonás esetei, szabályai, igazolvány tartalma, igazolványok nyilvántartása).

Jogszabályi hivatkozás

3/2013. Büntető jogegységi határozat – az élet és testi épség büntetőjogi védelméről (kivonat)

I. Az emberölés elhatárolása az élet és testi épség elleni egyéb bűncselekményektől

Magyarország Alaptörvényének II. cikke alapvetésként rögzíti, hogy mindenkinek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Ekként tehát az emberi élet kiemelt – alkotmányos, s erre épülően büntetőjogi védelmet élvező – érték.

Az élet elvételt eredményező bűncselekmények körében kiemelkedő veszélyességű a szándékos emberölés, amelynek közvetlen tárgya: az emberi élet.

Az emberölés bűncselekménye aktív magatartással (tevéssel) és mulasztással egyaránt megvalósítható. Aktív tevékenység az is, ha az elkövető – a halálos eredményt kívánva vagy abba belenyugodva – olyan helyzetbe hozza a sértettet, amelyben a halál szükségszerű bekövetkezésének elmaradása már csak a pusztán véletlenül múlik.

Mulasztással elkövetett emberölésről van szó viszont egyfelől akkor, amikor a halálhoz vezető ok-okozati folyamat az elkövető magatartásától függetlenül indult ugyan meg, s az elkövető ezt fel is ismerte, de bekövetkezésének megakadályozását – bár arra kifejezett jogszabályi (családjogi, munkajogi, kötelmi jogi) vagy az elkövető és a sértett között fennálló kapcsolatra tekintettel erkölcsi alapon nyugvó kötelezettsége állt fenn, és a súlyos következmény elhárítására reális lehetősége is lett volna – szándékosan, a halál beálltát kívánva vagy aziránt közömbösséget tanúsítva elmulasztotta. Ugyanígy mulasztással megvalósított emberölés az is, amikor az elkövető mulasztása indítja el azt az okfolyamatot, amely a sértett egészségi állapotának fokozatos romlását, végül a halálát eredményezi, feltéve természetesen, hogy az elkövető ezt az előre felismert következményt kívánta vagy abba belenyugodott.

1. A gyakorlatban az emberölés büntettének kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés büntettének; a halálos eredmény bekövetkezése esetén pedig a szándékos emberölés és a halált okozó testi sértés büntettének elhatárolása okoz nehézséget.

Mint hogy az említett bűncselekmények mindegyike szándékos elkövetési magatartással valósul meg, elhatárolásuk az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.

Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés, valamint a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az életveszélyt okozó testi sértésnél a szándék kiterjedhet az eredményre, de lehetséges e vonatkozásban a gondatlanság is, a halált okozó testi sértés esetén viszont az eredmény tekintetében csak gondatlanság állhat fenn. Ez utóbbi bűncselekmény kapcsán az elkövető tudatában – a tőle elvárható figyelem, körütekintés elmulasztása miatt – fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége, vagy ha igen, azt nem kívánja, nem nyugszik bele abba, hanem könnyelműen bízik az elmaradásában.

Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre avagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

2. Az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni. Ezeknek az alábbi – példalódzó jellegű – felsorolása segítséget ad az elkövetéskori szándék jellegének a helyes megítéléséhez.

A) A tárgyi tényezők körében:

- a) A cselekmény elkövetéséhez használt eszköz mindig gondos értékelést igényel. Az emberölésnek vannak ugyan ún. tipikus eszközei (kés, fejsze, lőfegyver, mérge stb.), ám azok egymagukban még nem alapozzák meg az ölési szándékra vonható következtetést, az eszközt ugyanis minden esetben össze kell vetni az elkövetés egyéb körülményeivel.

Az olyan különösen veszélyes eszközök, mint például a lőfegyver, hosszú nyelű balta, nagy penge-hosszúságú kés, jelentős adag mérge stb., megfelelő irányítottsággal, erővel, illetve mennyiségben történő alkalmazásuk esetén – jellegükénél fogva – általában az emberölésre irányuló szándékra engednek következtetni. Ilyenkor is vizsgálni kell azonban, hogy nincsenek-e olyan tényezők, amelyek az emberölésre irányuló szándékot kizárják.

- b) Az elkövetés körülményeiből és módjából általában megalapozott következtetés vonható az elkövető szándékára. Különösen az elkövetésnél tanúsított erő kifejtés, annak mértéke, egyszeri véghezvitele vagy többszöri megismétlése, folyamatossága, elhúzódó jellege jön figyelembe. A szúrás, ütés, vágás, dőfés esetében jelentősége van az irányítottságnak és annak is, hogy az elkövető hogyan tartotta az eszközt a használat időpontjában.

A nem irányzott, ismétlés nélkül leadott, kapkodva, vaktában, hadonászva végrehajtott ütés, szúrás, vágás stb. önmagában rendszerint a testi sértés okozására irányuló szándékra utal. Az egyéb objektív és szubjektív körülmények azonban az élet kioltására irányuló elkövetői szándék megállapítását is eredményezhetik. Értelemszerűen ugyanezek a szempontok veendőek tekintetbe a lőfegyverrel leadott lövés esetén is. Az életfontosságú szervekre célzottság szinte kivételt nem tűrően emberölési szándékra utal, amíg a passzív alany felé vaktában leadott lövés az adott elkövetési körülmények között – például a tettes és a passzív alany között nagyobb távolság a tettes és/vagy a passzív alany lövés leadáskori mozgása – testi épséget sértő szándékra utalhat.

- c) A sérülés helye és jellege is következtetési alap lehet az elkövető szándékára. Az emberi testnek vannak olyan részei (például a fej, szív-, has- és mellüreg, nyaki területek stb.), amelyek önmagukban életfontosságú szervek, vagy ilyeneket tartalmaznak. Az ezeket ért sérülések általában a sértett azonnali vagy rövid idő alatt bekövetkező, esetleg csak műtéti úton elhárítható halálához vezethetnek. Ezt figyelembe véve, a sérülés helyéből – az erőbehatással

összefüggésben – rendszerint következtetést lehet levonni arra nézve, hogy az elkövető ölésre, avagy testi sértésre irányuló szándékkal cselekedett-e.

Az elkövetési magatartás eredménye, vagyis az, hogy a sértett milyen sérülést szenvedett, szintén következtetési alap lehet, de egymagában nem igazít el az emberölés kísérlete és az életveszélyt okozó testi sértés, illetőleg az emberölés és a halált okozó testi sértés elhatárolása kérdésében.

- d) Az elkövető kijelentéseinek ugyancsak jelentőségük lehet az elkövetéskor fennállott szándék megállapításánál.

Ezek azonban gyakran az elkövetést megelőző veszekedés, verekedés során – vagyis indulati állapotban – hangzanak el. Ezért körültekintő értékelésre van szükség, hogy a szándékra utaló kijelentések komolyak-e, azoknak megfelelt-e a tanúsított magatartás.

- e) Az elkövetéskor fennállott ölési, illetőleg testi sértési szándékra következtetési alap lehet az elkövetőnek a cselekmény elkövetése utáni magatartása és az is, hogy az eseményeket követően milyen kijelentéseket tett.

Rendszerint az élet kioltására irányuló szándék fennállására utal, ha az elkövető a sértett előreláthatólag bekövetkező halálával szemben közömbösséget tanúsít. Abból a körülményből azonban, hogy az elkövető a sértettet segítségnyújtás nélkül hagyta, egymagában még nem lehet az ölési szándékra következtetni.

A véghezvitel után a cselekmény nyomainak, eszközeinek, bizonyítékainak stb. eltüntetésére, az eredmény elhárítására irányuló törekvés szintén támpontként szolgálhat az elkövető tudattartalmának és a szándék jellegének a megállapításánál.

B) Az alanyi tényezők körében:

- a) A szándék kialakulása során szerepet játszanak az elkövető személyi tulajdonságai, ezért a személyiségvizsgálat a szándék megismerése szempontjából is fontos. Mindenkor az elkövetéskori (aktuális) személyiség jön figyelembe.

A tudattartalom kialakulását befolyásoló külső körülményekből következtetni lehet az elkövetéskori személyiségre is, vagyis ezek a bizonyító tények egyben a szubjektív tényezők közrehatásának a bizonyítására is szolgálhatnak.

- b) A cselekményt kiváltó indítók (motívum) felderítésének és vizsgálatának kiemelkedő jelentősége van a tárgyalt bűncselekmény-kategória esetében.

Amikor az akaratelhatározás és az elkövetés között alig van időköz (hirtelen kialakult szándék), előfordul, hogy hiányzik a halálos eredmény bekövetkezésének előrelátása. Ebből a szempontból jelentősége lehet a tevékenység indító okának is, nevezetesen, hogy a véghezvitel támadás, védekezés vagy elhárítás céljából történt-e.

Az egyenes szándékkal elkövetett ölési cselekmények esetében csaknem kizárt, hogy az elkövetőt valamilyen külső vagy belső – rendszerint felismerhető – tényező ne motiválta volna. Ezzel kapcsolatban elsődlegesen az elkövető és a sértett közötti viszony feltárásának van jelentősége.

Az indítók ismerete segítséget nyújthat az eshetőleges szándékkal elkövetett emberölés kísérletének a testi sértéstől való elhatárolásához. Az elkövetéskori konkrét tudattartalomra vonható következtetés a legkülönbözőbb indítóokokból, amilyenek például: az ellenséges, haragos érzület, a féltékenység, az indulat, a félelem, a szégyenérzet, az elkeseredettség stb. Mindenkor lényeges az indítóok és a konkrét elkövetési cselekmény közötti kapcsolat tisztázása és bizonyítása.

Másfelől azonban a szándékra utaló szubjektív körülményeknek vagy más, korábban fennállott konkrét indítóoknak a hiánya még nem zárja ki az emberölésre irányuló eshetőleges szándék megállapítását.

- c) Az elkövetéskori tudattartalom megállapításához szorosan kapcsolódhat a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat feltárása; ez a folyamat a külvilágban megvalósult jelenségekből ismerhető meg. Ebben a vonatkozásban különösen nagy szerepe lehet az emberölés, illetőleg a testi sértés egyes minősített esetei törvényi tényállásához tartozó elemeknek.
 - d) Végül annak eldöntésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre vagy testi sértésre irányult-e, jelentőséghez jut az elkövetőnek a sértetthez fűződő kapcsolata, rokoni viszonya, érzelmi kötődése és az egyéb alanyi mozzanatok is.
3. Az alanyi és tárgyi körülmények feltárása és elemzése, valamint összhatásukban, kölcsönös összefüggésükben való sokoldalú mérlegelése során, az elkövetés konkrét körülményei között vizsgálni kell egyfelől az elkövető, másfelől a sértett életkorát, egészségi és fizikai állapotát is. Ezeknek nemcsak az emberölés, illetőleg a testi sértés megállapítása, hanem az említett bűncselekmény minősített eseteinek a megítélése szempontjából is jelentősége lehet. Így az az elkövetési magatartás, amely az erős testi felépítésű sértett esetében legfeljebb testi sértés megállapítását eredményezheti, kisgyermek, törődött, idős ember vagy magatehetetlen sértett esetében megalapozhatja például: a cselekménynek emberölés kísérletként való értékelését.
 4. A jogirodalom és az ítélkezési gyakorlat a törvényi tényállásban foglalt eredmény fajtája szerint különbséget tesz egyrészt a jogtárgyat sértő, másrészt az ezt veszélyeztető bűncselekmények között.

A Btk. 164. §-a (8) bekezdésének I. fordulatában meghatározott életveszélyt okozó testi sértés nem „tisztá” veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat – az emberi életet – veszélyezteti, a másik jogtárgyat – a testi épséget – viszont ténylegesen sérti.

Az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának a lehetőségével. Az előbbiről akkor van szó, ha a testi sértés folytán megindult az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll az életveszély megszüntetésére, illetőleg a halál elhárítására alkalmas beavatkozás lehetősége is.

A sérülés életveszélyes volta szakkérdés, amelyet orvosszakértő igénybevételével kell megállapítani. Az orvosszakértő nyilatkozik abban a kérdésben is, hogy az életveszély az adott esetben közvetlen vagy közvetett volt-e. Ennek azért van jelentősége, mert az életveszélyt okozó testi sértés felrovása többnyire akkor indokolt, ha a testi sértés közvetett életveszélyt idézett elő (ami azonban nem jelenti, hogy az életveszély közvetlen jellege szükségszerűen az emberölés büntettének kísérletét alapozná meg).

Életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye, ha a testi sértésre irányuló magatartást tanúsító elkövető szándéka az életveszélyre is kiterjed, mert ennek bekövetkezését kívánja vagy ebbe belenyugodva cselekszik.

Ilyen szándék hiányában akkor kell ezt a bűncselekményt megállapítani, ha a beállott életveszélyes következmény tekintetében az elkövetőt gondatlanság terheli (Btk. 9. §). Ha az életveszélyre is kiterjedő szándék megállapítható, ez az eredmény azonban elmarad (tehát még közvetett életveszély sem következett be), az életveszélyt okozó testi sértés kísérletének megállapítására kerülhet sor.

A gondatlanságból elkövetett – életveszélyt okozó – testi sértés vétsége csupán a bűnösséget érintően tér el a büntetési alakzattól. Az elkövető ugyanis testi épséget sértő szándék nélkül cselekszik, s magatartásának lehetséges – testi épség vagy egészség megsértését eredményező – következményeit a tőle elvárható figyelem, körültekintés elmulasztása miatt nem látja előre, vagy előre látja ugyan, de könnyelműen bízik az eredmény elmaradásában.

Abban az esetben viszont, amikor az elkövető a halálos eredmény bekövetkezését kívánja, vagy abba belenyugodva cselekszik, vagyis, ha nem az élet veszélyeztetésére, hanem a halálos eredmény létrehozására irányul a szándék: emberölés, illetőleg kísérlete megállapításának van helye akkor is, ha magatartásának folyományaként akár semmiféle sérülés nem jött létre vagy éppen életveszélyes sérülés keletkezett.

Amikor az elkövető szándéka testi sértés okozására irányul, ugyanakkor tudata az életveszély bekövetkezésének a lehetőségét is átfogja, és e következményt kívánva vagy ebbe belenyugodva cselekszik, de – az életet veszélyeztető szándékán túlmenően – a sértett halála is bekövetkezett: nem emberölés, hanem halált okozó testi sértés megállapításának van helye, feltéve, hogy az eredmény tekintetében gondatlan bűnösség áll fenn.

5. Halált okozó testi sértés valósul meg; ha az elkövető szándékos cselekménye testi sértés előidézésére irányul, de a magatartással okozati összefüggésben a sértett halála is bekövetkezik, viszont az elkövetőt a halálos eredmény tekintetében csak gondatlanság terheli. Amennyiben az elkövetőt nem vezeti testi épséget sértő szándék, de a magatartás okozatos következménye a passzív alany halála: csak a gondatlanságból elkövetett emberölés megállapítása jöhet szóba, feltéve, hogy az elkövetési magatartást a gondatlanság ismérve jellemzi.

Az elkövetési magatartás szempontjából közömbös, hogy az elkövető a testi sértés alapesetére, minősített esetére vagy éppen életveszély okozására irányuló szándékkal valósítja-e meg a cselekményt. Az elkövetési magatartás és a bekövetkezett halál között az okozati összefüggés akkor állapítható meg, ha a testi sértési cselekmény indította el vagy mozdította elő azt az okfolyamatot, amely a halál bekövetkezéséhez vezetett. Végül a halálos eredmény viszonylatában a bűnösség a gondatlanság bármely formájában fennállhat.

E bűncselekmény ún. vegyes bűnösségi alakzatára tekintettel a kísérlet kizárt, miként az életveszélyt okozó testi sértésnek sincs kísérlete abban az esetben, ha testbántalmazásra irányuló szándékos magatartáshoz csupán gondatlan eredmény kapcsolódna.

6. Az emberölés enyhébben minősülő (privilegizált) esete: az erős felindulásban elkövetett emberölés.
 - a) Az indulat hatása alatt elkövetés egymagában még nem alapozza meg az emberölés privilegizált alakzatát.

Az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapításához az indulat olyan – fiziológiai eredetű – magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, tudata elhomályosul és ennek folytán a megfontolás szokásos mértékének megtartása lehetetlenné válik. Ha viszont az indulat kóros alapon fejlődött ki, akkor a Btk. 17. §-ában foglaltak szerint kell eljárni. A törvényi előfeltételek megléte esetén azonban a kóros elmeállapot folytán korlátozott beszámítási képességű elkövető ölési cselekménye is minősülhet erős felindulásban elkövetettnek, és ez esetben a Btk. 17. § (2) bekezdése is alkalmazható.

Az erős felindulás fennállta és foka nem elmeorvos-szakértői, hanem a bíróság által eldöntendő tény és jogkérdés, amelyet az elkövető konkrét pszichikai tulajdonságai alapján kell megítélni.

A felindulást kiváltó ok megítélése nem szűkíthető le a cselekmény elkövetését közvetlenül megelőző eseményekre, hanem a történések egész folyamatát, az eset összes körülményeit kölcsönhatásukban és folyamatosságukban kell vizsgálat alá vonni. Az erős felindulást kiváltó külső okok közül az egyik leggyakoribb a sértett magatartása, amely az elkövető felháborodását, haragját idézi elő vagy benne félelmet okoz. Önmagában azonban nem alapozza meg az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítását például: az elkeseredettség, a bánat, a szomorúság, a magárahagyatottság érzete, a sértődöttség, a pusztá személyi ellenszenv vagy kizárólagosan az idegfeszült állapot, és ugyancsak nincs alap ennek megállapítására, ha az elkövető a sértett fellépésére maga szolgáltatott okot.

- b) Az erős felindulásnak méltányolható okból való származása akkor állapítható meg, ha az bizonyos fokig igazolható és erkölcsileg menthető.

A méltányolható ok megítélésénél jelentősége van az elkövető és a sértett között fennálló viszonynak, érzelmi kapcsolatnak. Ezzel összefüggésben kell vizsgálni, hogy az elkövetést kiváltó ok súlyossága, valamint az arra reagáló magatartás objektíve is arányban áll-e. Így a jelentéktelen sérelmet követő túlméretezett indulatkitörés – méltányolható ok hiányában – nem alapozza meg az erős felindulásban

elkövetett emberölés megállapítását. Ettől eltér azonban az az eset, amikor a hosszan tartó, folyamatos gyötrésből, megaláztatásból egy viszonylag kisebb jelentőségű sérelem hatására tör ki a fékezhetetlen indulat.

Szükséges továbbá, hogy az ölési cselekmény az erős felindulás állapotában menjen végbe, valamint, hogy a cselekmény elkövetésére irányuló akaratelhatározást nyomban kövesse a kivitelezés, vagyis az emberölésre irányuló szándék kifejlődése és a cselekmény között viszonylag rövidebb idő teljen el.

- c) Ha az elkövető méltányolható okból keletkezett erős felindulásban életveszélyt okozó testi sértést valósít meg, életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye. Az erkölcsileg menthető okból származó indulat hatása alatti elkövetést pedig a büntetés kiszabása során kell értékelni.

Amennyiben az elkövető a jogos védelmi helyzet megszűnését követően, de még a jogtalan támadás által kiváltott nagy fokú felindultságában hajtja végre az ölési cselekményét, magatartása erős felindulásban elkövetett emberölés büntettként értékelhető.

II. Az emberölés minősített esetei

A szándékos emberölés minősített esetei az élet ellen irányuló cselekmények legsúlyosabb változatait foglalják magukban. A minősített esetek törvényi meghatározása a bűncselekmény tárgyára, az elkövetési módra, az elkövető személyét jellemző körülményekre, vagy a passzív alany sajátosságára tekintettel, valamint az alanyi oldalon jelentkező motívumok és célzat alapján történt meg. Az előre kitervelten és az aljas célból elkövetett emberölés kivételével az emberölés valamennyi minősített esete véghezvihető eshetőlegesen szándékkal is.

1. Az emberölés előre kitervelten történő elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye.

Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása.

Az ölésre irányuló céltudatos törekvés az egyenes szándék meglétét tételezi fel. Az előre kitervelten elkövetés megállapítása kizárt, ha az elkövető ölési szándéka eshetőleges.

Nem zárja ki viszont ezt a minősítést a vagylagos terv vagy végrehajtási mód kialakítása, amint az sem, ha az ölési cselekmény végrehajtása nem a tervnek megfelelően megy végbe. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.

Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az ez ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése, megfontolása. Mindezekhez bizonyos idő szükséges. Az emberölésre irányuló szándék kialakulásának és fejlődésének feltárása ezért a súlyosabb minősítés megállapításának fontos része. Általában nem lehet szó előre kitervelt elkövetésről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése.

Nem zárja ki az előre kiterveltség megállapítását, ha az elkövető beszámítási képességében korlátozott, kóros elmeállapotú, és az sem, ha a cselekményt a leleplezés biztos tudatában követi el.

A véghezvitel módjából és/vagy az elkövetést követően tanúsított magatartásból visszamenőleg is következtetés vonható az előre kiterveltségre.

2. Az emberölés akkor minősül nyereségvágyból elkövetettnek, ha közvetlen anyagi előny megszerzésére irányul. A közvetett anyagi előny elérése érdekében végrehajtott ölés aljas indokból vagy célból elkövetettként értékelhető. Közömbös, hogy az elkövető által elérni kívánt vagy ténylegesen megszerzett vagyoni előny életszükséglet, káros szenvedély vagy erkölcsileg meg nem alapozott igény kielégítését szolgálja.

A nyereségvágyból elkövetett emberölés esetén az elkövetés indoka és a célzat összefonódik. A nyereségvágy a célzatot és az indítóokot is magában foglalja. Így ez a cselekmény eshetőleges szándékkal is megvalósítható. Befejezettségéhez elegendő az ilyen indítóok megléte és a sértett halálának bekövetkezése, de nem feltétel, hogy az elkövető az anyagi előnyt, a vagyoni hasznot ténylegesen megszerezze.

Nyereségvágyból elkövetettként minősül az anyagi ellenszolgáltatás fejében elkövetett ölési cselekmény, továbbá a rablási célzattal megvalósított emberölés, ideértve a megszerzett vagyon megtartása érdekében elkövetést is.

A nyereségvágyból elkövetett emberölés nem összetett bűncselekmény, ennél fogva a társtetteséget kizárólag a dologelvételeben való közreműködés nem alapozza meg. E minősített eset társtettese ugyanis csak az lehet, aki magában az ölésben társtettesként részt vesz.

3. Az aljas indokból vagy célból elkövetett emberölésen az erkölcsileg elvetendő motívumból fakadó, valamint ilyen célból megvalósított cselekményeket kell érteni.

Az indok és cél szerinti megkülönböztetés a szándék fajtája szempontjából lényeges; az aljas indokból elkövetés – éppen úgy, mint a nyereségvágyból történő elkövetés – eshetőleges szándékkal is megvalósítható, a célzatos elkövetésnek azonban az egyenes szándék az előfeltétele. Amennyiben az aljas cél megállapítható, az magában foglalja az indok aljasságát is, ennél fogva a minősítés kapcsán csupán az előbbi körülményre kell hivatkozni.

Ha a nemi erkölcs elleni bűncselekmény végrehajtása érdekében alkalmazott erőszakhoz ölési szándék is társul vagy az ölési cselekmény elkövetésének egyik motívuma a nemi élet szabadsága elleni erőszakos bűncselekmény végrehajtása, a súlyosabb minősítésű emberölés állapítható meg. Úgyszintén akkor is, ha az elkövető az ölési cselekményt nemi vágy kielégítésének fokozása érdekében követi el.

Az aljas indokból (célból) elkövetett ölési cselekmény megállapítása szempontjából a bosszú megítélése attól függ, hogy milyen ok váltja ki az elkövetőben a keletkezett indulatot, mivel ennek a jellege és mibenléte a súlyosabb minősítés feltétele.

Önmagában az a körülmény, hogy az elkövető önkényesen maga vesz elégtételt a rajta esett sérelem miatt, vagy haragos viszonyból, szerelmi kapcsolatból eredő indulat, például féltékenység hatása alatt cselekszik, még nem szolgálhat alapul az aljas indokból való elkövetés megállapítására.

Ha viszont az elkövető más bűncselekmény megvalósítása vagy már véghezvitt más bűncselekmény leplezése, nyomainak eltüntetése vagy a felelősségre vonás elkerülése végett követi el az ölési cselekményt, a minősített emberölés megállapítása megalapozott lehet. Ugyanez a helyzet, amikor az ilyen magatartás harmadik személy bűncselekményének a leplezését célozza. Ezért ilyenkor is a c) pont alatti minősített eset, s nem – az emberölés alapesetével halmazatban – a bűnpártolás büntette rovandó fel.

4. A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál elsősorban emberiességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók.

A különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó szenvedéssel járó (amilyen például a tűzhalál, az élve eltemetés stb.), rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghezvitt ölési cselekmények vonhatók.

Annak, hogy a sértett eszméletlensége folytán ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, miként nincs különösebb jelentősége az elkövetés eszközének sem. Így megállapítható a súlyosabb minősítés akkor is, ha az elkövető az ölési cselekményekhez általában használatos, ún. tipikus eszköz igénybevétele nélkül, pusztá kézzel, agyonveréssel, rúgással vagy taposással valósítja meg a cselekményt.

Az eszköz nélkül – lábbal, pusztá kézzel – testszerte történő, elhúzódo bántalmazás esetén azonban először abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy az elkövető ölésre vagy testi sértésre irányuló szándékkal cselekedett-e. Amennyiben az ölésre irányuló szándék megállapítható, a sértettnek okozott sérülések nagyobb száma, súlya és jellege alapján – különösen, ha az aktív elkövetői tevőlegesség több halálhoz vezető folyamatot is megindított – általában következtetés vonható az elkövetés embertelenségére is. Ilyenkor – mivel a vizsgálódás szempontjai eltérőek – a kétszeres értékelés tilalmának megsértéséről nincs szó.

Az elkövető tudatának az elkövetés idején át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét. Az elkövető ezzel kapcsolatos tudattartalmára a sérülések számából, a bántalmazás hosszantartó, elhúzódo voltából, a sértett látható szenvedéséből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított magatartásából vonható következtetés.

Az elkövetőnek a sértett megölése után tanúsított magatartása, például a holttest feldarabolása, elásása vagy elégetése, kívül esik az elkövetésen és általában a cselekmény felfedezésének a megghiúsítását célozza; ezért önmagában az ilyen magatartás nem valósítja meg a különös kegyetlenséggel elkövetést.

5. Fokozott büntetőjogi védelem illeti meg a hivatalos személyt [Btk. 459. § (1) bek. 11. pont] és a külföldi hivatalos személyt [Btk. 459. § (1) bek. 13. pont] a hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt ért élet elleni támadás esetén, ugyanígy a közfeladatot ellátó személyt [Btk. 459. § (1) bek. 12. pont] is, a sérelmére a feladata ellátása során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos, avagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személyt a sérelmére megvalósított ölési cselekmény kapcsán.

Az elkövetésre indító motívumnak a jogi minősítés szempontjából nincs jelentősége. Akkor azonban, ha a hivatalos személy sértettet a hivatalos eljárása során tett intézkedése miatt, de a hivatali minőségének megszűnése után, vagy a közfeladatot ellátó személyt a feladatának ellátását követően, emiatt, illetve a támogatásukra, védelmükre kelt személyt utóbb e tevékenysége miatt éri az élet elleni támadás, az aljas indokból (célból) elkövetett emberölés állapítandó meg.

6. A több ember sérelmére elkövetett emberölés megállapításának akkor van helye, ha az elkövető akár egyetlen akarat-elhatározásból fakadóan, egyidőben, illetőleg egymást követően, akár különböző időpontokban és eltérő akaratelhatározásból hajtja végre vagy kísérel meg több ember megölését.

A bűncselekmény befejezettségéhez legalább két ember halálának a bekövetkezése szükséges. Ha két sértett sérelmére megvalósított ölési cselekmény egyikét erős felindulásban követték el, a több emberen elkövetett emberölés megállapításának nincs helye.

7. A több ember életét veszélyeztetve elkövetett emberölés megállapításának akkor van helye, ha az elkövető szándéka meghatározott személy (vagy személyek) életének kioltására irányul, de a cselekményt úgy hajtja végre, hogy ezáltal a célszemélyeken kívül mások élete is – reális – veszélybe kerül, amelynek legalább kettő vagy ezt meghaladó létszámú személyre nézve kell a veszélynek fennállnia. A veszély pedig az elkövetési cselekménnyel szükségszerű összefüggésben álló, még létre nem jött olyan helyzet vagy esemény, amelynek bekövetkezésével reálisan számolni kell, s amelynek bekövetkezése közvetlenül, avagy a testi épség vagy egészség jelentős sérelmén keresztül a fenyegetett személyek életének elvesztésével jár.

Az emberölésnek egyrészt több emberen, másrészt több ember életét veszélyeztetve elkövetése tehát nem zárja ki egymást; vagyis a több ember sérelmére elkövetett emberölés mellett adott esetben a több ember életét veszélyeztetve elkövetés is megállapítható.

8. A különös visszaeső fogalmát a Btk. 459. §-a (1) bekezdése 31/a) pontja határozza meg, arról pedig, hogy az emberöléssel kapcsolatos különös visszaesés szempontjából melyek a hasonló jellegű bűncselekmények, a Btk. 160. §-ának (6) bekezdése ad taxatív felsorolást.
9. A tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölésnél a minősítés szempontjából kizárólag a sértett életkorának van jelentősége, közömbös tehát, hogy védekezésre képes volt-e vagy sem. E minősített eset alá tartozik az újszülött megölése, nevezetesen az, amikor a szülő nő gyermekét a szülés alatt vagy közvetlenül a szülés után szándékosan megöli.
10. A (2) bekezdés j) pontja szempontjából védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére [Btk. 459. § (1) bek. 29. pont]. E minősítő körülmény akkor róható fel, ha a sértett védekezésre képtelensége az elkövetőtől függetlenül állt elő, vagy azt az elkövető az ölési szándék kialakulását megelőzően – az ölési cselekménytől függetlenül – idézte elő.
11. Az elhárításra korlátozottan képes személy sérelmére megvalósított emberölés csak akkor képez súlyosabban minősülő esetet, ha a korlátozottság a sértett idős korából vagy fogyatékosságából fakad. Amennyiben a sértett idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva egyáltalán nem képes a bűncselekmény elhárítására, azaz védekezésre képtelen, a Btk. 160. § (2) bekezdésének j) pontja alatti minősítő körülmény állapítandó meg. Ehhez képest az emberölés a (2) bekezdés j) és k) pontja szerint együttesen nem minősülhet.

Annak megítélése, hogy a sértett elhárításra korlátozottan volt-e képes egyrészt a sértett életkorának a mentális és fizikai állapotával összefüggésében kell jelentőséget tulajdonítani, másrészt a támadás jellegének és a kialakult erőviszonyoknak az egybevetését igényli.

Értelmező rendelkezések

382. § Lopás, rongálás, sikkasztás, csalás, [...], jogtalan elsajátítás, orgazdaság, illetve jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elkövető egyben a sértett gyámja vagy gondnoka.
383. § A Btk. XXXVI. fejezet (Vagyon elleni bűncselekmények) alkalmazásában
- a) dolgoz a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energiát is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja,
 - b) vallási tisztelet tárgyán a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyat is érteni kell,
 - c) nemesfémén a nemesfém ötvözetét vagy a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot is érteni kell,
 - d) a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény:
 - da) a vagyon elleni erőszakos,
 - db) a vagyon elleni,
 - dc) a szellemi tulajdonjog elleni
 bűncselekmény.

459. § (1) A Btk. alkalmazásában

1. bünszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése;
2. bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet;
3. csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt;
4. erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására;
5. fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki
 - a) lőfegyvert,
 - b) robbanóanyagot,
 - c) robbantószeret,
 - d) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál, vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el;
6. felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál;
7. fenyegetés: eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen;
[...]
9. hatóság a bíróság és az ügyészség is;
[...]
11. hivatalos személy:
 - a) a köztársasági elnök,
 - b) az országgyűlési képviselő, a nemzetiségi szószóló és a Magyarországon megválasztott európai parlamenti képviselő,
 - c) az alkotmánybíró,
 - d) a miniszterelnök, a miniszter, az államtitkár, a közigazgatási államtitkár, a helyettes államtitkár és a kormány megbízott,
 - e) a bíró, az ügyész és a választottbíró,
 - f) az alapvető jogok biztosa és helyettese,
 - g) a közjegyző és a közjegyzőhelyettes,
 - h) az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes és a végrehajtói kézbesítésre felhatalmazott önálló bírósági végrehajtó jelölt,
 - i) a helyi önkormányzati és a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület tagja,
 - j) a Magyar Honvédség állományilletékes parancsnoka, és az úszólétesítmény vagy a légi jármű parancsnoka, ha a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására jogosult,
 - k) az Alkotmánybíróságnál, a Köztársasági Elnök Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál, a Magyar Nemzeti Banknál, az Állami Számvevőszéknél, bíróságnál, ügyészségnél, központi államigazgatási szervnél, az Országgyűlési Őrségnél, fővárosi vagy megyei kormányhivatalnál, önkormányzati igazgatási szervnél, megyei intézményfenntartó központnál vagy köztestületnél közhatalmi feladatot ellátó vagy szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozik,
 - l) a választási bizottság tagja;
12. közfeladatot ellátó személy:
 - a) a Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája,

- b) a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,
 - c) a polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenységének ellátása során,
 - d) az egyházi személy és a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja,
 - e) a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő, a jogi képviselő, a szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó,
 - f) az egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetekben,
 - g) az állami mentőszolgálat, valamint a mentésre feljogosított más szervezet tagja a mentéssel és betegszállítással összefüggésben,
 - h) az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóság, valamint az önkéntes tűzoltó egyesület tagja a tűzoltási és műszaki mentési feladatainak ellátása során,
 - i) a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára és tudományos kutatója,
 - j) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenységének gyakorlása során,
 - k) az erdészeti szakszemélyzet és a jogosult erdészeti szakszemélyzet tagja az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,
 - l) a hivatásos vadász a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,
 - m) a halászati őr a halásatról és a horgászatról szóló törvényben meghatározott tevékenysége körében,
 - n) a közösségi közlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtói feladatot ellátó személy e tevékenysége során,
 - o) az egyetemes postai szolgáltatónál ügyfélkapcsolati feladatot ellátó személy e tevékenysége során;
13. külföldi hivatalos személy:
- a) a külföldi államban jogalkotási, igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó személy,
 - b) törvényben kihirdetett nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezetnél szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szervezet rendeltetésszerű működéséhez tartozik,
 - c) törvényben kihirdetett nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezet közgyűlésébe, testületébe megválasztott személy, ideértve a külföldön megválasztott európai parlamenti képviselőt is,
 - d) a Magyarország területén, illetve állampolgárai felett joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság tagja, a nemzetközi bíróságnál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a bíróság rendeltetésszerű működéséhez tartozik;
14. hozzátartozó:
- a) az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy élettársa,
 - b) az örökbefogadó és a nevelőszülő (ideértve az együtt élő mostohaszülőt is), az örökbe fogadott és a nevelt gyermek (ideértve az együtt élő mostohagyermeket is),
 - c) a testvér és a testvér házastársa vagy élettársa,
 - d) a házastárs, az élettárs,

- e) a házastárs vagy az élettárs egyeneságbeli rokona és testvére;
15. információs rendszer: az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés, vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége;
16. kár: e törvény eltérő rendelkezése hiányában a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés;
17. vagyoni hátrány: e törvény eltérő rendelkezése hiányában a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny;
18. kábítószer:
- a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyag,
 - b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyag és
 - c) az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 2. számú mellékletében meghatározott pszichotróp anyag;
- [...]
21. közérdekű üzem:
- a) a közmű,
 - b) a közösségi közlekedési üzem,
 - c) az elektronikus hírközlő hálózat,
 - d) az egyetemes postai szolgáltató közérdekű feladatainak teljesítése érdekében üzemeltetett logisztikai, pénzforgalmi és informatikai központok és üzemek,
 - e) a hadianyagot, haditechnikai eszközt termelő üzemet, energiát vagy üzemi felhasználásra szánt alapanyagot termelő üzem
22. nagy nyilvánosságon a bűncselekménynek a sajtótermék, médiaszolgáltatás, sokszorosítás vagy elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján történő elkövetését is érteni kell;
- [...]
24. gyűlés: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlés;
- 24 a. nyilvános rendezvény: a gyűlés kivételével olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll;
- [...]
26. személy elleni erőszakos bűncselekmény:
- a) a népirtás [142. § (1) bekezdés], az emberiség elleni bűncselekmény [143. § (1) bekezdés], az apartheid [144. § (1)–(3) bekezdés],
 - b) a hadikövet elleni erőszak (148. §), a védett személyek elleni erőszak [149. § (1)–(2) és (4) bekezdés], az egyéb háborús bűntett (158. §),
 - c) az emberölés [160. § (1)–(3) és (5) bekezdés], az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §), a testi sértés [164. § (3)–(6) és (8) bekezdés],
 - d) az emberrablás [190. § (1)–(4) bekezdés], az emberkereskedelem [192. § (1)–(6) bekezdés], a kényszermunka (193. §), a személyi szabadság megsértése (194. §), a kényszerítés (195. §),
 - e) a szexuális kényszerítés (196. §), a szexuális erőszak [197. § (1)–(4) bekezdés],
 - f) a lelkiismeret és vallásszabadság megsértése (215. §), a közösség tagja elleni erőszak [216. § (2)–(3) bekezdés], az egyesülési és a gyülekezési szabadság megsértése [217. § (1) bekezdés],
 - g) az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása [254. § (1) bekezdés], a lázadás [256. § (1)–(2) bekezdés],

- h) a bántalmazás hivatalos eljárásban [301. § (1)–(2) bekezdés], a bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában [302. § (1)–(2) bekezdés], a kényszervallatás [303. § (1)–(2) bekezdés], a jogellenes fogva tartás (304. §),
- i) a hivatalos személy elleni erőszak [310. § (1)–(3) és (5) bekezdés], a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (311. §), a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak (312. §), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak [313. § (1) bekezdés],
- j) a terrorcselekmény [314. § (1)–(2) bekezdés], a jármű hatalomba kerítése [320. § (1)–(2) bekezdés],
- k) a rablás [365. § (1)–(4) bekezdés], a zsarolás (367. §), az önbíráskodás [368. § (1)–(2) bekezdés],
- l) a zendülés minősített esetei [442. § (2)–(6) bekezdés] és az előljáró vagy szolgálati közegek elleni erőszak [445. §];

[...]

- 28. üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik;
 - 29. védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére;
 - 30. védett kulturális javak alatt érteni kell a védetté nyilvánított kulturális javakat is;
 - 31. visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el;
 - a) a) különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el;
 - b) b) többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el;
 - c) c) erőszakos többszörös visszaeső az a többszörös visszaeső, aki mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követ el;
 - (2) Ahol e törvény élettársat említ, azon a bejegyzett élettársat is érteni kell.
- [...]
- (6) E törvény alkalmazásában az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány
 - a) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
 - b) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
 - c) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
 - d) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
 - e) ötszázmillió forint felett különösen jelentős.

461. § (1) A 176–180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha

- a) annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma
 - aa) LSD esetén a 0,001 gramm,
 - ab) pszilocibin esetén a 0,1 gramm,
 - ac) pszilocin esetén a 0,2 gramm,
 - ad) amfetamin, metamfetamin, MDPV és alfa-PVP esetén a 0,5 gramm,
 - ae) dihidrokódein esetén a 0,8 gramm,
 - af) heroin esetén a 0,6 gramm,
 - ag) morfin esetén a 0,9 gramm,
 - ah) ketamin, kodein, MDA, MDMA, N-etil-MDA (MDE), MBDB, 1-PEA, N-metil-1-PEA, mCPP, metadon, 4-fluoramfetamin és petidin esetén az 1 gramm,

- ai) mefedron, metilon és 4-MEC esetén az 1,5 gramm,
 - aj) kokain esetén a 2 gramm,
 - ak) BZP esetén a 3 gramm,
 - al) pentedron esetén a 0,4 gramm,
 - b) GHB esetén annak sav formában megadott tiszta hatóanyag-tartalma a 7,5 gramm,
 - c) tetrahidro-kannabinol (THC) esetén a tiszta és savformában együttesen jelen levő THC-tartalom (totál-THC) a 6 gramm,
 - d) annak tiszta hatóanyag-tartalma
 - da) GBL esetén a 6,2 gramm,
 - db) AB-CHMINACA, MDMB-CHMICA, AM-2201, AB-PINACA, AB-FUBINACA, és ADB-FUBINACA esetén a 0,05 gramm mennyiséget nem haladja meg.
- (2) A 176–180. § alkalmazásában a kábítószer csekély mennyiségű, ha kannabisz növény esetén a növényegyedek száma legfeljebb öt.
- (3) A 176–180. § alkalmazásában az (1)–(2) bekezdés szerinti kábítószer
- a) jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzoros,
 - b) különösen jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának kétszázszoros mértékét meghaladja.
- (4) A 176–180. § alkalmazásában az (1)–(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer
- a) csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának hétszeres mértékét nem haladja meg,
 - b) jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának száznegyvenszeres mértékét meghaladja,
 - c) különösen jelentős mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a hozzá nem szokott fogyasztó átlagos hatásos adagjának ezernégyszázszoros mértékét meghaladja.

KÉRDÉSSOR

1. témakör *Jogi alapismeretek*

1. Ismertesse a társadalmi norma fogalmát!
2. Mutassa be a magyar jogrendszer jogágait!
3. Ismertesse a jogalkotás (törvényhozás, rendeletalkotás) folyamatát, alapvető követelményeit!
4. Röviden mutassa be Magyar Közlönyt és a Nemzeti Jogszabálytárat (tartalmi, formai elemek)!
5. Részletesen ismertesse, mit kell, hogy tartalmazzon a jogszabály! Térjen ki a jogszabályi hierarchiára!
6. Ismertesse, mit jelent a hatály, és mutassa be fajtáit!

2. témakör *Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek*

1. Fejtse ki, mi az állam és mi a rendeltetése!
2. Mutassa be, mit jelent a jogállam fogalma!
3. Mutassa be Magyarország Alaptörvényét (hatály, felépítés, alapvető jogok és csoportosításuk, alapvető kötelezettségek)!
4. Fejtse ki, mit jelent a parlamentáris demokrácia!
5. Indokolja, miért fontos a hatalmi ágak szétválasztása!
6. Mutassa be az Országgyűlés feladatait, jellemezze az országgyűlési képviselők munkáját, beszéljen a mentelmi jogról!
7. Mutassa be a kormány működését (tagjai, megalakulása, vezetője)!
8. Ismertesse, milyen jogosultságai vannak a köztársasági elnöknek!
9. Részletesen sorolja fel az állampolgári jogokat és állampolgári kötelezettségeket!
10. Ismertesse az állampolgárság szabályozási elveit, a magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése, megszűnése, igazolása!
11. Sorolja fel a Magyarországon elismert nemzetiségeket, mutassa be jogaikat!

3. témakör *Polgári jog alapjai*

1. Ismertesse a Ptk. szerkezetét!
2. Mutassa be a polgári jog alapelveit!
3. Jellemezze a jogképességet és a cselekvőképességet!
4. Rendszerezze és mutassa be a tulajdonos jogait és kötelezéseit!
5. Magyarozza el, mit jelent a birtokvédelem, és mutassa be eszközeit (önhatalom, birtokper, birtokvédelem tényleges birtoklási helyzet alapján)!

4. témakör *Büntetőjog általános rész*

1. Ismertesse a büntetőjogi norma felépítését!
2. Mutassa be a Btk.-t (szerkezeti felépítése, hatályai)!
3. Határozza meg a bűncselekmény fogalmát!
4. Fejtse ki részletesen a büntett és a vétség különbözőségét!
5. Határozza meg a szándékosság és a gondatlanság fogalmát!
6. Mutassa be a tényállást és fajtáit!

7. Ismertesse az általános törvényi tényállás elemeit (jogi tárgy, elkövetési tárgy, elkövetési magatartás, szituációs ismérvek, eredmény, okozati összefüggés, általános alany, speciális alany, bűnösség, motívum, célzat)!
8. Határozza meg a következő fogalmakat: elkövető, tettes és fajtái, részes és fajtái, társas elkövetési alakzatok (csoportosan, bűnszövetségben, bűnszervezetben)!
9. Ismertesse a szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszait (szándék kialakulása, előkészület, kísérlet, befejezett bűncselekmény)!
10. Ismertesse a büntethetőségi akadályok rendszerét! Sorolja fel a kizáró és korlátozó (gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer és fenyegetés, tévedés, jogos védelem, végszükség, jogszabály engedélye, törvényben meghatározott egyéb okok), illetve megszüntető okokat (elkövető halála, elévülés, kegyelem, tevékeny megbánás, törvényben meghatározott egyéb ok)!
11. Mutassa be a katonai büntetéseket (lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése) és katonai mellékbüntetéseket (rendfokozatban visszavetés, várakozási idő meghosszabbítása), a katonákra vonatkozó rendelkezéseket!

5. témakör *Kriminalisztika*

1. Fejtse ki a kriminalisztika fogalmát és felosztását!
2. Fejtse ki a kriminológia fogalmát!
3. Ismertesse, majd röviden mutassa be a krimináltechnika tudományágazatait (általános nyomtan, kriminalisztikai fényképezés, kriminalisztikai ballisztika, ujjnyomtan, bűnügyi nyilvántartás, okmányszakértői vizsgálatok, bűnügyi technikai jellegű vizsgálatok, bűnügyi szolgálati kutya alkalmazása, krimináltechnikai megelőzés)!
4. Fejtse ki, mit nevezünk nyomnak?
5. Részletesen mutassa be az alábbi nyomtani fogalmakat és módszereket (nyom, nyomok osztályozási szempontjai, rögzítése, rögzítésének módszerei)!
6. Ismertesse a kihallgatás fajtáit, mutassa be folyamatát!

6. témakör *Büntetőjog különös rész*

1. Határozza meg az emberölés és az erős felindulásban elkövetett emberölés tényállásait, mutassa be a minősítő körülményeket!
2. Mutassa be a testi sértés tényállásának eseteit, az elhatárolásának módjait (gyógytartam), minősített eseteit!
3. Ismertesse részletesen a kábítószer-birtoklás elkövetési magatartásait és a minősített eseteit!
4. Hasonlítsa össze a személyi szabadság megsértése és a kényszerítés elkövetési magatartásait!
5. Mutassa be a magánlaksértés elkövetési magatartásait és elkövetési módjait!
6. Ki lehet a magántitok megsértése bűncselekmény alánya, és milyen módon követheti el?
7. Különböztesse meg a rágalmozás és a becsületsértés tényállásait az elkövetési magatartások alapján!
8. Mutassa be a közúti baleset okozása tényállását és a minősítő körülményeit!
9. Ismertesse az járművezetés ittas állapotban és a járművezetés bódult állapotban tényállások azonosságait, különbözőségeit (véralkohol-, levegőalkohol-koncentráció mértéke)!
10. Határolja el a segítségnyújtás elmulasztása és a cserbenhagyás tényállásait!
11. Ismertesse az állatkínzás elkövetési magatartásait és alanyait, minősített eseteit!
12. Határolja el a hamis vád és a hatóság félrevezetése törvényi tényállásait az elkövetés módja és helyszíne alapján!
13. Különböztesse meg a bűnpártolás elkövetését a bűnsegédi magatartástól!

14. Mutassa be a vesztegetés különböző formáit (aktív és passzív vesztegetés), és magyarázza el, hogy mitől speciális a hivatali vagy hivatalos eljárásban történő vesztegetés tényállása!
15. Mutassa be, miben azonos és miben különböző a bántalmazás hivatalos eljárásban és a kényszervallatás törvényi tényállása!
16. Ismertesse példákon keresztül a hivatalos személy elleni erőszak elkövetési magatartásait!
17. Fejtse ki, hogy a terrorcselekmény megvalósulása során kik lehetnek a passzív alanyok, illetve milyen elkövetési magatartásokkal valósítható meg (314–316. §)! Határozza meg a terrorista csoport fogalmát!
18. Melyek a közveszély okozása bűncselekményének elkövetési módjai és minősített esetei?
19. Határozza meg a robbanóanyag, a robbantószer, a robbantó készülék, a lőfegyver, a lőszer fogalmát!
20. Mutassa be, hogy milyen módon követhető el a közveszéllyel fenyegetés!
21. Példákon keresztül mutassa be a garázdaság elkövetési magatartásait!
22. Ismertesse az okiratok típusait (közokirat, teljes bizonyító erejű magánokirat, egyszerű magánokirat), illetve a hamis, a hamisított, illetve a valódi és a valótlan tartalmú okirat közötti különbséget!
23. Mutassa be a rablás elkövetési formáit, és határolja el a kifosztásától!
24. Különböztesse meg a zsarolás és az önbíraskodás tényállásait egymástól!
25. Ismertesse a lopás vétségi és büntetési formája közötti különbséget, valamint a minősítő körülmények rendszerét! Határozza meg a kár és a vagyoni hátrány fogalmát!
26. Ismertesse a sikkasztás, a csalás, a jogtalan elsajátítás, valamint az orgazdaság elkövetési magatartásait, különös figyelemmel a vétségi és a büntetési alakzatokra!
27. Példán keresztül mutassa be, hogyan valósítható meg a jármű önkényes elvétele!

7. témakör Szabálysértési alapismeretek

1. Fejtse ki a szabálysértés fogalmát!
2. Csoportosítsa a büntetések szerint a szabálysértéseket (elzárás, közérdekű munka, pénzbírság)!
3. Részletesen mutassa be a szabálysértés elkövetőit!
4. Fejtse ki a szabálysértési felelősség fogalmát, majd ismertesse a szabálysértési felelősséget kizáró okokat (gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer és fenyegetés, tévedés, jogos védelem, végszükség, jogszabály engedélye, törvényben meghatározott egyéb okok)!
5. Sorolja fel a szabálysértési felelősséget megszüntető okokat (elkövető halála, elévülés, kegyelem, tevékeny megbánás, törvényben meghatározott egyéb ok)!
6. Sorolja fel, és röviden magyarázza a szabálysértési felelősségre vonás egyéb akadályait (a magánindítvány hiánya, a feljelentés hiánya), fiatalkorú fogalmát, eljárásjogi helyzetet (alkalmazható büntetések)!
7. Definiálja a katona fogalmát, majd röviden mutassa be a katonákra vonatkozó rendelkezéseket, a szabálysértési ügyekben eljáró hatóságokat, személyeket (általános és különös hatáskörű hatóságok, ügyészség, helyszíni bírság kiszabására jogosultak)!
8. Mutassa be a szabálysértési eljárás megindítását, felfüggesztését, megszüntetését (feljelentés, magánindítvány, hatóság észlelése, szemle, elutasítás esetei, felfüggesztés, megszüntetés)!
9. Sorolja fel a szabálysértési eljárás szakaszait (alapeljárás, jogorvoslati eljárás, végrehajtási eljárás)!
10. Ismertesse a szabálysértési eljárás általános szabályait (közvetítői eljárás, bizonyítás, döntés)!
11. Ismertesse, és mondjon példát, milyen kényszerintézkedések alkalmazhatók a szabálysértési eljárásban (személyi szabadságot korlátozó, elővezetés, szabálysértési őrizet, személyi szabadságot nem korlátozó, ruházat, csomag, jármű átvizsgálása, lefoglalás, elkobzás, rendbírság)!

12. Jellemezze a szabálysértési hatóság előtti eljárást, meghallgatással, meghallgatás nélkül, majd sorolja fel az alkalmazható intézkedéseket!
13. Mutassa be a bíróság előtti eljárás folyamatát (előkészítő eljárás, közvetítői eljárás, bizonyítás, döntés, tárgyalás nélkül, tárgyalás tartásával, gyorsított eljárásban)!
14. Ismertesse a jogorvoslati lehetőségeket a bírósági eljárásban (kifogás, fellebbezés, panasz)!

8. témakör Szabálysértések

1. Ismertesse a helyszíni bírság kiszabására jogosultak körét (személyek, hatóságok)!
2. Részletesen ismertesse a helyszíni bírságolás alkalmazásának feltételeit, kizáró okait!
3. Határozza meg a helyszíni bírság összegét!
4. Ismertesse a helyszíni bírságolás gyakorlati végrehajtását (átváltoztatás, közérdekű munka, elzárás, napi tétel)!
5. Részletesen magyarázza a rendzavarás szabálysértést (például arc eltakarása)!
6. Részletesen magyarázza a garázdaság szabálysértést (kirívóan közösség ellenes magatartás)!
7. Részletesen magyarázza a közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértést (nyilvános hely, közterület)!
8. Fejtse ki a veszélyes fenyegetés fogalmát!
9. Sorolja fel, majd jellemezze a tulajdon elleni szabálysértéseket (lopás, csalás, orgazdaság, kár, értékhatár, rongálás)!
10. Ismertesse a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése szabálysértést (személyazonosításra alkalmas okmányok)!
11. Részletezze az engedély nélküli vezetés szabálysértés eseteit (vezetői engedély, vezetés átengedése)!
12. Fejtse ki, mit tartalmaz a diplomáciai mentesség (személyi mentesség, közlekedési eszközök mentessége, épületek mentessége, persona non grata)!

9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek

1. Ismertesse a büntetőeljárás és a büntetőeljárás jog fogalmát, és mutassa be célját!
2. Sorolja fel a büntetőeljárás alapelveit és alapvető rendelkezéseit (ártatlanság védelme, alapvető jogok védelme, védelem joga, a büntető eljárás alapja és akadályai, eljárási feladatok megoszlása, ítékezés alapja és vádhoz kötöttsége, bizonyítás alapvetései, büntetőeljárás nyelve és az anyanyelv használat, szóbeliség, nyilvánosság, közvetlenség, officialitás)!
3. Ismertesse a büntető ügyekben eljáró hatóságok feladatait, hatáskörüket és illetékességüket!
4. Magyarázza a bíróságok szerepét a büntetőeljárásban (járásbíróság, megyei törvényszék, ítéletábrla, Kúria)!
5. Magyarázza az ügyészség szerepét a büntetőeljárásban (közvádoló, járási ügyészségek, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, Legfőbb Ügyészség)!
6. Mutassa be a nyomozóhatóságokat (helyi, területi, központi, általános nyomozó hatóság a rendőrség, NAV, hajó, légi jármű parancsnoka, ügyészség)!
7. Röviden jellemezze a büntetőeljárásban részt vevő személyeket (terhelt, gyanúsított, vádlott, elítélt, védő, sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, vagyoni érdekelt, egyéb érdekelt, eljárás alá vont jogi személy, segítők)!
8. Ismertesse és jellemezze a bizonyítási eszközöket (fogalma, személyi jellegűek, tanúvallomás, terhelt vallomása, szakvélemény, pártfogó felügyelői vélemény, tárgyi jellegűek, tárgyi bizonyítási eszköz, elektronikus adat)!

9. Sorolja fel a bizonyítási cselekményeket, majd egyet közülük részletesen is jellemezzen (szemle, helyszíni kihallgatás, bizonyítási kísérlet, felismerésre bemutatás, szembesítés, műszeres vallomás ellenőrzés)!
10. Ismertesse sorrendben a büntető eljárás menetét (előkészítő eljárás, nyomozati szak, ügyészi szak, bírói szak, büntetés-végrehajtási szak)!
11. Fejtse ki részletesen a büntetés-végrehajtás célját (meghatározott joghátrány érvényesítése, egyéni megelőzési cél, reintegráció)!
12. Ismertesse a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának rendjét (fegyház, börtön, fogház, rezsím szabályok)!
13. Definiálja az elzárás fogalmát, és ismertesse sajátosságait (büntetőjogi elzárás, szabálysértési elzárás, rendbíróság vagy közérdekű munka helyébe lépő elzárás, végrehajtás szabályai)!
14. Ismertesse a büntetés-végrehajtási intézetek alapvető feladatait, jellemezze a feltételes szabadságra bocsátást, a végrehajtási fokozat megváltoztatását, valamint az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának és az átmeneti részlegre helyezés szabályait (feltételes szabadságra bocsátás, pártfogó felügyelet, enyhébb végrehajtási szabályok [EVSz] alkalmazása, átmeneti részleg)!
15. Ismertesse a fogvatartottak (elítéltek és előzetesen letartóztatottak) jogait és kötelességeit!
16. Mutassa be az elítéltek ételmezési, ruházati, anyagi, egészségügyi ellátásának főbb szabályait!
17. Ismertesse, hogyan történik az elítéltek befogadása, szabadítása (egészségügyi vizsgálat, letételezés, felkészítő részleg, elhelyezés körleten, átmeneti részleg, szabadítás)!
18. Ismertesse az elkülönítés szabályait!

10. témakör *Közigazgatási alapismeretek*

1. Mutassa be az igazgatás fogalmát, ismertesse elemeit!
2. Tegyen különbséget a magánigazgatás és a közigazgatás között!
3. Definiálja a közigazgatás fogalmát, fejtse ki rendeltetését, majd mutassa be a közigazgatás funkcióit (belső, külső)!
4. Különítse el, és röviden jellemezze a közigazgatás tevékenységfajtaát (jogalkotási, jogalkalmazói)!
5. Mutassa be a döntéshozatali eljárás fajtaát!
6. Mutassa be a közigazgatási szervezetrendszer és tagozódását!
7. Részletesen jellemezze az államigazgatási szerveket és az önkormányzati közigazgatási szerveket!
8. Ismertesse a Miniszterelnökség, minisztériumok feladatát és szervezetét!
9. Ismertesse a kormányhivatalok működését!
10. Mutassa be az államigazgatási szervek feladat- és hatásköreire vonatkozó szabályokat, az önkormányzatiság lényegét (helyi önkormányzás joga, helyi közügyek, önkormányzat, fővárosi önkormányzat felépítése)!
11. Ismertesse, és röviden jellemezze az önkormányzatok szerveit (közgyűlés, polgármester, bizottságok)!
12. Az életpályamodell felhasználásával jellemezze a közigazgatás személyzeti rendszerét!
13. Mutassa be a közszolgálat jellemzőit, a közigazgatási jogviszony tartalmát és formáját!

11. témakör *A közigazgatási hatósági eljárás*

1. Mutassa be röviden az Ákr. hatályait (személyi, erületi, időbeli)!
2. Mutassa be röviden az Ákr. hatálya alá nem tartozó eljárásokat, a hatósági jogalkalmazást, a jogszabály értelmezésének fajtáit (jogalkotói, jogalkalmazói, jogtudományi) és eredményét!
3. Ismertesse, melyek az Ákr. illetékességi szabályai!
4. Fejtse ki, mit takar a hatásköri és illetékességi vita!
5. Mutassa be a közigazgatási hatósági eljárás szakaszait (alapeljárás, jogorvoslati eljárás, végrehajtási eljárás)!
6. Ismertesse az elsőfokú eljárás szabályait, az eljárás megindulását, az eljárás fajtáit és alkalmazhatóságukat (sommás, teljes, automatikus döntéshozatali)!
7. Röviden jellemezze a függő hatályú döntést, a hiánypótlást, az eljárás megszüntetésének eseteit, az eljárás felfüggesztésének eseteit, az ügyintézési határidőket, a fellebbezést és szabályait!
8. Fejtse ki a közigazgatási végrehajtás fogalmát (elrendelése, felfüggesztése, foganatosítása, elévülése)!

12. témakör *Fegyverzeti alapismeretek*

1. Ismertesse, mire terjed ki a lőfegyverekről és lőszerokről szóló törvény hatálya, részletezze a jogszabályi háttérrel (fegyverek kategóriái, tiltott lőfegyverek, engedélyhez kötött lőfegyverek, bejelentéshez kötött lőfegyverek, egyéb lőfegyverek, fegyvertartás célja)!
2. Részletezze a törvényben szereplő fogalmakat (automata lőfegyver, félautomata lőfegyver, ismétlő fegyver, légfegyver, lőfegyver, tüzfegyver, gáz-, riasztó fegyver, fegyver, lőszer, lőszeralkatrész)!
3. Ismertesse a hatósági engedélyezés szabályait és feltételrendszerét (engedélyköteles tevékenységek, engedély kiadás személyi feltételei, szabályai)!
4. Jellemezze az eljáró hatóságokat (hatásköre, illetékessége, kérelmezés szabályai, engedély érvényessége)!
5. Ismertesse az adatkezelés szabályait (nyilvántartás adattartalma, adattovábbítás szabályai, kötelező adatszolgáltatás)!
6. Magyarázza a fegyver, lőszer, lőszerelem megszerzés, átengedés, tartás és tárolás szabályait!
7. Mutassa be a hatósági igazolványok tartalmát (behozatali, kiviteli, átszállítási engedély, tartási, forgalmazási, javítási engedélyek)!
8. Ismertesse a fegyveres biztonsági őrségre vonatkozó jogszabályokat (jogszabályi háttér, védendő tevékenységek, létesítmények, szállítmányok, létrehozás, megszüntetés feltételei, szabályai, FBÖ fogalma, felszerelése)!

13. témakör *Polgárőri alapismeretek*

1. Ismertesse a polgárőr szervezetek jogállását, típusait (egyesületi jog, civil szervezet, jogszabályi háttér, Ptk., polgárőr egyesület, területi polgárőr szövetség, OPSz)!
2. Jellemezze a polgárőr egyesületet (a polgárőr alapfeladatai, közterületi járőrszolgálat, figyelőszolgálat, jelzőőri feladat, egyéb tevékenységei, együttműködési megállapodás, tartalma, együttműködő szervek, együttműködési megállapodás megkötésének, felbontásának szabályai)!
3. Mutassa be az Országos Polgárőr Szövetséget (jogállása, tagság feltételei, szabályai, küldöttgyűlés, hatásköre, tevékenysége)!
4. Mutassa be, melyek a polgárőri szolgálat ellátásának feltételei és alapvető szabályai (a polgárőrré válás feltételei, a polgárőr jogállása, közfeladatot ellátó személy, polgárőri szolgálat ellátásának

szabályai, formaruha, szolgálati felszerelés, intézkedésre vonatkozó szabályok, polgárőrszerveire és a használatára vonatkozó szabályok)!

5. Ismertesse a polgárőr-igazolvány kiadását, visszavonását, a bevonás eseteit, szabályait, az igazolvány tartalmát, az igazolványok nyilvántartását!

GYAKORLÓ FELADATOK

1. témakör *Jogi alapismeretek*

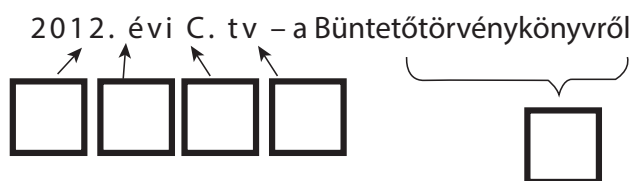
1. Melyik fogalomra ismer rá? Karikázza be a betűjelét! (1 pont)

Az a folyamat, amelynek során a javaslatból, az elképzelésből betartandó jogszabály lesz.

- A) jogképződés B) jogalkotás C) jogi szabályozás
D) rendeletehozás E) törvényalkotás

Megoldás: B (jogalkotás)

2. Az alábbi jogszabályon mutassa be a jelölési rendszert! Írja a megfelelő betűt a megfelelő kockába! (5 pont)

1.2. ábra

1. mintafeladat

- A) kibocsátás éve B) a jogszabály címe C) formai kellék
D) sorszám E) a jogalkotó F) a jogrendszer jellege
G) a jogszabály fajtája H) alaki kellék I) a hatályba lépés napja
J) a jogforrás fajtája K) a kihirdetés napja L) a módosítás éve

Forrás: szerző – Papp Orsolya saját szerkesztése

Megoldás: A H D G B

A feladatok megoldását, különösen az alsóbb évfolyamokon, kövesse a jó megoldás részletes, indokolással ellátott megbeszélése, ha házi feladatnak adtuk, a következő óra elején – akár ismétlésként is – beszéljük meg.

3. Egészítse ki az alábbi mondatot a „hatályos” és „érvényes” kifejezésekkel, úgy, hogy az állítás igaz legyen! (4 pont)

Minden..... jogszabály, de nem minden jogszabály

Megoldás: Minden **hatályos** jogszabály **érvényes**, de nem minden **érvényes** jogszabály **hatályos**.

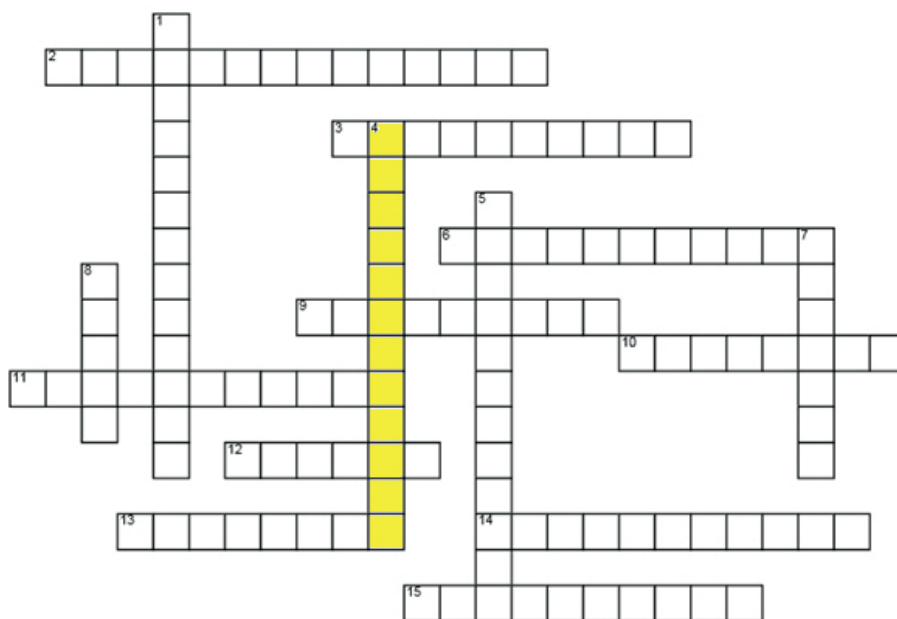
Természetesen a hagyományos számonkérés (önálló szóbeli felelet, írásbeli számonkérés/dolgozat) is fontos része az értékelésnek, de a fejlesztő értékelés során törekedünk a minél változatosabb egyéb formák alkalmazására.

2. témakör *Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek*

„A jó tanár bizonyos értelemben a bűvészhez is hasonlítható”¹

Ejtsük ámulatba a tanulókat, merjünk szokatlan formában feladatokat készíteni, mint például az alábbi keresztrejtvény. „Ha menetközben vagy utólag a tanuló rájön, mi volt a cél vagy az eszköz, az egyáltalán nem baj, sőt.”² Például, az alábbi keresztrejtvény megfejtés sora. Ahhoz, hogy a tanuló – akár önállóan – akár csoportmunka keretében – megfejtse a rejtvényt, használnia kell a témakör egyéb fogalmait, amelyek a megoldásra rávezetik őt. „Lévén, hogy a hatékony tanulás a cél, ezért ezekről a módszerekről, s mint a tiszta meggyőzés technikáiról beszélünk.”³

A keresztrejtvény ábrája

2. ábra.

Keresztrejtvény

Forrás: szerző – Papp Orsolya saját szerkesztése

¹ Ped. segédanyag – 2.3. Gyakorlati fogások, motivációs „trükkök” c. fejezet

² Ped. segédanyag – 2.3. Gyakorlati fogások, motivációs „trükkök” c. fejezet

³ Ped. segédanyag – 2.3. Gyakorlati fogások, motivációs „trükkök” c. fejezet

Meghatározások:**Vízszintes**

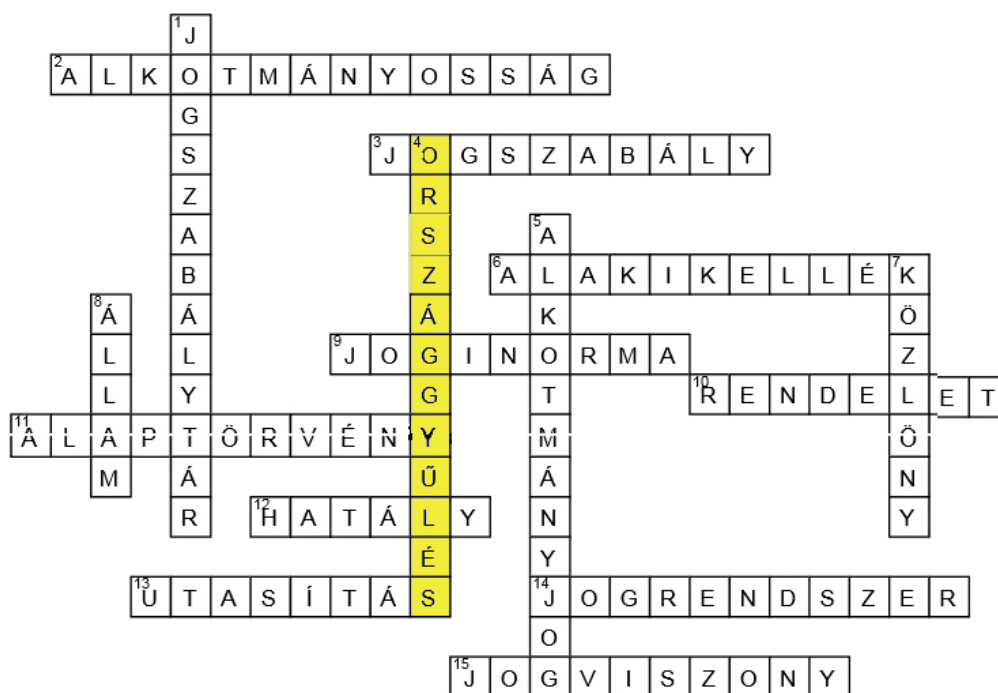
2. Követelményrendszer, amely az ideális, demokratikus alkotmány megvalósulását jellemzi.
3. Egy vagy több jogi normát tartalmazó jogalkotói akarat.
6. A perjel a rendeletben és az „évi” szócska a törvényben. (szóköz nélkül)
9. A jog legkisebb önmagában értelmes egysége (szóköz nélkül).
10. A parlamentnek alárendelt szervek által alkotott jogszabály.
11. A legmagasabb rendű jogszabály.
12. Időbeli, területi, tárgyi, szervei és személyi
13. Közjogi szervezetszabályozó eszköz, személyhez köthető. Normatív...
14. Egyidőben hatályos jogi normák összessége.
15. Jogilag szabályozott társadalmi viszony.

Függőleges

1. Elektronikus jogszabály gyűjtemény. Nemzeti....

4. A rejtvény megfejtése.

5. A közjogi szinthez tartozó jogág, amely az államhatalom gyakorlására vonatkozó jogszabályokat foglalja össze.
7. Magyarország hivatalos lapja. Magyar...
8. A munkamegosztás külön ágát képező közhatalmi szervezet.

Megfejtés:

3. ábra

A keresztrejtvény megfejtése

Forrás: szerző – Papp Orsolya saját szerkesztése

Mintafeladat:

1. Párosítsa az alábbiakat az alkotmányosság követelményei tekintetében! Írja a „Válaszok” sorban a meghatározás sorszámát a fogalom betűjele mellé! (4 pont)

Fogalmak:

- A. A hatalmi ágak szétválasztásának és egyensúlyának elve.
- B. Egyenjogúság elve.
- C. Az emberi és állampolgári jogok deklarációja.
- D. A népszuverenitás és népképviselés elve.
- E. Törvények uralma.

Meghatározások:

1. Általános jogelveket kell az alkotmányban felvenni, amelyeket a törvényalkotás a konkrét szabályozás során köteles alkalmazni.
2. Az önkényuralom kizárására irányul.
3. Az állami főhatalom forrása a nép.
4. Minden jogszabály a közakaratot fejezi ki.
5. A törvény előtti egyenlőséget jelenti.

Válaszok: A –.....; B –; C –; D –; E –

Megoldás: A –.....**2**.....; B –**5**.....; C – ...**1**.....; D – ...**3**.....; E – ...**4**.....;

3. témakör Polgári jog alapjai**Olvassa el az alábbi történetet!**

A bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezség alapján a Fűrész Kft-nek 2019. április 30-ig kellett kiürítenie és elhagynia azt a telephelyet, amelyen raktárt tartott fenn és átengednie azt a Balta Kft-nek.

A Balta Kft. biztonsági emberei azonban – a megállapodástól eltérően – már 2019. április 20.-án elkezdtek a Fűrész Kft által birtokolt terület kiürítését. Evégből a két telekrész közötti kerítést megbontották, az ajtókat lehegesztették, a kapubejárót egy autóbusszal eltorlaszolták és megkezdtek az áru elszállítását.

A Fűrész Kft. helyszínen lévő biztonsági őröit túlerejükkel kényszerítették a telep elhagyására, akik segítséget kértek a Kft. tulajdonosától. Ő szervezte meg a biztonsági őrök fellépését. Másnap este 7 órakor a Fűrész Kft 11 alkalmazottja érkezett a telephelyre ahol megbontották a kapu drótfonatát, ezen át a biztonsági őrök bementek. Pár perc alatt visszafoglalták a telephelyet.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

1. a) Kik az eset szereplői? b) Mi a probléma fő oka?
2. a) Hány fázisra osztható az eset alakulása? Mi történt az egyes fázisokban? b) Mi az eset időrendje?
3. Mi az érintettek célja? Milyen eszközökkel érik ezt el? a) Balta Kft?, b) Fűrész Kft.?
4. a) Hogyan látják az esetet az érintettek? b) Ön hogyan járt volna el az érintettek helyében?
5. a) Mi az eset minősítése? b) Melyik kft. követett el jogsértést? Indokolja válaszát! c) Melyik tanult ismeretanyag valósult meg? Melyik kérdés segítette a probléma azonosításában?

Megoldás:**1. a) Kik az eset szereplői? b) Mi a probléma fő oka?**

- a) A Fűrész Kft. és a Balta Kft. biztonsági emberei.
- b) A Balta Kft. szeretné átvenni a telephelyet.

2. a) Hány fázisra osztható az eset alakulása? Mi történt az egyes fázisokban? b) Mi az eset időrendje?

- a) Az eset két fázisra bontható. 1. fázis: A Balta Kft. emberei elfoglalják a telephelyet és megkezdik a raktárkészlet elszállítását. A Fűrész kft. embereit távozásra kényszerítik. 2. fázis: A Fűrész Kft. emberei visszafoglalják a telephelyet.
- b) 1 fázis: 2019.04.20; 2. fázis: 2019.04.21. este 7 óra.

3. Mi az érintettek célja? Milyen eszközökkel érik ezt el? a) Balta Kft?, b) Fűrész Kft.?

- a) A Balta Kft. szeretné birtokolni a telephelyet. A két telekrész közötti kerítést megbontották, az ajtókat lehegesztették, a kapubejárót egy autóbusszal eltorlaszolták és megkezdték az áru elszállítását.
- b) A Fűrész Kft. a bírósági ítéletben meghatározott napig szeretné birtokolni a telephelyet, ezért a megbontották a kapu drótfonatát, bejutottak és visszafoglalták a telephelyet.

4. a) Hogyan látják az esetet az érintettek? b) Ön hogyan járt volna el az érintettek helyében?

- a) Mindkét Kft. a saját igazát védi. b) (A tanuló saját véleménye).

5. a) Mi az eset minősítése? b) Melyik kft. követett el jogsértést? Indokolja választát! c) Melyik tanult ismeretanyag valósult meg? Melyik kérdés segített a probléma azonosításában?

- a) Jogos önhatalom – A Fűrész Kft. az egyik birtokvédelmi eszköz alkalmazásával 2019. 04. 21-én visszavette a telephelyet, amelyet a bírósági ítélet értelmében 2019. április 30.-ig kell elhagynia.
- b) Jogsértést (tilos önhatalom – a birtoklást zavaró vagy ellehetetlenítő magatartás tanúsítása) a Balta Kft. követett el a telephely idő előtti birtokbavételével.
- c) (Jogos) önhatalom – A probléma azonosítására a cselekmények időrendjére vonatkozó kérdés vezet rá.[2. b) kérdés]. Ez megmutatja, hogy a Balta Kft. jogellenesen, a bírósági ítéletben megszabott határidő előtt foglalta el a telephelyet.

Kiegészítő feladatként (például házi feladatnak adva) kérhetjük például egy térkép vagy pillanatkép rajzolását az esethez, a történetben megadottak felhasználásával. Ezen mérhetjük, hogy a tanuló mit tart fontosnak a megadottakból (például feltünteti-e az események idejét, az eseményben résztvevő személyek számát stb.), mert az általa fontosnak tartott információkat jeleníti meg a rajzon. Ezt/ezeket a képet/képeket háttéranyagként (segédletnek) mi magunk is előre elkészíthetjük, ha a teljes esettanulmányt házi feladatnak adjuk.

Az eset megbeszélésekor utaljunk a/jogos) önhatalom kérdéskörére, mind az ingó (áru), mind az ingatlan (telephely) dolgok tekintetében.

Mintafeladatok:**1. Válassza ki az alábbiak közül a tulajdonos jogait! Jelölje be! (3 pont)**

- a) rendelkezési
- b) károkozási
- c) használat és hasznok szedése
- d) birtoklás és birtokvédelem
- e) teher- és kárveszély viselése
- f) szomszédok zavarása

Megoldás: a) rendelkezési, c) használat és hasznok szedése d) birtoklás és birtokvédelem.

2. Döntse el! Igaz vagy hamis az alábbi állítás? Jelölje be! (1 pont)

A saját birtokost a Ptk. albirtokosnak nevezi, ez abban az esetben indokolt, ha a dolognak ugyanakkor van főbirtokosa is, aki használati birtokosnak tekinthető (például albérlő).

Megoldás: Az állítás **hamis**.

3. Egészítse ki! (1 pont)

A polgári jog jogforrásai Magyarország Alaptörvénye és a

Megoldás: A polgári jog jogforrásai Magyarország Alaptörvénye és a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.).

4. témakör *Büntetőjog általános rész*

Az alábbi esettanulmány alapjául Tóth Mihály művének egyik jogesete⁴ szolgált.

Olvassa el az alábbi történetet!

„A Grimm fivérek egyik leghíresebb meséjében Hófehérkétől a gonosz királynő – mivel sértette hiúságát, hogy a kislány szebb nála – először úgy próbált meg megszabadulni, hogy udvari vadászát bízta meg a megölésével. A vadász látszólag ráállt a gaztetre, ám megsajnálta a kislányt, futni hagyta, s a királynőt egy leölt állat szívét megmutatva próbálta meggyőzni arról, hogy a gyilkosságot végrehajtotta.

A királynő azonban a tükrétől megtudta, hogy a kislány életben maradt. Ezért öregasszonynak öltözve megkereste Hófehérkét és egy szép piros almával kínálta meg, amit előzőleg megmérgezett. A jóhiszemű kislány elfogadta az ajándékot, beleharapott az almába, s úgy tűnt meg is halt; csak a törpék szerencsés ügyetlenkedése folytán, az üvegekoporsóból kiesve tért magához.”

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

1. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a vadász?
2. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a királynő a vadász gyilkossággal megbízása tekintetében?
3. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a királynő a mérgezett alma tekintetében?

Megoldás:

1. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a vadász? Miért?

Előkészület – önkéntes elállás, nem vonható felelősségre. „A vadász az emberölés büntette előkészületének elkövetésétől önként elállt, így nem büntetendő.”

⁴ Tóth Mihály (2005): *Az Ószövetségtől a Pink Floydig*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó. 22.

2. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a királynő a vadász gyilkossággal megbízása tekintetében?

Előkészület (vadász biztatása). *„A királynő azonban – azzal, hogy a vadászt felhívta Hófehérke megölésére – emberölés előkészületét követte el, ezért nem felbujtó, mert a vadász a tettet meg sem kísérelte.”*

3. A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai alapján, melyik szakasz miatt vonható felelősségre a királynő a mérgezett alma tekintetében?

Befejezett kísérlet (mérgezett alma). *„Az almával végrehajtott tett ún. befejezett kísérlet; az elkövető mindent megtett az eredmény bekövetkezése érdekében, ez tőle független okok miatt maradt el.*

Kérdés persze, vajon alkalmas eszközzel követte-e el a királynő a tettet (vagyis elég hatékony, a célnak megfelelő volt-e a mérge), hiszen Hófehérke rövid tetszalottság után feltámadt. Ezzel a verzióval azonban a megfelelő információk hiányában bánjunk csínján.”

Ha vitára bocsátjuk a feladatot, meg kell fogalmaznunk egy állítást! Például: A királynő bűnös. Az osztályt két csoportra osztjuk, az egyik csoportot az állítás igaz volta, a másik csoport pedig hamissága mellett keressen érveket! A végén beszéljük meg a tapasztalatokat. Nehezebb dolga van a hamisságot bizonyítani igyekvő csoportnak, de az értékelésnél azt figyeljük, hogy az eddig elsajátított anyagok közül mit hoznak fel érveként.

Ismeretrendszerző vagy összefoglaló órára érdekes feladat egy totó, ami megmozgathatja az összes tanulót. Vetítsük ki projektorral, vagy papíron előre elkészítve adjuk oda a tanulóknak!

Totó – A Büntető törvénykönyv Általános részéből

Az alábbiak közül melyik állítás igaz? Írja fel az igaz állítások sorszámait egymás alá! A rendelkezésre álló idő 15 perc.

1. Nem büntethető a katona a parancsra végrehajtott cselekményért, kivéve, ha tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el. A parancsot adó felel tettesként a parancsra elkövetett bűncselekmény miatt.
2. Az objektív elemek a bűncselekménnyel, illetve a bűncselekménnyel összefüggő körülményekkel foglalkoznak.
3. A bűnösség nem szükséges eleme az általános törvényi tényállási táblázatnak.
4. A büntetőjog azoknak a jogszabályoknak az összessége, amelyek meghatározzák, az állampolgárok jogait és kötelességeit.
5. Mindazon körülmények, amelyek egy adott bűncselekménynél jelentkezve fokozzák a bűncselekmény társadalomra való veszélyességét, a minősített esetekben nyertek megfogalmazást.
6. A büntetés az a bűncselekmény, amelyre a törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli el. Minden más bűncselekmény vétség.
7. Az okozati összefüggés azt vizsgálja, hogy az elkövető által aktívan tanúsított elkövetési magtartás okozta-e az eredmény bekövetkezését.
8. A különös törvényi tényállás absztrakció, elvonatkoztatás, rendszerezi azokat a többé- kevésbé közös vonásokat, amelyek az egyes különös törvényi tényállásokban előfordulnak. Elemeit táblázatba lehet foglalni.
9. Az ún. diszpozíciót osztályozni lehet abból a szempontból, hogy hogyan fogalmazza meg a maga tilalmát, illetve parancsát, ennek alapján beszélhetünk egyszerű, leíró, utaló és blanketta diszpozícióról.

10. Az önálló tettes a törvényi tényállást úgy valósítja meg, hogy más személyt – lényegileg mint eszközt – használ fel a bűncselekmény elkövetésére.
11. A társtettesek a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva (szándék- és akarategységben) közösen valósítják meg.
12. A bűncselekmény. az előkészülettel lép a külvilágba, ami a tv.-i tényálláshoz már hozzátartozik.
13. A pszichikai bűnsegéd maga alakítja ki a tettes szándékát, míg a felbujtó a már kialakult szándékot erősíti.
14. A büntethetőséget megszüntető okok azok a körülmények, amelyek jelentkezése esetén az elkövető cselekménye csak látszólag meríti ki valamely bűncselekmény törvényi tényállását.
15. A büntetőjog a jogilag jelentős társadalmi viszonyokat oltalmazza.
16. Az akaratelhatározás (szándék kialakulása) az elkövető tudatában lejátszódó folyamat, amely során a bűncselekményhez szükséges előkészületeket megteszi.
17. A büntethetőséget megszüntető okok esetén az elkövető cselekménye bűncselekménynek minősül, de a büntethetőséget megszüntető okok az eredetileg létezett büntethetőséget utólag megszüntetik.
18. A Btk. a fiatakorúakkal szemben lehetővé teszi az életfogytig tartó szabadságvesztés, és a közérdekű munka alkalmazását.

Igaz állítások: 1, 2, 5, 7, 9, 11, 15, 17

Az alábbi táblázatból írja az igaz állítások sorszámát mellé a megfelelő betűt! Olvassa össze a kiírt betűket!

1. F	4. É	7. B	10. E	13. A	16. D
2. E	5. L	8. Á	11. J	14. S	17. Ó
3. C	6. M	9. U	12. G	15. T	18. Ü

A helyes válasz: FELBUJTÓ.

A feladat megbeszélésénél térjünk ki az egyes állítások indokolására, ha hamis az állítás kérdezzünk rá a miertre, fogalmazzuk meg helyesen! Részletesen beszélhetünk a megfajtsként kapott elkövető jellemzőiről is.

5. témakör *Kriminalisztika*

1. Mivel foglalkozik a kriminalisztikai ballisztika? Jelölje be!

a) szagazonosítás	b) írások, okmányok vizsgálata
c) bűnügyi nyomtan	d) bűnügyi fegyvertan

Megoldás: d) bűnügyi fegyvertan

2. Melyek a nyomrögzítési módok az alábbiak közül? Válassza ki!

1. Leírással, fényképezéssel, letakarással.
2. Leírással, fényképezéssel, eredetben, fóliapapírra, megmintázással, vegyszeres eljárással, lerajzolással.
3. Fényképezéssel, méréssel, lerajzolással, videóval.

Megoldás: b) Leírással, fényképezéssel, eredetben, fóliapapírra, megmintázással, vegyszeres eljárással, lerajzolással.

3. Döntse el! Igaz vagy hamis az alábbi állítás? Karikázza be!

Kriminalisztikai értelemben az adatok lehetnek személyi és tárgyi jellegűek.

IGAZ

HAMIS

Megoldás: Az állítás igaz.

4. Válassza ki az alábbiak közül az adatgyűjtés módszereit!

1. megkeresés, környezettanulmány
2. internetes böngészés, rádióhallgatás
3. megfigyelés

Megoldás: a) megkeresés, környezettanulmány; c) megfigyelés.

5. Számozással állítsa időrendi sorrendbe a kihallgatás szakaszait!

-teljesítés
-felkészülés
-rögzítés és értékelés
-pszichológiai kontaktus megteremtése

Megoldás: 3. 1. 4. 2.

6. témakör Büntetőjog különös rész

A nyomozás adatai szerint K. G. gyanúsított 2018 végén a feleségével közös családi házukban a beteg, mozgásképtelen asszony által használt szobában nem fűtött, ezért a nő december 19-én kihűlés és szívelégtelenség miatt meghalt. (MTI)

Minősítse az esetet!

A cselekmény a Btk. 160. § (2) bek. j) pontba ütközik, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette.

Melyek a közös minősítő körülményei a „Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés” és a „Lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés” bűncselekményeknek?

Üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

7. témakör Szabálysértési alapismeretek

Mennyi idő után évül el a szabálysértés büntethetősége (általános elévülési idő)?

Az elkövetéstől számított hat hónap.

Milyen büntetések alkalmazhatók szabálysértés elkövetése esetén?

- a) a szabálysértési elzárás,
- b) a pénzbírság,
- c) a közérdekű munka.

8. témakör Szabálysértések

Az alábbi eseteket elemezve állapítsa meg a március 15-ei állami ünnepség idején milyen szabálysértéseket követtek el!

- a) A Múzeum körúton délelőtt a 60 éves budapesti S. Lajos szóváltásba keveredett egy 70 éves nővel, és a vita hevében vállon ütötte. A nő az ütés következtében elesett és könnyű sérülést szenvedett.
- b) Az a Bródy Sándor utcában a 34 éves budapesti G. Bertalan megpróbált átmászni a Nemzeti Múzeum kerítésén.
- c) A Múzeum körúton egy 81 éves dunakeszi férfi, T. Imre egy zászlórúddal fejbe ütött egy 43 éves budapesti férfit.

Megoldás: a) *garázdaság* b) *rendzavarás* c) *garázdaság*

A helyszíni bírság kiszabására jogosult hatóságok, személyek közül nevezzen meg ötöt!

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) _____

Lehetséges válaszok:

- a) rendőrség
- b) a járási hivatal arra felhatalmazott ügyintézője,
- c) NAV feladatkörrel és hatáskörrel rendelkező szerve
- d) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv arra felhatalmazott ügyintézője,
- e) a közlekedési hatóság ellenőre,
- f) a közterület-felügyelő,
- g) a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr,
- h) az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője,
- i) a halászati őr,
- j) a mezőőr.

9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek

1. Válassza ki az alábbiak közül, melyek a terhelt jogai! Maximum 4 választ jelölhet meg!

- védőt hatalmazzon meg vagy védő kirendelését indítványozza**
- az általa megjelölt személlyel személyesen, vagy telefonon kapcsolatot tartani
- vallomást tegyen vagy a vallomástételt megtagadja**
- megismerje a gyanúsítás és a vád tárgyát, továbbá ezek változását**
- az ügy irataiba az eljárás során betekinteni és azokról másolatot kérni
- a védőjével ellenőrzés nélkül tanácskozni**
- eljárási cselekményen történő részvételt megtagadhatja

Megoldás: vastaggal jelölt válaszok

2. Jelölje meg, melyik állítás igaz (I) és melyik hamis (H)!

Az általános szabályok (alapelvek) közé tartozik a normalizáció, az emberséges bánásmód, a törvényesség és a nyitottság elve.	I
A különböző fokozatokban eltérő szigorúságú szabályok vonatkoznak az őrzés, a felügyelet és az ellenőrzés, valamint az életrend, illetve a személyes szükségletekre fordítható összegre.	I
Az egyes fokozatokon belül a végrehajtás rendje, az elítélt részére adható kedvezmények az egyes fokozatokhoz kapcsolódó rezsimszabályok azonosak.	H
A sajátos kezelési igényű elítéltek részére speciális részlegek kialakítása lehetséges. Ilyen a hosszútartamú speciális részleg, gyógyító terápiás részleg, drogprevenációs részleg.	I
Ha fogvatartott nem tesz eleget az alávetési és együttműködési kötelezettségeinek, akkor jogérvényesítési joga korlátozható.	H
A szabadságvesztés börtön fokozatára irányadó szabályokat kell alkalmazni elzárás esetén.	H
Az elzárásra ítélték és a szabadságvesztést töltő elkövetők együtt helyezhetők el.	H
Az elzárás során el kell különíteni a nőket a férfiaktól, a fiatalkorúakat a felnőtt korúaktól, a dohányzókat a nem dohányzóktól, és a fertőző betegeket a nem fertőző betegektől.	I
Az elzárásra ítélt jogosult a BV intézet tisztán tartását és ellátását szolgáló munkában díjazás ellenében részt venni.	I
Az elítélt alapjogai nem korlátozhatók, még fegyelemsértés esetében sem.	I

10. témakör Közigazgatási alapismeretek

1. Melyik kifejezés hiányzik az alábbiak közül? Írja be a megfelelő helyre!

Kifejezések: illetékességét, hatáskörét, joghatóságát, létrehozását, Alaptörvény, közigazgatási szerv, jegyző, jogszabály

A hatóság – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával állapítja meg.

Megoldás: A hatóság **hatáskörét** – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával – **jogszabály** állapítja meg.

2. Kutatómunka – (csoportos házi feladat is lehet).

Látogasson el a kormányzati portálra! (www.kormany.hu) Fedezze fel az oldalt, és válaszoljon az alábbi kérdésekre az ott talált információk felhasználásával!

The screenshot shows the official website of the Hungarian Government. At the top, it features the Hungarian coat of arms and the text 'MAGYARORSZÁG KORMÁNYA'. Below this are navigation tabs: 'KORMÁNYZAT', 'DOKUMENTUMOK', and 'A MAGYAR ÁLLAM'. The main content area has a large image of Viktor Orbán and Ana Brnabić at a press conference, with the headline 'A balkáni migrációs útvonal megváltozása közös magyar és szerb siker'. The text below the headline states that the migration route was changed with Serbia's participation, and that Orbán and Brnabić announced this at a joint press conference. There are also social media icons for Facebook, YouTube, and RSS, and a 'FOTÓK' section with a photo of people.

4. ábra

A www.kormany.hu nyitóoldala

Forrás: www.kormany.hu

- Hány minisztérium működik Magyarországon?
- Nevezze meg a belügyminisztert! Milyen képzettsége van?
- Ki vezeti a Miniszterelnökséget?
- Sorolja fel Magyarország Minisztériumait!
- Fogalmazza meg röviden (8–10 mondatban), hogyan igényelhető közérdekű adat? (esszékérdés)

Megoldások:

- www.kormany.hu
- Hány minisztérium működik Magyarországon? 10 (<https://www.kormany.hu/hu>)
- Nevezze meg a belügyminisztert! Milyen képzettsége van? Dr. Pintér Sándor jogász, rendőrtiszt (<https://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/a-miniszter/eletrajz>)*
- Ki vezeti a Miniszterelnökséget? Gulyás Gergely* (<https://www.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg>)
- Sorolja fel Magyarország Minisztériumait!

MINISZTERIUMOK

Agrárminisztérium
Belügyminisztérium
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Honvédelmi Minisztérium
Igazságügyi Minisztérium
Innovációs és Technológiai
Minisztérium
Külgazdasági és
Külügyminisztérium
Miniszterelnöki Kabinetiroda
Miniszterelnökség
Pénzügyminisztérium

5. ábra

*A minisztériumok felsorolása*Forrás: www.kormany.hu

14. Fogalmazza meg röviden hogyan igényelhető közérdekű adat? (esszékérdés)
(<https://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/kozerdeku-adatok>)
Lehetséges válasz: (értékelés – kulcsszavak alapján)

11. témakör *A közigazgatási hatósági eljárás***1. Válassza ki az alábbiak közül a közigazgatási hatósági eljárás szakaszait! (3 pont)**

- a) bizonyítási eljárás
- b) alapeljárás
- c) jogorvoslati eljárás
- d) szabálysértési eljárás
- e) végrehajtási eljárás

Megoldás: b) alapeljárás; c) jogorvoslati eljárás; e) végrehajtási eljárás.

2. Döntse el! Igaz vagy hamis az alábbi állítás? (1 pont)

Az elsőfokú eljárás célja kérelemre indult eljárás esetén az ügyfél jogának vagy jogos érdekének érvényesítése.

Megoldás: Az állítás **igaz**.

3. Sorolja fel azokat az eljárásokat, amelyekre az Ákr. hatálya nem terjed ki!

Megoldás:

- a szabálysértési eljárásra,
- a választási eljárásra, a népszavazás kezdeményezésére és a népszavazási eljárásra,
- az adó-, valamint vámigazgatási eljárásra,
- a menekültügyi és idegenrendészeti, valamint – az állampolgársági bizonyítvány kiadásának kivételével – az állampolgársági eljárásra, és
- a versenyfelügyeleti eljárásra,
- a Magyar Nemzeti Banknak a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (5)–(9) bekezdéseiben, valamint a bizalmi vagyonkezelőkről és a tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvényben meghatározott feladatkörével összefüggő hatósági eljárásokra.

15. témakör *Fegyverzeti alapismeretek***1. Határozza meg, milyen célra lehet fegyvertartási engedélyt kérelmezni!**

- önvédelem,
- munkavégzés,
- filmgyártás,
- céllövészet,
- oktatás,
- sportlövészet,
- személy- és vagyonvédelem,
- vadászat.

2. Mely szervezetekben működtethető FBÖ objektumvédelmi feladat ellátására?

- Magyar Honvédség,
- rendvédelmi szervek,
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal,
- idegenrendészeti hatóság,
- menekültügyi hatóság.

16. témakör *Polgárőri alapismeretek***1. Sorolja fel a polgárőr egyesületek (szervezetek) alapfeladatait!**

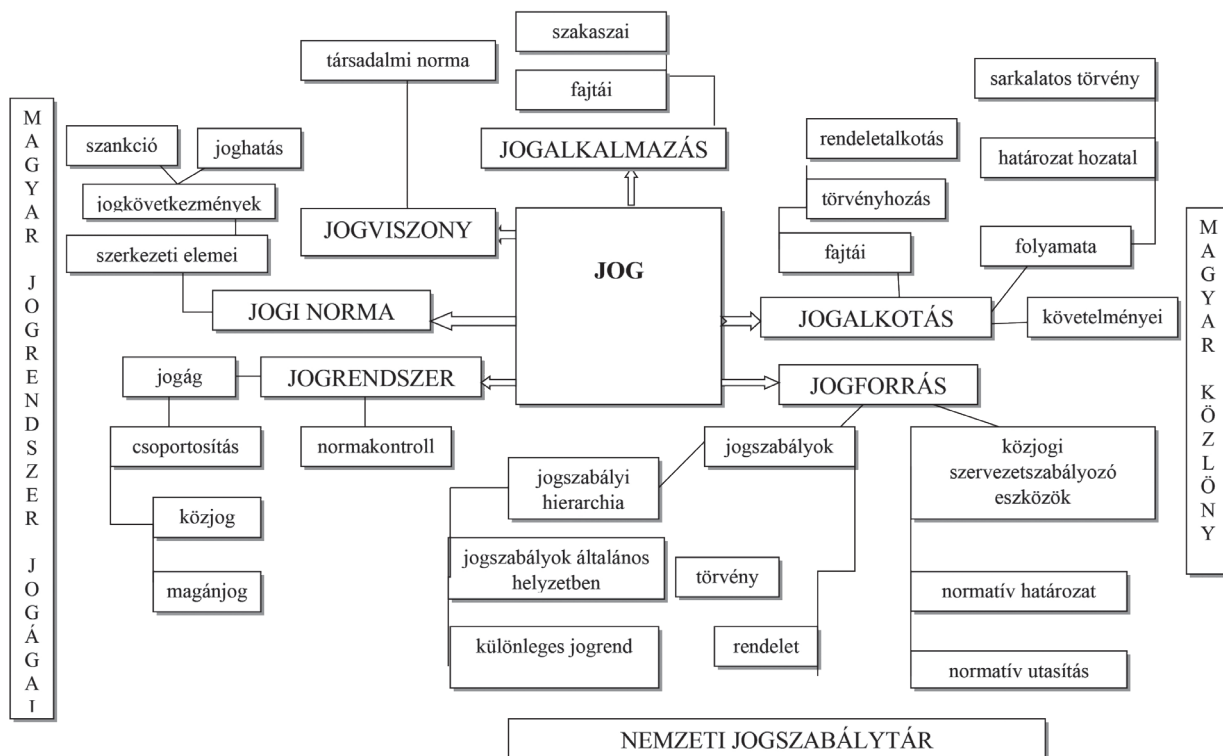
- közterületi járőrszolgálat,
- figyelőszolgálat,
- közúti baleset helyszínén, valamint nevelési intézmény közvetlen közelében jelzőőri tevékenység,
- eltűnt személy felkutatása,
- rendőri biztosításban közreműködés.

2. Egészítse ki az alábbi meghatározásokat!

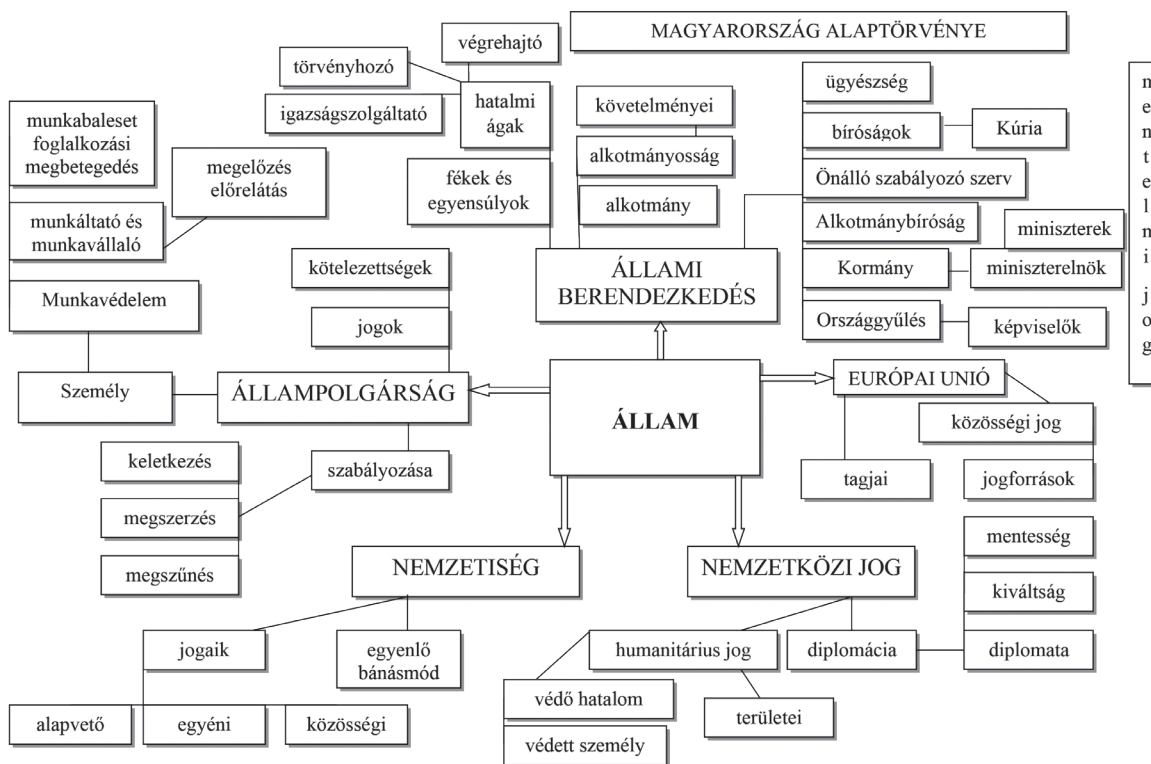
- a) Az Országos Polgárőr Szövetség az *önkormányzás* elvén alapuló *közhasznú* jogállású *köztestület*.
- b) Az Országos Polgárőr Szövetség legfelsőbb szerve az öt évre választott, a polgárőr egyesületek és a területi polgárőr szövetségek képviselőiből álló *küldöttgyűlés*.
- c) Polgárőri tevékenységeket csak a nagykorú, cselekvőképes és büntetlen előéletű személyek végezhetnek.

Diasor készítéséhez ajánlott ábrák

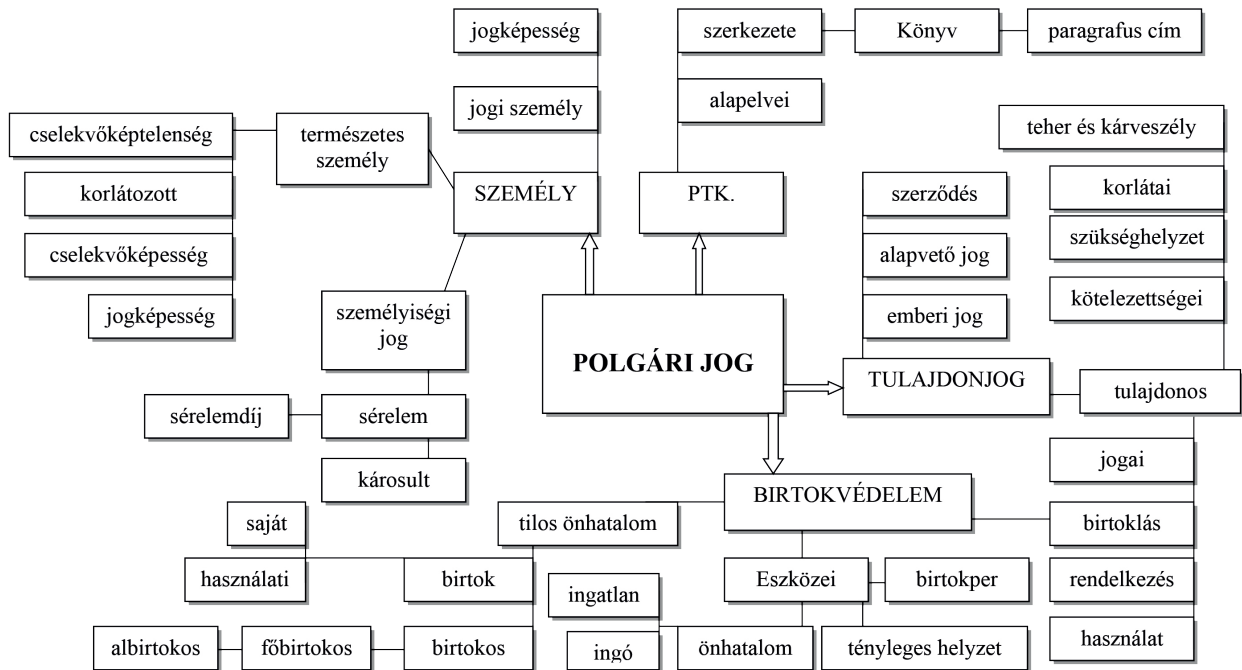
Az 1. témakör fogalmi rendszerezve:

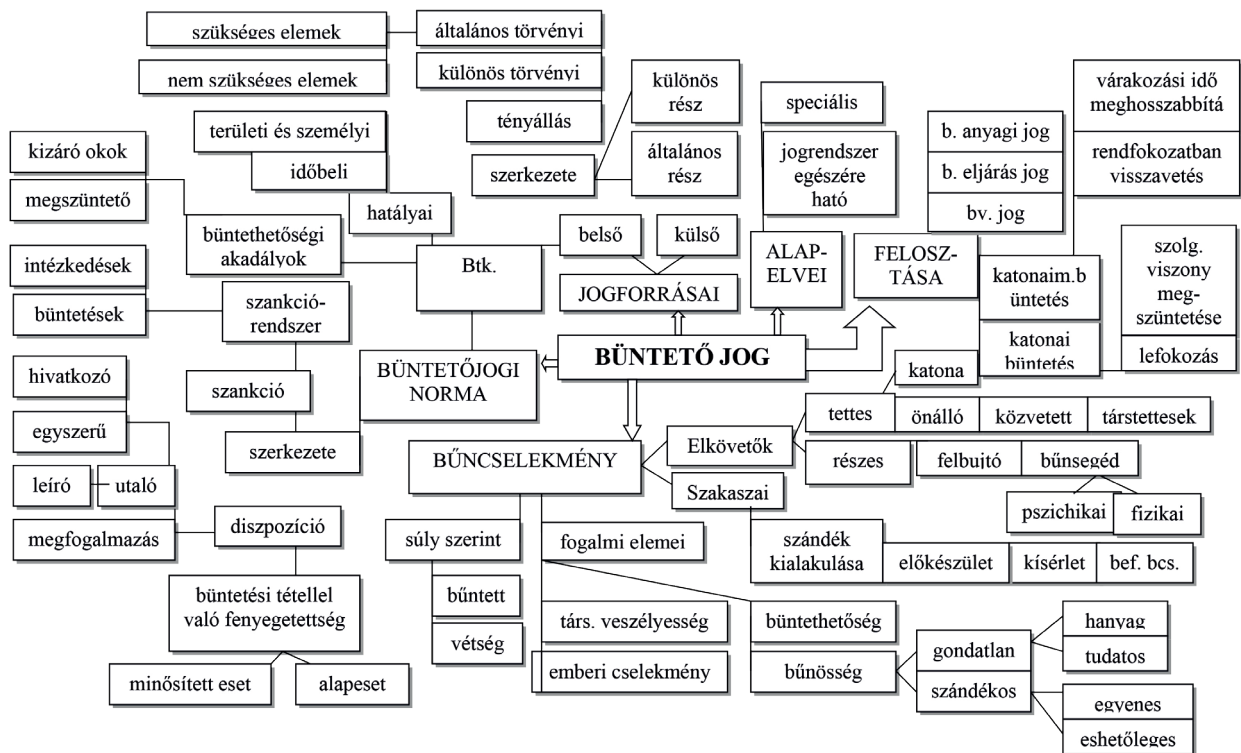
A 2. témakör fogalmi rendszerezve:

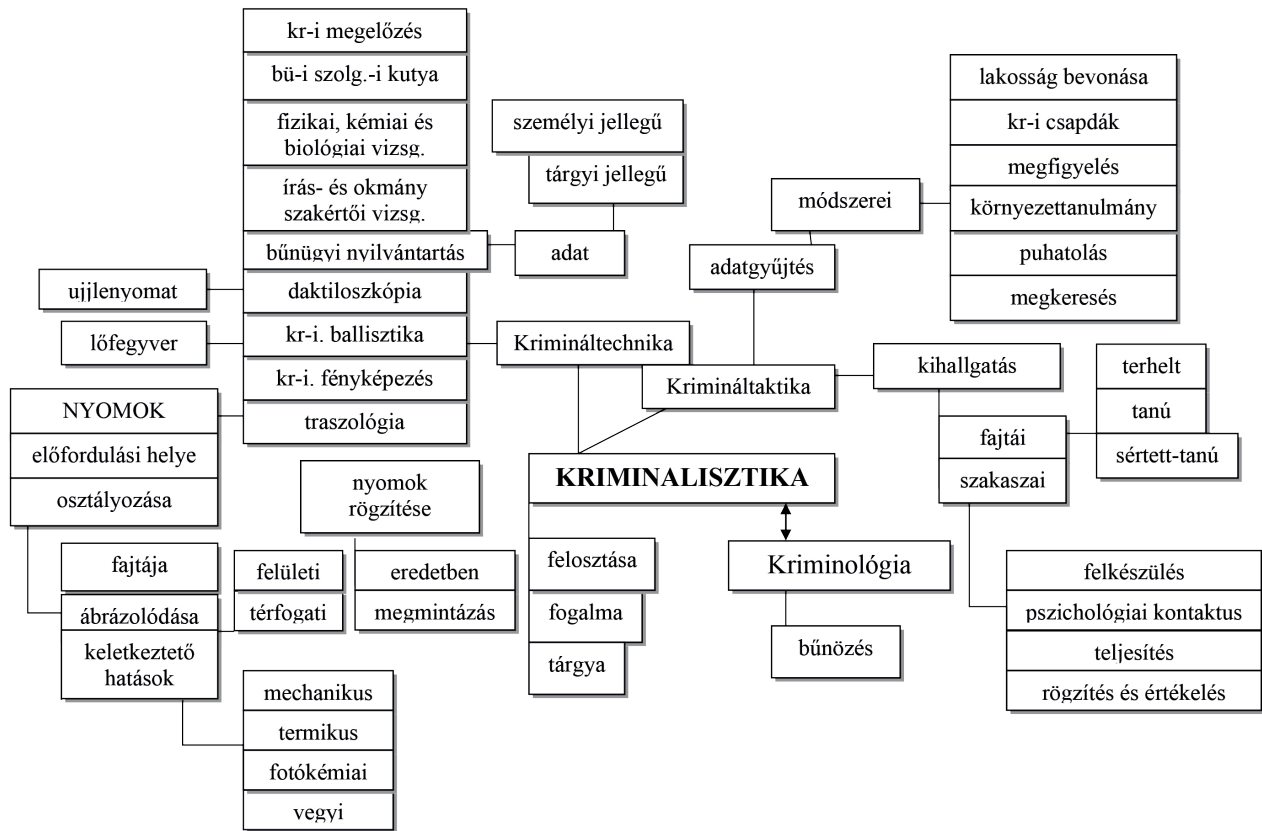
A 3. témakör fogalmi rendszerezve:

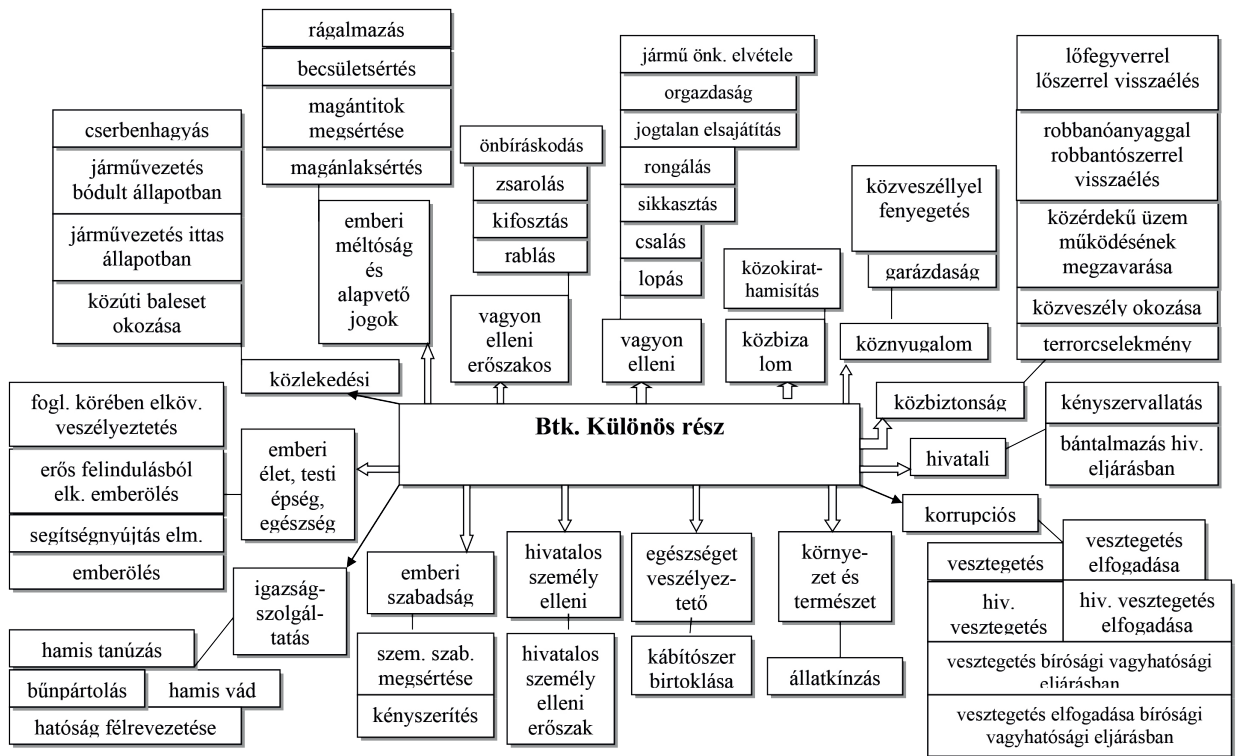
A 4. témakör fogalmi rendszerezve:

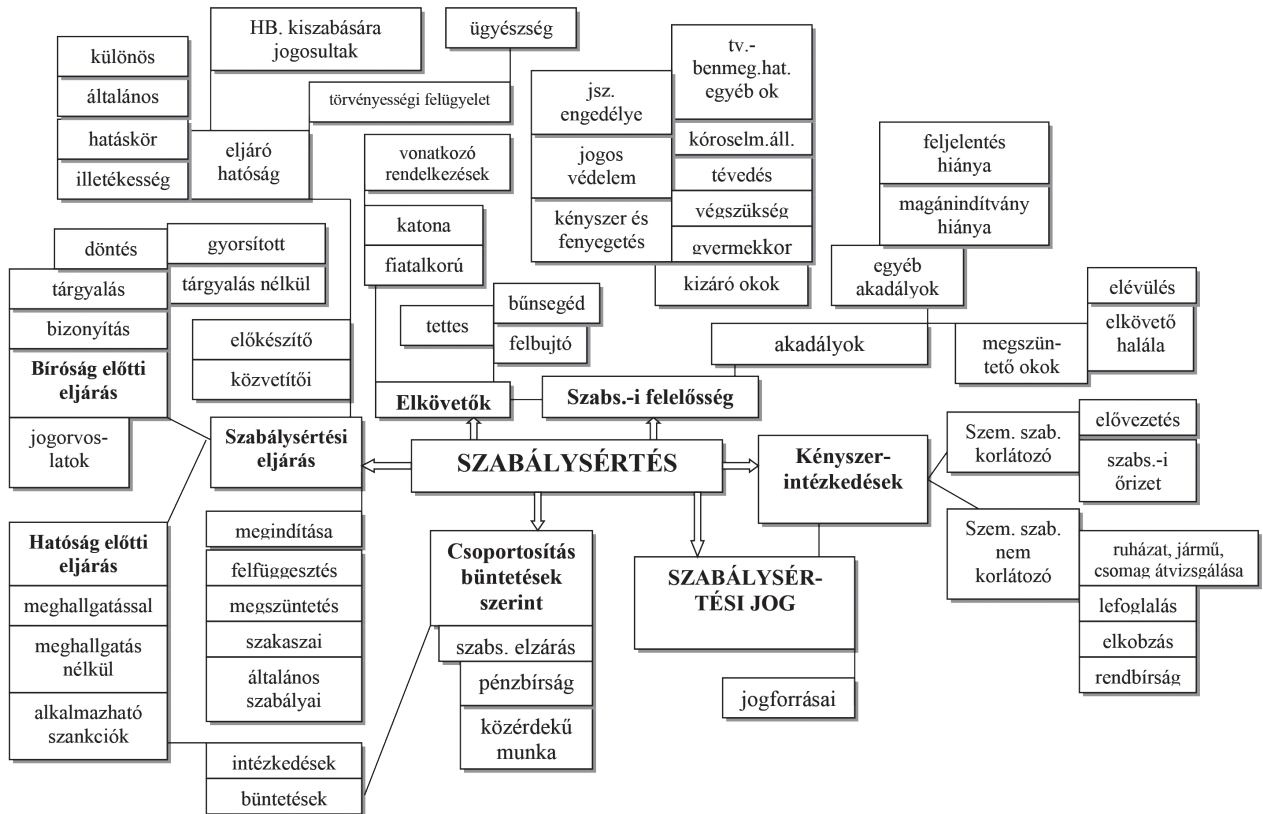
Az 5. témakör fogalmai rendszerezve:

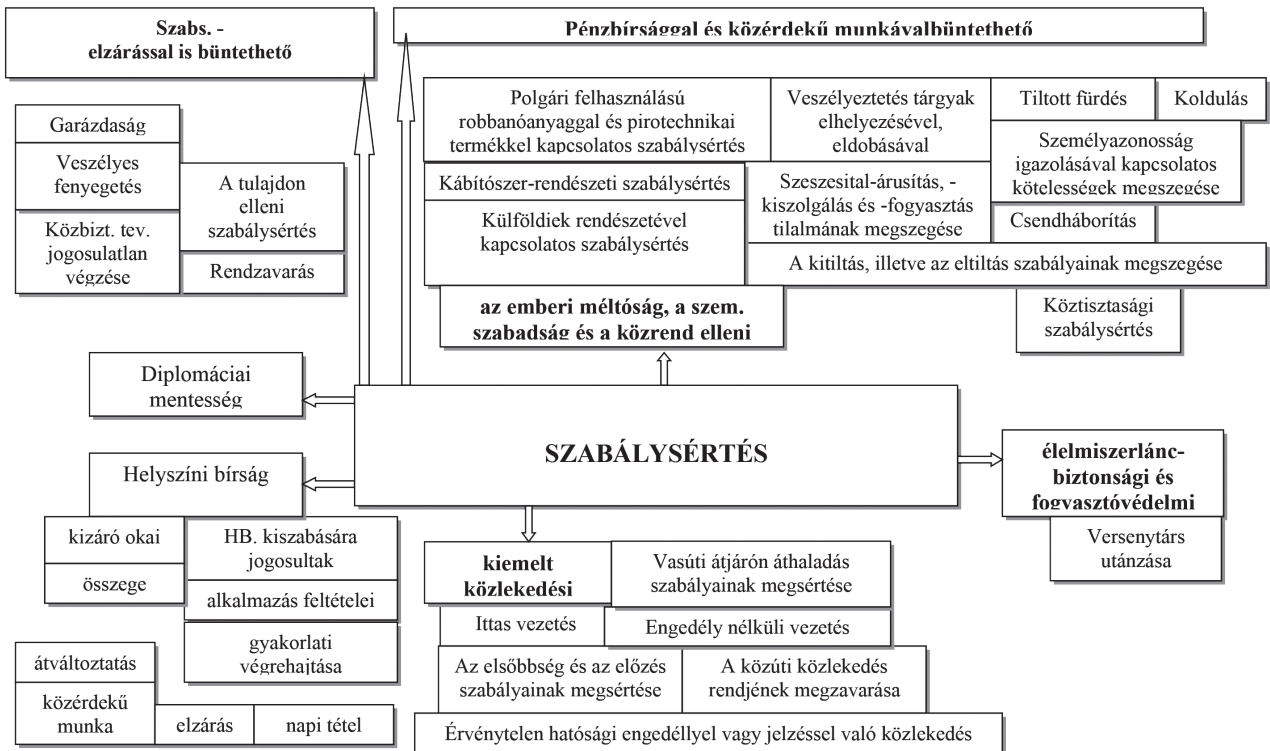
A 6. témakör fogalmai rendszerezve:

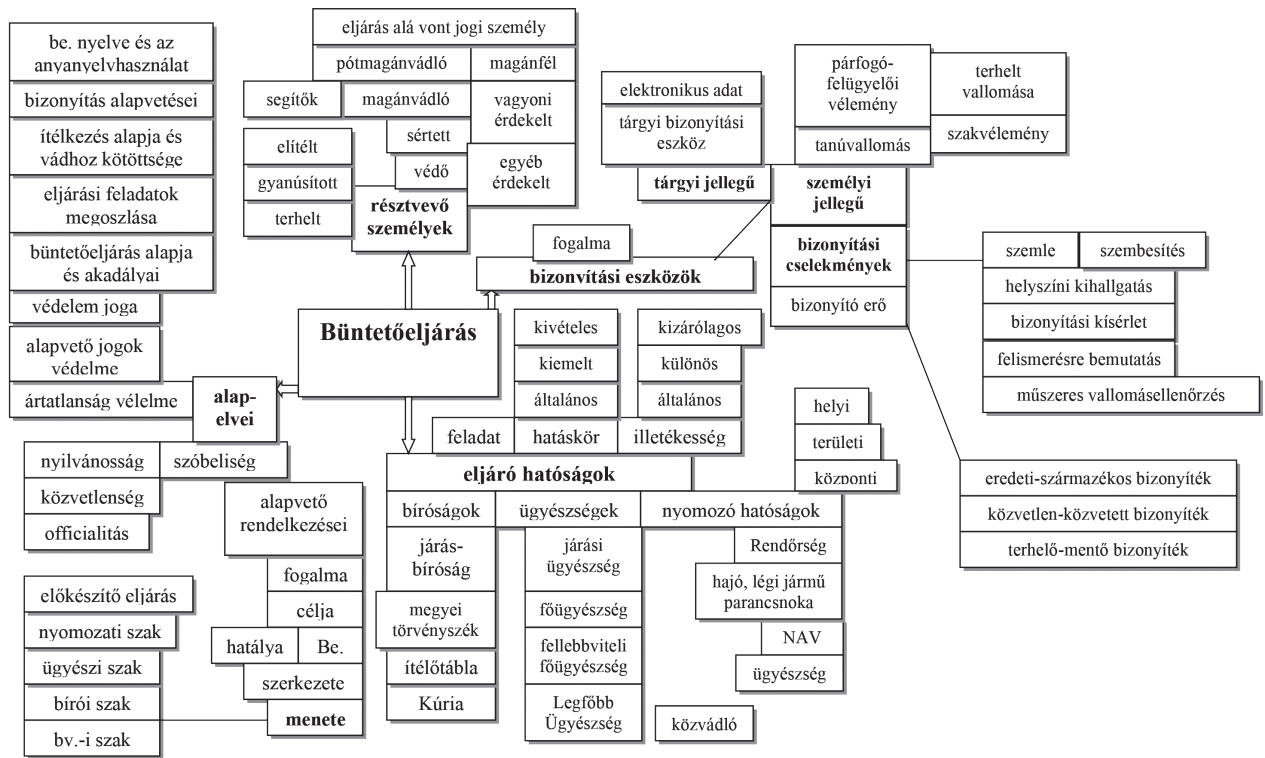
A 7. témakör fogalmi rendszerezve:

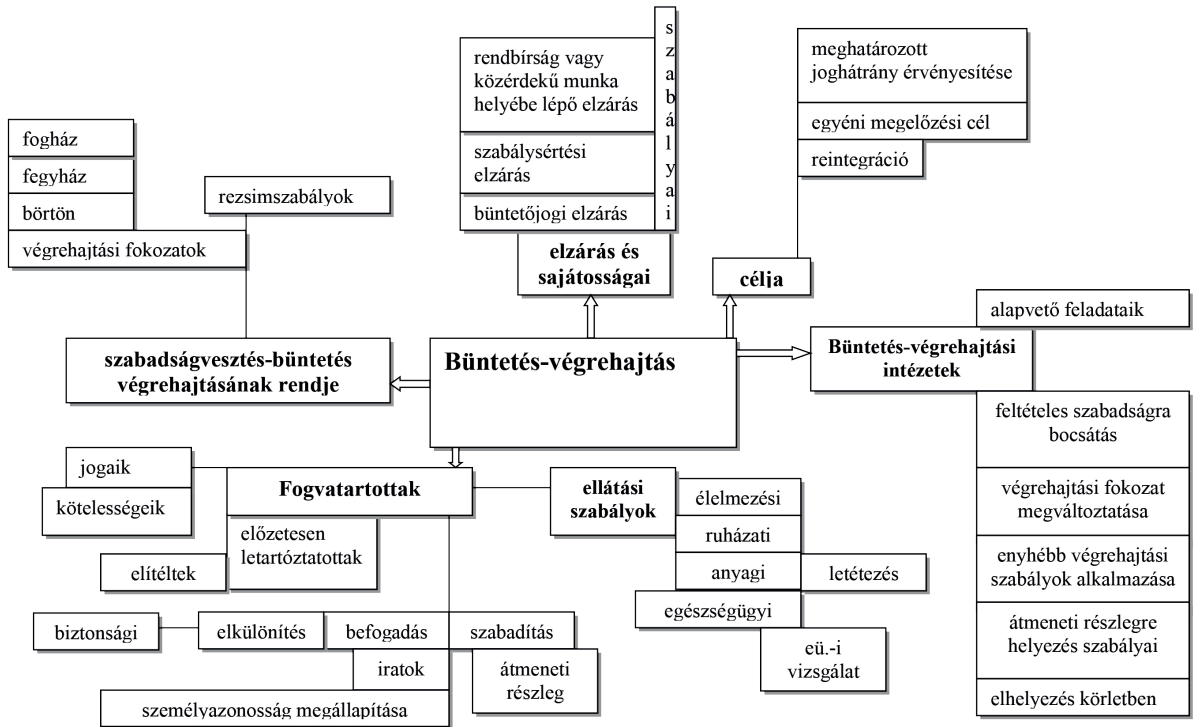
A 8. témakör fogalmi rendszerezve:

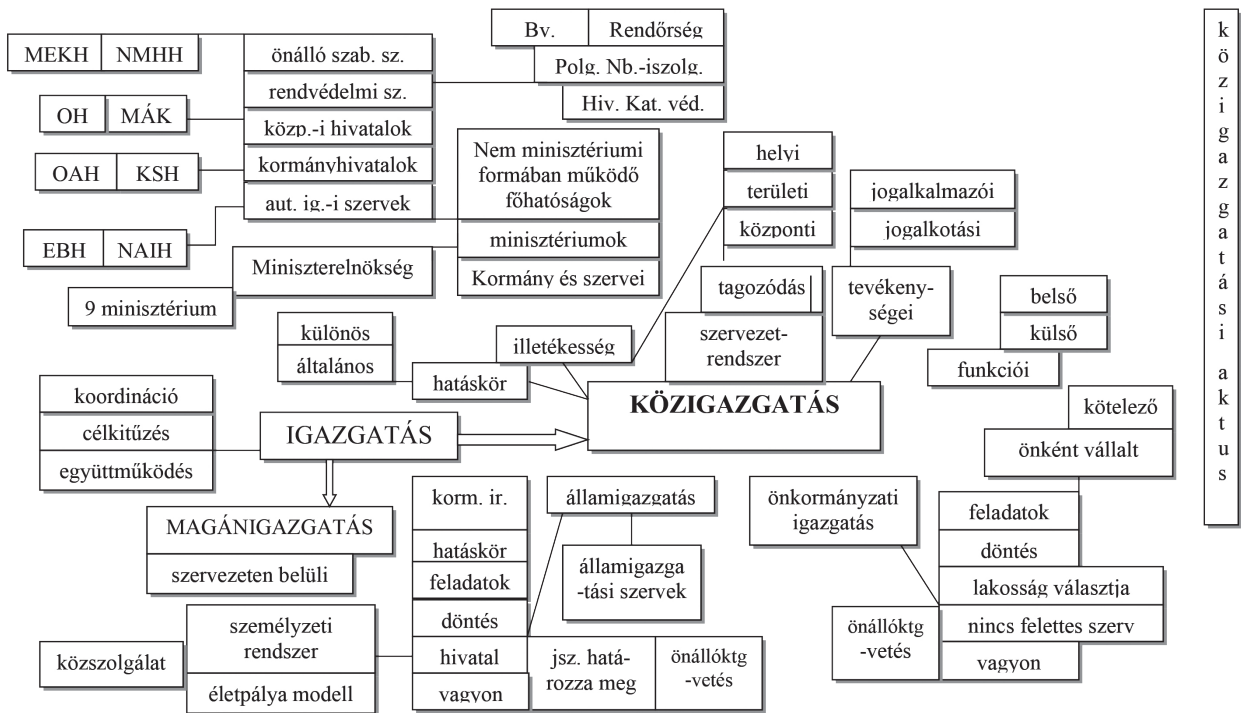
A 9. témakör fogalmai (büntetőeljárás) rendszerezve:

A 9. témakör fogalmai (büntetés-végrehajtás) rendszerezve:

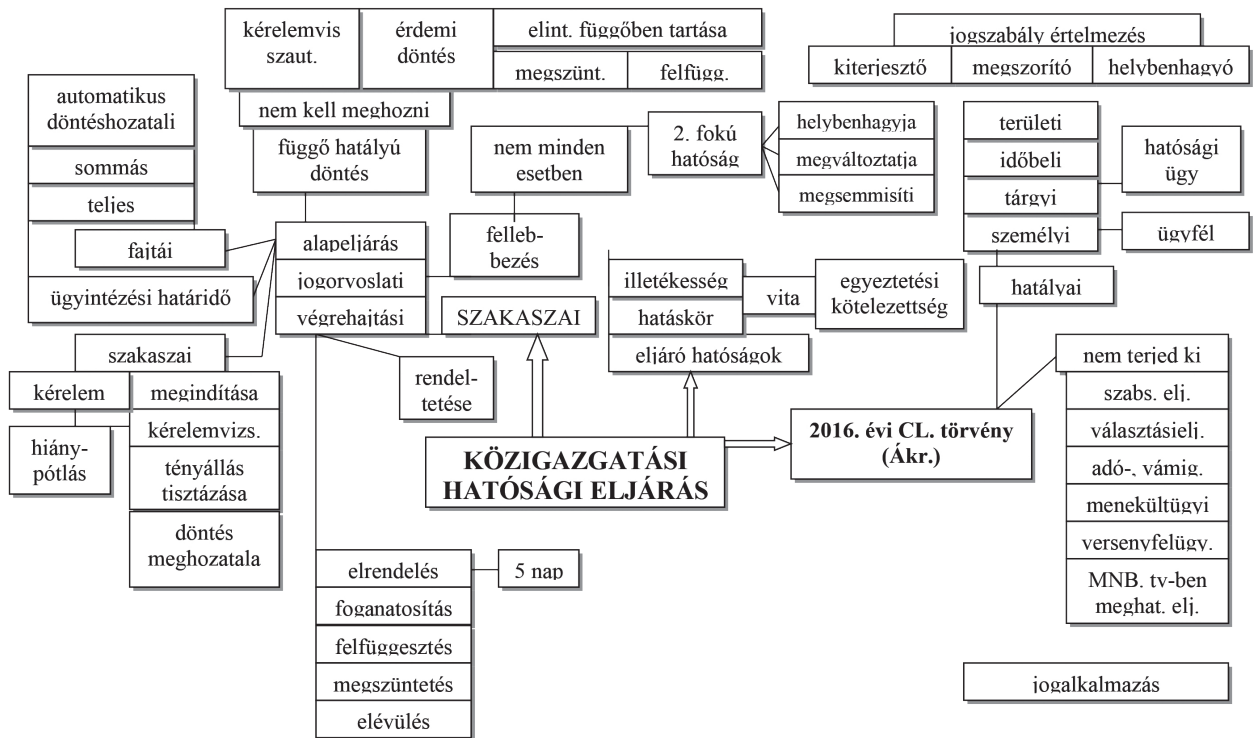

A 10. témakör fogalmi rendszerezve:

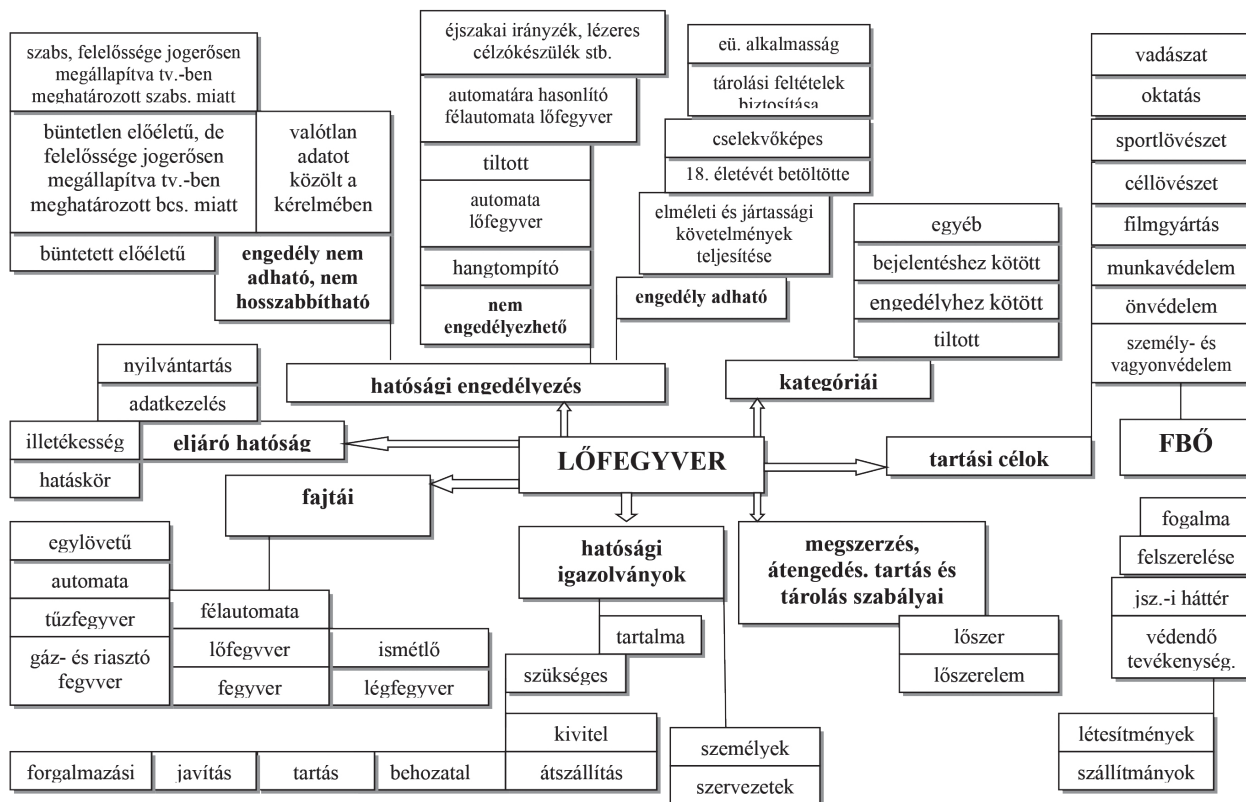

k ö z i g a z g a t á s i a k t u s

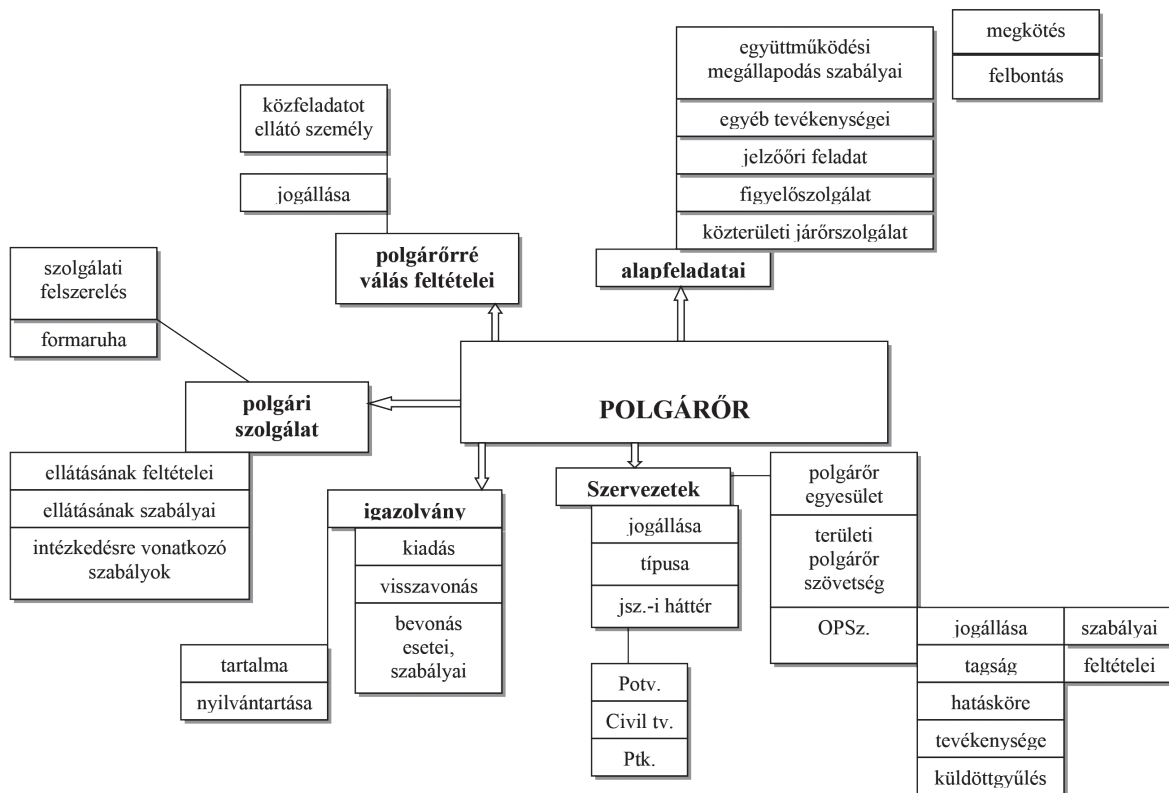
A 11. témakör fogalmi rendszerezve:

A 12. témakör fogalmi rendszerezve:

A 13. témakör fogalmi rendszerezve:

MAGÁNBIZTONSÁG

dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István

Tudástár

Tisztelt Tanár Kolléga!

Középiskolás tanulókkal megismertetni a rendészeti ágazat szakmai ismeretanyagát, emberpróbáló feladat. Felmerül a kérdés, hogy életkoruknak megfelelően vajon mely tudáselemeket szabad oktatni a kilencedik évfolyamon, és melyeket később.

Sajnos sokszor rádöbbenünk, hogy a tanulók még nincsenek olyan érettségi szinten, hogy a számukra előírt tudásanyagot elsajátítsák.

Az elméleti ismeretek megtanulása nehézséget okoz az általános iskolából éppen csak kikerült gyerekek számára. Talán a legmegfelelőbb út feléjük, ha a szükséges ismereteket gyakorlati szituációk végrehajtásán keresztül tanulják meg. A leghatékonyabb módszer a szimuláció és a szerepjáték, amikor a szituációkon keresztül, tapasztalati úton történik a bevésés.

Ezeknek a szimulációs gyakorlatoknak a színtere az intézkedéstaktikai foglalkozás. Ezek végrehajtása azonban komoly tervezést igényel. Rosszul végrehajtva nagy károkat tud okozni.

Az elkövetkező néhány oldalon szeretnénk módszertani segítséget biztosítani a gyakorlati szituációk végrehajtásához, az intézkedéstaktikai foglalkozás levezetéséhez.

Az intézkedéstaktikai foglalkozások módszertana

Az intézkedéstaktikai foglalkozások végén a tanteremben kerül sor a végrehajtott intézkedések elemzésére és értékelésére. Nagyon fontos szempont, hogy a tanulókkal meg akarjuk szeretetni a rendészeti tevékenységet, ezért a tanárok részéről nagy fokú toleranciára és türelemre van szükség.

Sok esetben a tanár beleesik abba a hibába, hogy „rendőrfejjel”, de legalábbis képzett személy- és vagyónőr felkészültségével gondolkodik, és nem képes a tanuló szintjén mozogni. A tanárnak el kell fogadnia, hogy a tanulónak több időre van szüksége, hogy az elsajátított elméleti ismeretek és begyakorolt gyakorlati cselekvéseket össze tudja fűzni, és egy egészként a gyakorlatba átültetve tudja működtetni. Ez egy hosszú folyamat, amelyhez a tanuló részéről is kitartásra, türelemre, alázatra és befogadásra van szükség.

Az egyes végrehajtott intézkedések értékelésénél a tanárnak a szakmai értékelésen túl nevelési feladatok is megjelennek. Ez azt jelenti, hogy olyan légkört kell kialakítani, amely garantálja a tanulók fejlődését, nyitottságát.

Nyilvánvaló, hogy a tanulók eleinte kisebb-nagyobb hibákat fognak elkövetni. Azt nem szabad megengedni, hogy az osztály többi tagja kigúnyolja, kinevesse őket. Különben a hibázott tanulóknál olyan gátlások fognak kialakulni, amelyek egész életükben elkísérik őket a szolgálatellátása során is. Akár egyes intézkedéseket emiatt kerülhetnek is. Tehát ennek tükrében kell az elemző-értékelő tevékenységet elvégezni az alábbi sorrendben és módon:

- először az intézkedést végrehajtó tanulók röviden nyilatkoznak, hogy jó volt-e az általuk tett intézkedés:
 - ez azért fontos, hogy mennyire emlékeznek pontosan a történetekre,
 - a mit miért tettekre,
 - először mindig a járőrvezető nyilatkozik, majd
 - a járőrtárs, járőrtársak;
- visszanezhető az általuk végrehajtott intézkedés folyamatában, megszakítás nélkül:
 - ilyenkor érdemes figyelni a tanulók reakcióját, ami nagyon árulkodó lehet,
 - a tanárnak itt lehetősége nyílik jegyzeteket készítenie, amire fel akarja hívni a figyelmet,
- a tanulók külön-külön nyilatkoznak, hogy hogyan élték meg a szituációt, először a járőrvezetőre, majd a járőrtársakra vonatkozóan,
 - mennyire befolyásolta őket a tanár jelenléte, annak tudata, hogy az osztály többi tagja látja, illetve elemzésre fog kerülni az intézkedésük stb.
 - mitől volt nehéz vagy könnyű a szituáció megoldása,
 - hogyan ítélik meg az intézkedésüket,
 - mit hajtottak végre jól, és miért,
 - mit hajtottak végre rosszul és annak okai,
 - ha újra végrehajtanák, akkor mit csinálnának másképpen, és miért,
- az intézkedő tanulók kiértékelik az intézkedésüket, illetve ezt ismertetik
 - az intézkedést követően a tanulók a saját intézkedésükre vonatkozóan kitöltik a munkafüzetet, elvégzik az írásos tevékenységet és önértékelést végeznek,
- az intézkedésben részt vevő tanulók nyilatkoznak a benyomásaikról
 - először, akivel szemben intézkedtek, azaz az intézkedés alá vont személy nyilatkozik, hogy ő hogyan élte meg az intézkedést, szerinte melyek voltak a jó és hibás mozzanatok,
 - az intézkedésben részt vevők nyilatkoznak a benyomásaikról,
 - ezek a tanulók olyan visszacsatolásokat tudnak adni, amelyeket megéltek határoznak meg (például: jó volt a karfeszítés, a ruházátvizsgálás során el tudtak volna futni stb.),
- az osztály tagjai mondják el a véleményüket
 - egyenként lehetőséget kapnak arra, hogy amit még fontosnak tartanak, vagy nem hangzott el, azokat ismertessék,
 - különösen akkor fontos, ha a helyes megoldás még nem hangzott el,
 - ha nem tártak fel minden hibát,
- a végén a tanár összegzi az elhangzottakat, elmondja a véleményét
 - rendkívül fontos, hogy először a tanár keressen egy pozitív momentumot, még akkor is, ha teljesen rossz volt az intézkedés, és azt ismertesse (nem elveszíteni, hanem motiválni akarjuk a tanulókat),
 - fokozatosan és logikusan világítson rá a hibákra,
 - adjon megoldási javaslatokat, követendő útmutatót,
 - szükség esetén újra visszanezhető az intézkedés, részekre bontva,
 - a végén úgy foglalja össze a látottakat, hogy a tanulók részére pozitív kicsengése legyen, megerősítést kapjanak a további tanulásukhoz,
- a tanár értékeli az intézkedés végrehajtását
 - a táblára kivetítve elvégzi az értékelést az intézkedésről,
 - összevetik az intézkedést végrehajtott tanulók, az intézkedéssel érintettek és az osztály többi tanulója által kitöltöttel.

Akkor szerencsés a helyzet, ha az intézkedést végrehajtott tanulók értékelése és a tanár értékelése megegyezik, mert akkor a tanulók önértékelése megfelelő. A tanárnak az is feladata, hogy az alul- vagy túlértékelő tanulók esetében a helyes értékrendekre hívja fel a figyelmet. Ezeket a tapasztalatokat – szintén a tanulók fejlesztése érdekében – célszerű megosztani az osztályfőnökkel, illetve az egyes szaktanárokkal, ha nem voltak jelen.

Gyakorlati feladatok

A következő oldalakon gyakorlati példákat szeretnénk bemutatni, amelyek szorosan ráépülnek az elméleti tudásanyagra. A legjellemzőbb eseteket választottuk ki, amelyek a magánbiztonsági tevékenységek során előfordulnak.

Célunk, hogy a feladatok a megoldásokon keresztül segítséget nyújtsanak a szakmai vizsgára történő felkészülésben és a későbbiekben végzett személy- és vagyonőri, magánnyomozó, fegyveres biztonsági őri, valamint a közterület-felügyelői tevékenységben.

Szeretnénk az ágazatban tanító tanárok számára olyan támogatást nyújtani, amelyben kidolgozott módszertant, mintapéldákat kapnak a kapcsolódó megoldásokkal és magyarázatokkal.

1. példa

Szolgálat átadása-átvétele

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálata. Szolgálat megkezdése előtt negyedórával érkezik szolgálati helyére.

Feladata a szabályok szerint a szolgálat átvétele.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, személy- és vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél-minta,
- szobaleltár az átvevő részére,
- átadásra-átvételre berendezési tárgyak, felszerelési tárgyak, nyomtatványok,
- kulcsok, kulcsdobozok,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló.

A feladat végrehajtása, megoldása:

A szolgálati helyre történő megérkezés szabályai (idő, állapot, felszerelés).

- Személyes okmányok bemutatása (személyazonosító igazolvány, személy- és vagyonőri igazolvány).
- Megbízólevél vagy megbízási szerződés bemutatása.
- Információ begyűjtése, hogy mi történt az előző szolgálat alatt, volt-e rendkívüli esemény.
- A megkezdett vagy folyamatban lévő intézkedésekről való tájékozódás.
- Az eseménynapló ellenőrzése az átadó beszámolója alapján.
- Az őrhely átvétele a leltár alapján.
- Hírösszeköttetést biztosító eszközök átvétele (telefon, mobiltelefon rádióadó vevő).
- Támadáselhárító eszközök átvétele (kivétel fegyver, kutya).
- Kulcsok, kulcsdobozok átvétele.
- Szolgálati dokumentumok, okmányok, formanyomtatvány gyűjtemény átvétele.
- Esetleges zárt küldemények, letétek átadása (lezárt, lepecsételt borítékok).
- Biztonságtechnikai rendszerek átvétele.
- Váltótárstól történő elköszönés.
- Jelentés a szolgálat átvételéről telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha az átadás-átvétel során eszköz, dokumentum hiányzik:
 - Amennyiben az átadás-átvétel során egy támadáselhárító eszköz, híradástechnikai eszköz, egy kulcs vagy kulcsdoboz hiányzik, valamint nem áll rendelkezésre minden dokumentum, akkor a szolgálat a megszokottak szerint nem vehető át.
 - Tisztázni kell, hogy mi az oka a hiánynak.
 - A hiány vagy a megrongálódás rögzítve lett-e az eseménynaplóban?
 - Történt-e jelentés a diszpécser felé?

- Amennyiben nem, jelentést kell tenni a diszpécser vagy a vezető felé
- A szolgálat átadás-átvétele megtörténik, de a dokumentumokban rögzíteni kell, hogy az átvételkor milyen eszköz hiányzott.
- Ha szolgálat alatt rendkívüli esemény történt
 - Amennyiben az előző szolgálat alatt rendkívüli esemény történt, akkor tájékozódni kell a szolgálatot átadó személy- és vagyonőröktől, hogy pontosan mi történt, milyen intézkedéseket tett.
 - Milyen információkat, adatokat rögzítettek az eseménynaplóba.
 - Van-e folyamatban lévő feladat?
 - Szükséges-e valamilyen intézkedést megtenni?
 - Érkezhets-e valaki a rendkívüli eseménnyel kapcsolatban?

Kérdések:

- Hogyan és mikor kell megjelenni a személy- és vagyonőrnek a szolgálat átvételére, melyek a felkészülés legfontosabb elemei?
- Milyen okmányokkal találkozhat a szolgálat átadása-átvétele folyamatában?
- Milyen okmányban és hogyan dokumentálja a szolgálat átadás-átvétele során felmerült rendkívüli eseményt?
- Átveszi-e a szolgálatot, ha az átvétel során kiderül, hogy valamely dokumentum, eszköz hiányzik? Indokolja válaszát!

2. példa

Ki- és beléptetés

Ittasan belépni szándékozó személy

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálat. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat és csomag átvizsgálása.

A bejáráshoz egy az objektumban dolgozó, szemmel láthatóan ittas személy érkezik, belépési szándékkal.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- alkoholszonda (esetlegesen imitált),
- ittasságvizsgálati jegyzőkönyv.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány).
- Érzékszervi észlelés által megállapítja, hogy a dolgozó szemmel láthatóan ittas.
- Rákérdezés a szeszesital-fogyasztás tényére, annak fajtájára illetve mennyiségére, időpontjára.
- Az őr kérdésére a dolgozó nem ismeri el a szeszes italfogyasztásának tényét.
- Az őr megkérdezi, hogy a dolgozó hajlandó digitális alkoholszondás vizsgálatnak alávetni magát.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről. Megkéri, hogy amennyiben lehetséges jöjjön le a portára az ittasság vizsgálati jegyzőkönyv felvételének céljából.
- A dolgozó vállalja az alkoholszondás vizsgálatot, azt végrehajtják a közvetlen vezető és az őr előtt. A digitális vizsgálat eredménye pozitív.
- Ittasságvizsgálati jegyzőkönyv felvétele megtörténik. Vizsgálatban részt vevő személyek azt több példányban aláírják.
- Az őr a dolgozót és az ittasságvizsgálati jegyzőkönyv egy példányát a munkahelyi vezető részére átadja, aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását. Az őr ennek megfelelően intézkedik.
- Amennyiben a közvetlen vezető nem tud jelen lenni, az őr egyedül végzi a szondázást és dönt a beléptetésről.
- Az eseményt bejegyzi az eseménynaplóba, majd külön jelentést készít az eseményről.
- Jelentés mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó megtagadja az alkoholszonda megfújását:

- Ha a dolgozó megtagadja az alkoholszonda megfűjását, úgy tájékoztatni kell, hogy semmi-képpen sem lehetséges beléptetése az objektum területére.
- Az őr ebben az esetben is ittaságvizsgálati jegyzőkönyvet vesz fel.
- Az ittaságvizsgálati jegyzőkönyvbe rögzíti, hogy a dolgozó elismerte-e az alkoholfogyasztás tényét.
- Rögzíti, hogy a dolgozó nem volt hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őr és a dolgozó is.
- Az őr megtagadja a dolgozó belépést az objektum területére és amennyiben lehetséges értesíti a közvetlen vezetőjét.
- Amennyiben a dolgozó erőszakos magatartást tanúsít, úgy az őr arányos mérvű testi erővel, esetlegesen támadáselhárító eszközök használatával megakadályozza a belépését és eltávolítja az objektumból.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Kérdések:

- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó, szemmel láthatólag ittas személy megtagadja az alkoholszondás vizsgálat végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni az ittaság tényét?
- Mi az eljárás abban az esetben, ha a dolgozó nem hajlandó aláírni az ittaság ellenőrzéséről szóló jegyzőkönyvet?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha az ittas személy nem hajlandó elhagyni objektum területét?

3. példa

Ki- és beléptetés

Csomagátvizsgálás

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Szolgálateljesítésének helye egy objektum portaszolgálata. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat és a csomag átvizsgálása.

A bejárathoz egy az objektumban dolgozó személy érkezik, belépési szándékkal. Csomagátvizsgálást kell végrehajtania.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az őr részére vállalati telefon-névsor mintája.
- egyszerű ideiglenes belépési engedély mintája

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése (személyazonosító igazolvány, belépőkártya).
- A dolgozóval közli, hogy az előírt ruházat- és csomagátvizsgálás miatt kövesse őt az erre a célra kijelölt helységbe.
- A csomagátvizsgálás gyakorlati végrehajtása.
- A táska tartalmát az ellenőrzött személy mutatja meg.
- A személy- és vagyonőr nem nyúl a táskába.
- A táska tartalmának megtekintése során a személy- és vagyonőr figyel a testi épségére.
- A táskából tiltott tárgy kerül elő, amelyet nem lehet bevinni az objektum területére.
- A tárgy megőrző szekrényben történő elhelyezése.
- Ennek megtagadása esetén belépés megtagadása.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét és tájékoztatja az eseményről. aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását.
- Jelentés telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását:
- Ha a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását, úgy tájékoztatni kell, hogy semmiképpen sem viheti be a csomagot az objektum területére.
- Az őr ebben az esetben sem nyúlhat be a dolgozó táskájába.
- Az őr felhívja a dolgozó figyelmét, hogy a csomagot megőrző szekrényben tudja elhelyezni, de be nem viheti.
- Ennek megtagadása esetén belépés megtagadása.
- Rögzíti, hogy a dolgozó nem volt hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őr és a dolgozó is.

- Az őr megtagadja a dolgozó belépést az objektum területére, ha nem teszi megőrző szekrénybe a csomagját, és amennyiben lehetséges, értesíti a közvetlen vezetőjét.
- Amennyiben a dolgozó erőszakos magatartást tanúsít, úgy az őr arányos mérvű testi erővel, esetlegesen támadásselhárító eszközök használatával megakadályozza a belépését, és eltávolítja az objektumból.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Ha a dolgozó az objektumból kilépve tagadja meg a csomagátvizsgálás végrehajtását:

- Ha a megbízó meghatározza, hogy kilépéskor ellenőrizni kell a dolgozók csomagját, akkor a személy- és vagyonőr felszólítja kilépő személy csomagjának bemutatására.
- Az őr ebben az esetben sem nyúlhat be a dolgozó táskájába.
- Ha a táskából idegen tárgy kerül elő, amelynek eltulajdonításával a személy bűncselekményt követ, úgy a személy- és vagyonőr a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogja.
- Amennyiben a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálást, úgy annak megfelelően kell intézkedni, hogy van-e információ arra, hogy a személy bűncselekményt követett el.
- Amennyiben kamerafelvétel vagy valamely személy észlelte, hogy a személy idegen dolgot tett a táskájába vagy a ruházatába jogtalan eltulajdonítás céljából, úgy a személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogni.
- Amennyiben nincs ilyen gyanú, a dolgozót nem lehet visszatartani, a személyi szabadságában korlátozni a kilépéskor.
- A személy figyelmét fel kell hívni arra, hogy a vagyonőr dokumentálja a csomagátvizsgálás megtagadásának tényét.
- A személy- és vagyonőr jegyzőkönyvbe, illetve az eseménynaplóban rögzíti a csomagátvizsgálás megtagadásának tényét.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őr és a dolgozó is.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Kérdések:

- Milyen módszerrel vizsgálja át a személy- és vagyonőr a dolgozó csomagját?
- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó személy megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni csomagátvizsgálás megtagadásnak tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha kamerafelvétel bizonyítja, hogy a kilépni szándékozó dolgozó egy idegen dolgot helyezett el a táskájában eltulajdonítás céljából?

Minta tesztfeladat:

Válassza ki, húzza alá a helyes válaszokat!

A személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

- a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személy igazoltatására;
- b) a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;**
- c) a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személy csomagját, járművét átkutatni;
- d) a jogsertő személyt magatartása abbahagyására felhívni;**
- e) elektronikai vagyonvédelmi rendszert alkalmazni;**
- f) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni, és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.**

4. példa

Ki- és beléptetés

Ki- és beléptetés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálat. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat- és csomagátvizsgálás.

A bejáráshoz egy az objektumban dolgozó személy érkezik, belépési szándékkal. Belépési igazolvánnyal nem rendelkezik, állítása szerint az összes iratát otthon felejtette.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az őr részére vállalati telefon-névsor mintája.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Nem rendelkezik a dolgozó igazolvánnyal, így nincs lehetősége a belépésre.
- A dolgozóval közli, hogy csak a belépési jogosultság igazolása után léphet be az objektum területére.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását.
- Jelentés telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozót a vagyonőr ismeri, korábban igazolta a belépési jogosultságát:
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, ellenőrzi, hogy a dolgozó még a munkahelyen dolgozik-e.
- Amennyiben a munkahelyi vezető igazolja, hogy a dolgozó még itt dolgozik, és engedélyezi a belépést, akkor az őr beengedi a személyt.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.
- A bejegyzésben leírja, hogy ki adott engedélyt a beléptetésre és mikor.
- Ha a dolgozónak nincs jogosultsága belépésre:
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, ellenőrzi, hogy a dolgozó még a munkahelyen dolgozik-e.
- Amennyiben a munkahelyi vezető jelzi, hogy a személynek nincs jogosultsága a belépésre, megakadályozza a dolgozó objektumba lépését.

- Amennyiben a dolgozó nem hajlandó elhagyni a helyszínt, úgy arányos mérvű testi erővel eltávolítja őt az objektumból.
- Ha személy erőszakosan lép fel, megtámadja a vagyonőrt, úgy támadáselhárító eszközök segítségével akadályozza meg a belépést a vagyonőr.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.

Kérdések:

- Hogyan intézkedik, ha belépni szándékozó személynek nincs jogosultsága az objektum területén tartózkodni?
- Mit tesz, ha belépési jogosultság ellenőrzésekor a személy nem hajlandó igazolványát megmutatni?
- Hogyan kell dokumentálni belépés megtagadásának tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha belépési jogosultság hiányában, a megbízó engedélyezi a személy objektum területére történő belépését?

5. példa

Ki- és beléptetés

Kulcsok, kulcsdobozok kezelése

Szituáció: Egy irodaházban teljesít recepciós szolgálatot. Feladatai közé tartozik az egyes helyiségek kulcsainak, kulcsdobozainak kiadása és bevételezése a kulcsnyilvántartó könyv alapján. Egy ön által látásból ismert dolgozó lép a recepciós pulthoz, kulcsokat akar felvenni. Tegye meg a szükséges intézkedéseket!

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált recepciós pult,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, dolgozói igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az ór részére vállalati telefon-névsor mintája.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Ellenőrzi, hogy a dolgozó neve szerepel a kulcsot, kulcsdobozt felvenni jogosultak között.
- A kulcsot, kulcsdobozt kiadja, bejegyzi a kulcsnyilvántartási füzetbe a kiadott kulcs számát vagy azonosítóját, a felvétel időpontját.
- Az átvétel tényét a dolgozóval aláírhatja.
- A kulcs, kulcsdoboz leadásakor a személy- és vagyonőr veszi át a kulcsot vagy a kulcsdobozt.
- Az átvétel időpontját bejegyzi a kulcsnyilvántartási füzetbe.
- Ellenőrzi, hogy a kulcsdobozon sértetlen-e a pecsét.
- A munkaidő végén ellenőrzi, hogy valamennyi kulcsot, kulcsdobozt leadták-e a dolgozók.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó nem jogosult a kulcs felvételére, de munkaérdekből szükséges lenne a kulcs felvételére:
- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Ellenőrzi, hogy a dolgozó neve szerepel a kulcsot felvenni jogosultak között.
- Megállapítja, hogy a személy nem jogosult a kulcs felvételére.
- A személy- és vagyonőr megtagadja a kulcs kiadását.
- Ha a személy jelzi, hogy mindenképpen fel kell venni a kulcsot, akkor tájékoztatja a dolgozó munkahelyi vezetőjét.
- Amennyiben a munkahelyi vezető engedélyezi a kulcs felvételét, a személy- és vagyonőr kiadja a kulcsot.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.
- A bejegyzésben leírja, hogy ki adott engedélyt a kulcs kiadására és mikor.
- Ha a dolgozó által leadott kulcsdoboz nincs lezárva, vagy a pecsét sérült:

- Az őr ellenőrzi a kulcsdobozt, amelyet a dolgozó le kíván adni és, hogy jogosult-e annak kezelésére.
- Ha megállapítja, hogy nincs lepecsételve, megkéri a dolgozót, hogy pótolja a kulcsdoboz lezárását.
- Amennyiben a dolgozó nem szerepel azon személyek listáján, akik jogosultak kezelni a kulcsdobozt, úgy nem veszi át, csak, ha jogosult személy zárja le.
- Ha a kulcsdobozon a pecsét sérült, az őr nem veszi át a dobozt, és kéri a dolgozót, hogy pecsételje le ismét a kulcsdobozt.
- Ha a dolgozó nem rendelkezik pecséttel, az őr ellenőrzi, hogy miért van nála kulcsdoboz.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.

Kérdések:

- Milyen módszerrel vizsgálja át a személy- és vagyonőr a dolgozó csomagját?
- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó személy megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni csomagátvizsgálás megtagadásnak tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha kamerafelvétel bizonyítja, hogy a kilépni szándékozó dolgozó egy idegen dolgot helyezett el a táskájában eltulajdonítás céljából.

6. példa

Ki- és beléptetés

Közveszéllyel fenyegetés, bombariadó

Szituáció: Egy irodaházban teljesít szolgálatot. Egy személy telefonon bejelenti, hogy az épületben bombát helyezett el, amely három óra múlva fog robbanni.

Tegye meg a szükséges intézkedéseket!

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált recepciós pult,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az ór részére vállalati telefon-névsor mintája,
- kiürítési terv.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A telefon felvétele, kommunikáció a bejelentővel.
- Amennyiben nem egyedül teljesít szolgálatot, jelzés a társának.
- A bejelentő beszéltetése információszerzés céljából.
- A személy- és vagyonőr feljegyzi a bejelentőről megtudott információkat.
- A bejelentő neme, becsült kora, beszédének ismertető jegyei (akcentus, tájszólás, beszédhiba), esetleges háttérben tapasztalt információk, az elkövető szándéka.
- Miután leteszi a telefont, értesíti a diszpécsert és rajta keresztül a rendőrséget.
- Minden bombariadót komolyan kell venni.
- Megkezd az épület kiürítését.
- Az épületben dolgozók kiértéskítése, a pánik megelőzése.
- Ellenőrzi, hogy mindenki elhagyta-e az épületet.
- Miután az ő elhagyta az épületet a helyszínen marad a rendőrség klerkezéséig.
- Megakadályozza, hogy a rendőrségen kívül bárki belépjen az objektum területére.
- Átadja a helyszínt a tűzserészeknek, biztosítja a munkájukat.
- Amennyibe a rendőrség engedélyt ad visszatérhet az épületbe és a dolgozókat is visszaengedheti.
- Miután elfoglalja a szolgálati helyét, az eseményt rögzíti a szolgálati naplóba.
- Bűncselekmény történt, akár volt bomba a helyszínen, akár nem. A bűncselekmény neve Közveszéllyel fenyegetés.

Kérdések:

- Mit kell megfigyelnie a személy- és vagyonőrnek, ha telefonon bomba elhelyezését jelentik be?
- Milyen elsődleges feladatai vannak az őrnök a bombafenyegetés bejelentését követően?
- Mit kell tennie a személy- és vagyonőrnek az objektum kiürítése után?
- Milyen bűncselekményt valósít meg az a személy, aki bomba elhelyezésével fenyegetőzik?

7. példa

Járóri feladatok

Bűncselekmény elkövetésén tettenérés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Egy objektum területén járőrszolgálatot végez. Feladata az objektum területén lévő épületek ellenőrzése.

Az egyik épület ellenőrzése során tapasztalja, hogy a bejárati ajtó fel van feszítve.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Tapasztalja, hogy egy épület bejárati ajtaja nyitva van.
- Ellenőrzi a bejárati ajtót, történt-e jogellenes behatolás.
- Miután észleli, hogy ajtót felfeszítették, megvizsgálja, hogy tartózkodik-e valaki az épületben.
- Miután kiderül, hogy senki sincs az épületben, de a bent található ládák fel vannak feszítve, értesíti a diszpécserszolgálatot és azon keresztül a rendőrséget.
- A rendőrség kérésére biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A rendőrség kérésére átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A járőr azt tapasztalja, hogy az épületben, amelynek az ajtaja fel van feszítve, két ember tartózkodik:
- Értesíti a diszpécserszolgálaton keresztül a rendőrséget.
- Felszólítja a személyeket, hogy tevékenységüket fejezzék be, és jöjjenek ki az épületből.
- Amennyiben kijönnek a bejáraton keresztül, a személy- és vagyonőr felszólítja őket, hogy a kezükben lévő tárgyakat tegyék le.
- A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket elfogja.
- A rendőrség kérésére biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A személyeket a rendőrség kérésére a helyszínen visszatartja, amennyiben biztonságos, ruházatátvizsgálást hajt végre.
- A rendőrség kérésére átadja a hatóságnak a helyszínt és az elfogott személyt.

- Az elfogott személy birtokában lévő, bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elveszi.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.
- A járőr azt tapasztalja, hogy az épületben, amelynek az ajtaja fel van feszítve, két ember tartózkodik. A személyek támadólag lépnek fel az őrral szemben:
- Értesíti a diszpécsterszolgálaton keresztül a rendőrséget.
- Felszólítja a személyeket, hogy tevékenységüket fejezzék be, és jöjjenek ki az épületből.
- Amennyiben kijönnek a bejáraton keresztül, a személy- és vagyonőr felszólítja őket, hogy a kezükben lévő tárgyakat tegyék le.
- A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyek nem követik a személy- és vagyonőr utasításait. Megpróbálnak a helyszínről elmenekülni.
- Ha a személyek elmenekülnek a helyszínről, az őr feladata nem a személyek üldözése, hanem a helyszín biztosítása.
- A feltételezett elkövetőkről személyleírás ad a rendőrség részére.
- Megfigyeli a személyek menekülési útvonalát az esetleges forró nyomon üldözés érdekében.
- Amennyiben a személyek támadólag lépnek fel az őrral szemben, a személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközök segítségével hárítja el a támadást.
- Ha elhárítja a támadást, akkor a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket elfogja.
- A személyeket a rendőrség kiérkezéséig a helyszínen visszatartja, amennyiben biztonságos, ruházatátvizsgálatot hajt végre.
- Az elfogott személy birtokában lévő, bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elveszi.
- A rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt és az elfogott személyt és az elvett dolgokat.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Sorolja fel a személy- és vagyonőr feladatait bűncselekmény elkövetésén történő tettenérés esetén!
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen feladatai vannak a személy- és vagyonőrnek a nyomok megőrzésének érdekében?
- Mely esetekben használhatja a személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközeit?

8. példa

Járóri feladatok

Intézkedés baleset esetén

Situáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Egy objektum területén járőrszolgálatot végez. Feladata az objektum területén lévő épületek ellenőrzése.

Az egyik épületből ön felé fut egy dolgozó, és jelzi, hogy baleset történt. Rakodás során a targoncáról a dobozok egy munkásra zuhantak.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- elsősegélynyújtó felszerelés.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A dolgozó megmutatja a baleset helyszínét.
- Meggyőződik a sérülés mértékéről.
- Értesíti a diszpécser és rajta keresztül a mentőket, rendőrséget.
- A baleset bekövetkezésével kapcsolatban felmerülhet foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének gyanúja.
- Minden esetben első az emberi élet és testi épség mentése.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a munkás, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Ha felmerül a gerincsérülés gyanúja, akkor nem mozgatja a személyt, csak abban az esetben, ha az élete közvetlen veszélyben forog.
- Ha vérző sebe van, azt a rendelkezésre álló egészségügyi doboz segítségével ellátja.
- Amennyiben törés gyanúja van, a sérült testrészt rögzíti.
- Megállapítja a sérült személy személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- Biztosítja a nyomokat.
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a rendőröknek.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Hogyan kell elsősegélyben részesíteni egy eszméletlen személyt?
- Milyen információt kell közölni a mentők értesítésekor?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen adatokat kell rögzíteni az eseménynaplóba?

9. példa

Objektumőri feladatok

Intézkedés tűz esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Egy objektumőrzési feladatokat lát el. Az őrzött objektum egyik épületéből bejelez a tűzjelző berendezés.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- elsősegélynyújtó felszerelés,
- imitált tűzjelző berendezés.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.
- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- Értesíti a diszpécsert és rajta keresztül a tűzoltóságot, illetve szükség esetén a mentőket.
- A tűzoltóság szempontjából fontos információ, hogy pontosan hol történt a tüzeset, mekkora a tűz, és mit veszélyeztet, van-e veszélyben emberi élet.
- Tűz esetén elsődleges feladat az emberi élet és testi épség mentése.
- Az őr megállapítja, hogy tartózkodik-e személy az épületben.
- Amennyiben tartózkodnak az épületben, az érintetteket riasztani kell.
- Gondoskodni kell a kiürítésről, a menekülés terv szerinti szervezett lebonyolításáról.
- A kiürítés befejezését követően ellenőrizni kell, hogy nem maradt-e más személy az épületben.
- A tűzoltók kiérkezéséig a személy- és vagyonőr vagyonmentés végez.
- Fontos lehet a közművek (villany, gáz) elzárása.
- A személy- és vagyonőr a tűz oltása érdekében saját életének és testi épségének a veszélyeztetésére nem köteles.
- Biztosítja a tűzoltók felvonulási útvonalát, az objektumba való szabad bejutásukat.
- A tűzoltóság kiérkezésekor átadja a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a tűzoltóknak.
- Biztosítja a tűzoltók munkavégzését.
- Illetéktelen személyeket nem enged be az érintett területre.
- A tűzoltók távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy bár mindenki kimenekült az épületből, egy ember a földön fekszik a bejárat előtt:
- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.

- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- Értesíti a diszpécsert és rajta keresztül a tűzoltóságot, illetve szükség esetén a mentőket.
- A tűzoltóság szempontjából fontos információ, hogy pontosan hol történt a tüzeset, mekkora a tűz és mit veszélyeztet, van- veszélyben emberi élet.
- Tűz esetén elsődleges feladat az emberi élet és testi épség mentése.
- Amennyiben van sérült személy, az ő feladata az elsősegélynyújtás.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a személy, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Megállapítja a sérült személy személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- A személy- és vagyonőr észleli a tüzet, de a rendelkezésére álló poroltóval eloltja.
- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy bár mindenki kimenekült az épületből, egy ember a földön fekszik a bejárat előtt:
- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.
- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- A rendelkezésére álló poroltóval eloltja a tüzet.
- Meggyőződik arról, hogy máshol nem keletkezett-e tűz.
- Értesíti a diszpécsert és rajta keresztül a tűzoltóságot.
- Eloltott tűz esetén is szükséges a tűzoltóság helyszínre érkezése.
- Biztosítja a tűzoltók felvonulási útvonalát, az objektumba való szabad bejutásukat.
- A tűzoltóság kiérkezésekor átadja a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a tűzoltóknak.
- Biztosítja a tűzoltók munkavégzését.
- Illetéktelen személyeket nem enged be az érintett területre.
- A tűzoltók távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Mi a személy- és vagyonőr intézkedésének sorrendje, ha egy objektumban tűz üt ki, és az épületben emberek tartózkodnak?
- Milyen adatokat kell rögzíteni, ha mentők elszállítanak egy sérült személyt?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen adatokat kell rögzíteni az eseménynaplóba?

10. példa

Rendezvénybiztosítási feladatok

Ittas személlyel kapcsolatos intézkedés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Rendezvénybiztosítási feladatokat lát el. A rendezvény területére egy szemmel láthatóan ittas személy szeretne belépni, kezében egy dobozos sör van. A rendezvényre nem lehet szeszesitalt bevinni.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált rendezvényi helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- egy sörösdoboz.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr köszön a rendezvényre érkező személynek.
- Az ő megállítja a belépő személyt, és felhívja a figyelmét, hogy a rendezvényre szeszesitalt bevinni tilos.
- A személy ennek ellenére be szeretne menni.
- Közli, hogy most vette a sört, ő bizony nem fogja kidobni.
- A személy- és vagyonőr ismételten felszólítja a személyt, hogy nem viheti be az italt.
- Felhívja a személy figyelmét, hogy amennyiben nem teszi le a sört, meg fogja akadályozni a belépését a rendezvényre.
- A személy ennek ellenére fizikai erőszak alkalmazásával is be akarna lépni.
- Az ő arányos mérvű testi erő alkalmazásával megakadályozza a belépést.
- Amennyiben a személy megtámadja a vagyonőrt, ő támadáselhárító eszköz alkalmazásával elhárítja a támadást.
- A személy- és vagyonőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy egy személy a rendezvény területén ittasan inzultálja a többi vendéget.
- A személy- és vagyonőr köszön a személynek.
- Felhívja a figyelmét, hogy a cselekményét fejezze be.
- Amennyiben befejezi, az ő nyomon követi a tevékenységét.
- Ha a személy nem fejezi be a cselekményét, a személy- és vagyonőr intézkedik vele szemben.
- Az ő arányos mérvű testi erő alkalmazásával akadályozza meg a cselekmény folytatását.
- Amennyiben a személy megtámadja a vagyonőrt, ő támadáselhárító eszköz alkalmazásával elhárítja a támadást.
- A személy- és vagyonőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

Kérdések:

- Milyen intézkedést tesz a személy- és vagyonőr, ha a személy nem jogosult a rendezvény területére belépni?
- Milyen lehetőségei vannak a személy- és vagyonőrnek, ha a személy megtámadja őt?
- Kit kell értesítenie a személy- és vagyonőrnek a cselekmény befejezésekor?

11. példa

Pénz és értékszallítási feladatok

Intézkedés akadályoztatás esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Vagyonőrként egy bankban lát el fegyver nélküli őrszolgálatot. Megérkezik a pénzszállító páncélcoksi, bejön a bankba egy ön számára ismeretlen pénzszállító.

Elmondja, hogy a pénzszállítást csak az ügyféltéren keresztül tudják végrehajtani, mert a hátsó bejáratnál az úttest felújítás miatt le van zárva. A pénzszállító járművel a bejáratnál csak 50 m-re tudtak megállni. Segítséget kér öntől a pénzszállításhoz.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált bank,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- imitált pénzeszsákok.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr rádión jelentést tesz a diszpécsernek arról, hogy a pénzszállító gépkocsi megérkezett.
- Jelenti azt a tényt is, hogy nem a hátsó bejáraton keresztül történik a szállítás.
- Köszön a pénzszállítónak, kéri, igazolja kilétét.
- A személyazonosító igazolvány és a vagyonőri igazolvány alapján azonosítja a pénzszállító személy- és vagyonőrt.
- Ellenőrzi a küldemény átvételére jogosító megbízólevelet.
- Az ellenőrzésre akkor is szükség van, ha ismeri a pénzszállítót, mert előfordulhat, hogy már nem dolgozik a vagyonőri cégnél.
- A pénzszállító segítséget kér az értékek be- és kiszállításának biztosításában.
- Jelenteti a diszpécsernek a pénzszállítással kapcsolatos konkrét problémákat.
- A pénzszállító tevékenységének segítése érdekében sem hagyhatja el a bankfiókot. Az ön alapvető feladata a bank őrzése.
- Segítséget tud nyújtani a pénzszállítónak azzal, hogy elmondja neki, hogy a bank ajtajában fog tartózkodni.
- Figyelemmel tudja kísérni a pénz be- és kiszállítását.
- Folyamatos kapcsolatot tart a pénzszállítóval és a diszpécserrel.
- Ha bármilyen rendkívüli esemény történik, azt azonnal jelenti.
- Megkéri az ügyfeleket, húzódnak a bank másik részébe a szállítás ideje alatt.
- Figyeli az ügyfelek tevékenységét. Bármilyen gyanús jel esetén jelent a diszpécser felé, illetve jelzi a pénzszállítóknak.
- A be- és kiszállításnál kíséri a pénzszállítót az ügyféltéren keresztül úgy, hogy mindvégig a pénzszállító és az ügyfelek között helyezkedik el.
- Megtörténik az átadás-átvétel.

- Ellenőrizni kell az átvett értéket.
- A beszállítás befejezését követően rádióon jelenti, hogy a pénzzáállítás megtörtént, és elfoglalja ismét a banki őrhelyére.
- A kiszáállításnál ismételt jelentést tesz rádióon, kimegy a bejárat ajtó elé, biztosítást végezni.
- Folyamatos kapcsolatot tart a pénzzáállítóval és a diszpécserrel.
- Amint a páncélszéf megtörtént a pénz és érték berakodása, rádióon jelentést tesz a diszpécsernek.
- Megírja a jelentést az eseményről.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyongőr azt tapasztalja, hogy a pénzzáállító, akit ismer, nem tudja megmutatni a megbízólevelét.
- A személy- és vagyongőr rádióon jelentést tesz a diszpécsernek arról, hogy a pénzzáállító gépkocsi megérkezett.
- Jelenti azt a tényt is, hogy nem a hátsó bejáraton keresztül történik a szállítás.
- Köszön a pénzzáállítónak, kéri, igazolja kilétét.
- A személyazonosító igazolvány és a vagyongőri igazolvány alapján azonosítja a pénzzáállító személy- és vagyongőrt.
- A pénzzáállító nem tudja bemutatni a megbízólevelét, elmondása szerint a gépkocsiban maradt.
- A vagyongőr nem adja át a pénzt, illetve az értéket, ha nem tudja a pénzzáállító bemutatni a megbízólevelet.
- Ha a pénzzáállító behozza a gépkocsiból a megbízólevelet, úgy megtörténhet a pénz és értékátadás.
- Amennyiben nem kerül elő a megbízólevel, nincs lehetőség a pénz átadás-átvételére.
- A személy és vagyongőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

Kérdések:

- Milyen dokumentumokkal kell rendelkeznie a pénzzáállítónak, amellyel igazolja a pénzzáállítási jogosultságát?
- Hogyan helyezkedik el a személy és vagyongőr, ha a pénz szállítása a bank ügyfélterén keresztül történik?

12. példa

Pénz és értékszallítási feladatok

Intézkedés baleset esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Pénz- és értékszallítási feladatokat lát el. A meghatározott útvonalon haladva tapasztalja, hogy a kereszteződésben egy motor helyezkedik el az úttesten fekvő állapotban, és a közvetlen közelében egy sérült személy fekszik az úton.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon).

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Pénz- és értékszallítási tevékenység során balesetet észlel.
- Minden esetben első az emberi élet és testi épség.
- Mindig meg kell állni, és segítséget nyújtani.
- A baleset észlelésekor a vagyonőr értesíti a diszpécsterszolgálatot. Jelzi, hogy meg fog állni a baleset helyszínén.
- Elhalad a baleset helyszíne mellett.
- Az elhaladás közben megfigyeli a helyszínt. Utalhat-e valami koholt helyszínre? Nem merülhet-e fel bűncselekmény gyanúja?
- A kereszteződés után mindenképpen meg kell állni.
- A járműkísérő kiszáll a járműből.
- A járművezető a járműben marad.
- A pénzszállító autó ajtaját be kell zárni. A kísérő odamegy a helyszínre és meggyőződik róla, hogy mi történt.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a munkás, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Ha felmerül a gerincsérülés gyanúja, akkor nem mozgatja a személyt, csak abban az esetben, ha az élete közvetlen veszélyben forog.
- Ha vérző sebe van, azt a rendelkezésre álló egészségügyi doboz segítségével ellátja.
- Amennyiben törés gyanúja van, a sérült testrészt rögzíti.
- Megállapítja a sérült személy személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- Biztosítja a nyomokat.

- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a rendőröknek.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- Megírja a jelentést az eseményről.

Kérdések:

- Mi a teendője a pénzszállítónak, ha az útvonalán balesetet észlel?
- Meg kell-e állni minden esetben baleset helyszínén? Indokolja válaszát!
- Hogyan kell elsősegélyben részesíteni egy eszméletlen személyt?
- Milyen információt kell közölni a mentők értesítésekor?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?

13. példa

Pénz és értékszállítási feladatok

Támadás esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Pénz- és értékszállítási feladatokat lát el. A bankfiókból a pénzszállító gépkocsinhoz visszaérkezve, két férfi támadja meg, és fegyverrel kényszerítik az értékek átadására.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- imitált fegyver.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Pénz- és értékszállítási tevékenység során a gépkocsinhoz ér vissza az értékekkel.
- A gépkocsivezető a pénzszállító járműben ül.
- Két férfi támadja meg lőfegyverrel, és kényszeríti az érték átadására.
- Az első az emberi élet. Nem kockáztathat lövöldözést. Átadja a zsákokat a fegyveres elkövetőknek.
- Támadáselhárító eszközeit csak jogos védelmi és végszükségi helyzetben használhatja.
- Megfigyeli a személyek ruházatát, testalkatát, különleges ismertetőjeleit, beszédét, hogy a későbbiekben személyleírást tudjon adni a rendőrség számára.
- Amikor a személyek elmenekülnek az elkövetők, azonnal jelentést ad rádión a diszpécsernek, és rajta keresztül értesíti a rendőrséget.
- Jelzi az eseményt a gépkocsivezetőnek és esetlegesen a bank személy- és vagyonőrének.
- Megfigyeli az elkövetők menekülési útvonulatát, és folyamatosan információt a hatóság részére.
- Nem hagyja el a pénzszállító gépkocsit, mert a feladata továbbra is a járműben lévő értékek védelme.
- Rablás bűncselekménye történt, mert a pénzt élet és testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel vették el az elkövetők.
- A rablás helyszínes bűncselekmény.
- A személy- és vagyonőr a rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Nem enged senkit a területre és megőrzi a nyomokat.
- A rendőrök kiérkezésekor átadja a helyszínt, és a rendelkezésre álló információkat.
- Az elkövetőkről pontos személyleírást ad hatóság számára.
- Folyamatosan jelentést tesz a diszpécser felé.
- Megírja a jelentést az eseményről.

Kérdések:

- Milyen jellemzőket kell megfigyelnie az elkövetőről a személy- és vagyonőrnek, hogy személyleírást tudjon adni a hatóság számára?

- Milyen bűncselekményt követ el az elkövető, ha fegyverrel kényszeríti a pénzszállítót az érték átadására?
- Milyen esetekben használhatja a pénzszállító támadáselhárító eszközeit?

Alapvető szakmai kifejezések elhatárolása

A következő néhány oldalon nem fogalmakat mutatunk be, hanem szakmai kifejezéseket elhatárolásában szeretnénk segítséget nyújtani. Sokszor összekeveredik a rendőri szakmában és a magánbiztonságban használt terminológia. Nem rokon értelmű kifejezés a kényszerítő, valamint a támadáselhárító eszköz, a testi kényszer és az arányos mérvű testi erő. Szeretnénk, ha ezek a fogalmak az érettségire érkezve letisztulnának, és a tanulók helyes módon és helyen használnák őket.

1. Közterület-felügyelő, személy- és vagyonőr

Közterület-felügyelő

A közterület-felügyelő hivatalos személy.

Jogosult a jogszerű intézkedésével érintett személy személyazonosságát megállapítani, igazoltatni. Jogosult szabálysértési eljárás kezdeményezésére feljelentéssel, közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezésére, helyszíni bírság kiszabására, valamint a gépjárművezető távollétében kiszabott helyszíni bírság alkalmazására. A közterület-felügyelő használhat kényszerítő eszközt.

Személy- és vagyonőr

A személy- és vagyonőr a megbízó nevében jár el. A megbízó a személy- és vagyonvédelem tekintetében magánszemélyként járhat el, és így csak ezt ruházhatja át az általa megbízott személy- és vagyonőrre vagy személy- és vagyonvédelmi vállalkozásra.

Tehát a személy- és vagyonőrnek csak annyi joga van, mint minden más magánszemélynek.

A személy- és vagyonőr hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie.

A személy- és vagyonőr nem hivatalos személy, nem használ kényszerítő eszközt, nem igazoltathat, nem helyszíni bírságot.

2. Kényszerítő eszköz és a támadáselhárító eszköz

Kényszerítő eszköz:

A rendőr intézkedése során törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén kényszerítő eszközt alkalmazhat. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár (RTV 15. §).

A kényszerítő eszköz használatának célja a rendőri intézkedés kikényszerítése. Fontos tudni, hogy a közterület-felügyelő, szemben a személy- és vagyonőrrel, kényszerítő eszközt alkalmazhat. A közterület-felügyelő el van látva gumibottal, vegyi eszközzel, bilincsel, ám lőfegyvert nem alkalmazhat.

A közterület-felügyelő intézkedés kikényszerítése céljából az ellenszegülés megtörése érdekében testi kényszerítést és vegyi eszközt alkalmazhat. Rendelkezhet továbbá rendőrbottal, bilincssel és szolgálati kutyával. Bilincset az előállításnak ellenszegülő személy támadásának, valamint szökésének megakadályozása érdekében alkalmazhat.

Támadáselhárító eszköz:

A személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközöket használhat. A támadáselhárító eszköz nem kényszerítő eszköz! Támadáselhárító eszközt a személy- és vagyonőr jogos védelmi és végszükségi helyzetben használhat.

Az Alaptörvény V. cikke rögzíti, hogy: „*Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.*”

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény kiterjeszti a fogalmat és jogos védelemben jár el az is és nem büntethető, aki a saját, illetve a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzése céljából telepített, az élet kioltására nem alkalmas védelmi eszközzel a jogtalan támadónak sérelmet okoz, feltéve, hogy a védekező mindent megtett, ami az adott helyzetben elvárható annak érdekében, hogy az általa telepített védelmi eszköz ne okozzon sérelmet.

Tehát fontos, hogy csak akkor lehet használni a támadáselhárító eszközt, ha jogtalan támadás történik akár a személy- és vagyonőr, akár más személy, illetve mások javai ellen. Tehát az eszköz használatának célja egyértelműen a jogtalan támadás elhárítása.

A BTK szerint végszükségben cselekszik és nem büntetendő annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett.

Tehát ebben az esetben fontos, hogy másként el nem hárítható veszélyről beszélünk. Azért használja a személy- és vagyonőr az eszközeit, hogy ezt a veszélyt elhárítsa.

3. Testi kényszer és az arányos mérvű testi erő

Testi kényszer:

A rendőr intézkedése során az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszerítést) alkalmazhat. Az ellenszegülés lehet aktív, illetve passzív. A passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat.

A személy passzívan ellenállhat úgy, hogy nem tesz semmit, viszont nem hajtja végre a rendőr utasításait (például: ülve marad és nem mozdul).

Az aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni.

Arányos mérvű testi erő:

A személy- és vagyonőr arányos mérvű testi erő alkalmazásával a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja, a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja, a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát

veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja, a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Az arányos mérvű testi erő nem testi kényszer.

4. Egyenruha és formaruha

Egyenruha:

A rendvédelmi szervek hivatásos állományának a miniszter által rendszeresített, egységesen megállapított formájú és színű öltözete, aminek célja az egyenruhát viselő más szervek, valamint a különböző országok rendőrségeinek egymástól való megkülönböztetése, illetve a rendvédelmi szervekhez tartozás könnyű felismerhetősége.

Talán a legfontosabb, hogy rendszeresített öltözetről van szó, amely egyértelműen jelzi a rendvédelmi szervhez való tartozást.

A rendőrség esetében például fontos szabály, hogy a rendőrt az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvény igazolja.

A rendvédelmi szervek hivatásos állománya egyenruhát visel.

Formaruha:

Közterületen vagy nyilvános helyen a személy- és vagyonőr formaruhát visel, amelyen fel kell tüntetni annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá a vagyonőr nevét és a vagyonőr megjelölést. Ha a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgálatot, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött. A formaruha nem hasonlíthat a Honvédség, a rendvédelmi szervek, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal egyenruhájára. A formaruha nem tartalmazhat hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést. A formaruha tehát nem egyenruha.

A személy- és vagyonőrök formaruhát viselnek.

5. Az igazoltatás és a személy kilétének igazolása

Az igazoltatás

A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az igazoltatás során a rendőr a rendőrség állami feladatának megfelelően állapítja meg a személyazonosságot. Az igazoltatás során megállapított adatok kezelésének, tárolásának jogszabályban meghatározott rendje van.

A személy kilétének igazolása

A személy- és vagyonőr felhívja a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására.

Ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanúsága esetén a személy- és vagyonőr jogosult az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és őt távozásra felszólítani.

Tehát nagyon fontos szempont, hogy a személy- és vagyonőr nem igazoltathat. Felhívja a személyt kilétének igazolására, de kikényszeríteni nem tudja. Ha a személy megtagadja a személy- és vagyonőr jogosult a belépésének, illetve a bent tartózkodásának megtiltására.

A személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására. Ha a személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személy-azonosság megállapítására – indokolt esetben – igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel.

A tudástár elkészítése során felhasznált jogszabályok

1. a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
2. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény
3. az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény
4. A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
5. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet

JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS

A magánbiztonság szakmai terület működését meghatározó jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye minden magyar jogszabály alapja, a legmagasabb szintű jogszabályok sorrendjében.

A magánbiztonsági feladatok szakszerű ellátásához ismerni kell:

2005. évi CXXXIII. törvény a személy és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól

1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről

2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről

1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról, és az információszabadságról

1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról
27/1998. (VI. 10) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrseg Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról

156/2017. (VI. 16.) Korm. rendelet haditechnikai tevékenység engedélyezésének és a vállalkozások tanúsításának részletes szabályairól

A magánbiztonsági feladatok szakszerű ellátásához ismerni kell továbbá:

1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről

2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

2011. évi CLXV. törvény a polgárőrségről és a polgárőri tevékenységről

KÉRDÉSSOR

A magánbiztonság tananyag témáihoz kapcsolódó rendszerező, összefoglaló kérdések

1. Ismertesse röviden a magyarországi civil vagyonvédelem / magánbiztonsági szervezetek kialakulását!
2. Mutassa be magánbiztonsági tevékenységet végző személyek, szervezetek tevékenységét meghatározó jogszabályt!
3. Sorolja fel a személy- és vagyonvédelem szakmai területeit!
4. Mutassa be részletesen a magánbiztonsági tevékenységet végzők alkalmazási feltételeit, követelményeit!
5. Ismertesse részletesen a személy és gépjármű be- és kiléptetésének szabályait!
6. Ismertesse részletesen a recepciós és bolti szolgálat ellátásának szabályait!
7. Ismertesse részletesen a szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályait!
8. Ismertesse részletesen a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának és a speciális őrzés-védelem szabályait!
9. Mutassa be a kényszerítő és a támadáselhárító eszközöket, utalva alkalmazásuk különbözőségére!
10. Jellemezze a testi kényszer alaptechnikáit!
11. Mutassa be röviden, hogy miért fontos a munkavállaló szempontjából betartani a munkavédelmi, balesetvédelmi előírásokat!
12. Ismertesse az elsősegélynyújtás fogalmát és célját!
13. Mondja el saját szavaival, miért fontos a környezetvédelem az emberiség jelene és jövője szempontjából!
14. Mutassa be és jellemezze a környezet védelmének hazai alapelveit!
15. Érveljen a szelektív hulladékgyűjtés pozitív gazdasági hatásai mellett!
16. Mondjon példát a magánbiztonság speciális kommunikációjára!
17. Ismertesse röviden a gazdasági társaságok alapításának folyamatát!
18. Milyen védelmi rendszerekhez tartozó technikai eszközöket ismer? Egyet jellemezzen részletesen!
19. Magyarozza el, hogyan befolyásolják a különféle típusú objektumok biztonságát a bennük lévő értékek, és az ott folyó tevékenység!
20. Sorolja fel, milyen kötelessége van a szervezőnek egy rendezvény biztosítása során!
21. Ismertesse, milyen jogai és kötelességei vannak a rendezvénybiztosítónak!
22. Ismertesse a magánbiztonsági tevékenység során előforduló leggyakoribb bűncselekményeket, szabálysértéseket!
23. Fejtse ki, milyen teendői vannak a magánbiztonsági tevékenységet végzőnek közveszély esetén!
24. Ismertesse a helyszínbiztosítás alapszabályait!
25. Ismertesse részletesen a szolgálat átadásának, átvételének általános szabályait!
26. Mutassa be szóban az összeköttetésre szolgáló és tűzjelzést biztosító eszközök használatának szabályait!
27. Ismertesse a támadás-elhárítási eszköz és a kényszerítő testi erő használatáról szóló jelentés szabályait!
28. Jellemezze az elektronikai beléptető rendszerek alkalmazási területeit!
29. Ismertesse a szállítmány ellenőrzésének szabályait!

30. Ismertesse a gépjármű ellenőrzésének szabályait!
31. Részletezze a bűncselekmények megelőzésének fontosságát a személy- és vagyonőr feladatrendszerében!
32. Mutassa be röviden a kulcsok kezelésének rendjét, a telefonközpontos feladatait!
33. Ismertesse, milyen intézkedések szükségesek tűz, illetve egyéb katasztrófa észlelése esetén!
34. Ismertesse az objektum kiürítésének rendjét!
35. Ismertesse a bolti őrszolgálat ellátásának szabályait!
36. Ismertesse a támadáselhárító eszközök jogszerű és szakszerű alkalmazásának szabályait!
37. Ismertesse az arányos mérvű testi erő és a gumibot alkalmazásának szabályait!
38. Ismertesse a járőr tevékenységét szabálysértés/bűncselekmény észlelése esetén!
39. Mutassa be a közterület-felügyelő jogállását és feladatait!
40. Ismertesse, mire terjed ki a közterület-felügyelő intézkedési jogköre!

DIASOR

KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001
A versenyképes közszolgálat
személyzeti utánpótlásának stratégiai
támogatása
Magánbiztonság

Nemzeti Közszolgálati
Egyetem

Magyarország
KORMÁNYA

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÓVÓBE

Gyakorlati feladatok oktatása

A vagyoni feladatok oktatásának leghatékonyabb módszere a szimulációs gyakorlat

SZEMÉLY ÉS VAGYONŐR

Magyarország
KORMÁNYA

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÓVÓBE

Objektumvédelem

- Szolgálat átadás-átvétel
- Ki és beléptetés
- Csomagátvizsgálás
- Ruházatátvizsgálás
- Kulcsok kezelése

Magyarország
KORMÁNYA

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÓVÓBE

Rendkívüli események

- Intézkedés tűz esetén
- Bombariadó
- Intézkedés ittas belépővel

Magyarország
KORMÁNYA

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÓVÓBE

PéNZ és értékszállítás

- Közúti baleset
- Forgalmi akadály
- Intézkedés támadáskor
- Megbízólevél hiánya

A szituációk oktatásában használja a gyakorlati tudástárát

Köszönöm a figyelmet!

Járőri feladatok

- Bűncselekményen tettenérés
- Intézkedés baleset esetén

Rendezvénybiztosítás

- Intézkedés ittas belépővel
- Rendezvény területén rendbontó személy

